



...SZABADOK, SZABADON...

1.

ŐSZRŐL, TÉLRŐL

versek, prózák

**A kötetben megjelent írásokat
a szerzők
minden ellenszolgáltatás nélkül bocsátották
a szerkesztő rendelkezésére**

...SZABADOK, SZABADON...

1.

ŐSZRŐL, TÉLRŐL

versek, prózák

...SZABADOK, SZABADON...

1.

ŐSZRŐL, TÉLRŐL

versek, prózák

**Összeállította és szerkesztette:
FETYKÓ JUDIT**

**Korrektor:
SZENDY CSABA**

**Lektorálta
BÁRDOS LÁSZLÓ PhD**

**Fotók:
DARVAS JUDIT**

Az írásokat plágium szempontjából nem vizsgáltuk

BUDAPEST, 2011

A KÖTET SZERZŐI

ALDOBOLYI NAGY ETELKA <i>Eger</i>	9
B.MENYHEI MÁRIA <i>Dunaföldvár</i>	13
BALOGH ÖRSE <i>Orosháza</i>	17
BARANYAI ATTILA <i>Badacsonytördemic</i>	19
BARANYI FERENC <i>Budapest</i>	21
BARNA JÓZSEF <i>Dunaújváros</i>	22
BÁRDOS LÁSZLÓ <i>Budapest</i>	27
BODNÁR LÁSZLÓ <i>Sátoraljaújhely</i>	28
BODÓ CSIBA GIZELLA <i>Budapest</i>	33
BOÓR JÁNOS <i>Dunaújváros</i>	38
CZÉGÉNY NAGY ERZSÉBET PENDZSI <i>Hajdúböszörmény</i>	43
DANIELISZ ÉVA <i>Budapest</i>	48
DARVAS JUDIT <i>Budapest</i>	1, 8, 37
DEMETER SÁNDOR <i>Nyíregyháza</i>	53
DÓCS GYÖRGY <i>Budapest</i>	58
DOMBRÁDI ISTVÁN <i>Budapest</i>	63
DOMOKOS IMRE <i>Budapest</i>	68
ESZTERÓ MARGIT ROZÁLIA <i>Budapest</i>	72
FARKAS ELEONÓRA <i>Sajónémeti</i>	77
FETYKÓ JUDIT <i>Budapest, Sátoraljaújhely</i>	82
FÖLDESDY GABRIELLA <i>Budapest</i>	87
GAÁL ERNŐ DR. <i>Szerencs</i>	92
GÁL TAMÁS <i>Dunaföldvár</i>	96
GONDOS GYULA <i>Nyíregyháza</i>	101
GÓSI VALI <i>Győr</i>	106
GY. FEIGE MÁRTA <i>Budapest</i>	111
GYÖRGYPÁL KATALIN <i>Budapest</i>	116
HALÁSZ ERZSÉBET <i>Budapest</i>	121
HORVÁTH-HOITSY EDIT <i>Budapest</i>	126
ILYÉS JÁNOS <i>Szolnok</i>	131

JAKSICS ETELKA <i>Pécs</i>	136
JANEK ANNAMÁRIA / SZANNI <i>Budapest</i>	140
JENEY ANDRÁS <i>Szerencs</i>	145
KÁDÁR MÁRTA ÉVA <i>Budapest</i>	150
KARAFFA GYULA <i>Nagyoroszi</i>	152
KAMARÁS KLÁRA <i>Letenye</i>	157
KASKÖTŐ ISTVÁN <i>Canada</i>	161
KECZELY GABY <i>Budapest</i>	163
KEMÉNY JÁNOS <i>Budapest</i>	169
KEGLOVICH MILÁN <i>Dunakeszi</i>	174
KLENCZNÉ FÖLDI IRÉN <i>Pécs</i>	175
KOTASZEK HEDVIG <i>Budapest</i>	178
KOVÁCS DANIELA <i>Debrecen</i>	183
KÖVES JÓZSEF <i>Budapest</i>	187
KRAUSZ ISTVÁN <i>Dunaújváros</i>	192
LÁNG EL PÉTER <i>Csorvás</i>	196
MAGYAR MAGDA <i>Ópályi</i>	201
MAGYAR MARGIT <i>Újfehértó</i>	206
MAKRAI MARA <i>Budapest</i>	211
MÁNDY GÁBOR <i>Budapest</i>	212
MÁTÉ LÁSZLÓ <i>Budapest</i>	217
MESTER GYÖRGYI <i>Dunakeszi</i>	222
MÉSZÁROS MÁRTA <i>Budapest</i>	227
MILLEI ILONA <i>Budapest</i>	232
MOKÁN MIHÁLY <i>Elek</i>	236
MURÁR TERÉZ <i>Budapest</i>	237
MOLNÁR JÓZSEF BÁLINT <i>Budapest</i>	238
NAGY BANDÓ ANDRÁS <i>Orfű</i>	243
NAGY ZOLTÁN <i>Sátoraljaújhely, Széphalom</i>	248
NICZKY GÉZA <i>Sátoraljaújhely</i>	251
NIEDERMAYER ANNA <i>Budapest</i>	256
ÓDOR GYÖRGY <i>Zalaegerszeg</i>	261
OSVÁTH IMRE <i>Ajka</i>	265
PAPP JUDIT <i>Pécs</i>	270
PATÓ SELAM <i>Gyömrő</i>	273
PÁVEL COLTON ISTVÁN <i>Budapest</i>	278
PÉTER ERIKA <i>Békéscsaba</i>	283

PROSSZER G. JÚLIA <i>Újfehértó</i>	288
ROVNI EMESE <i>Budapest</i>	292
S. FARKAS ZSUZSA <i>Tapolca</i>	297
SÁRKÖZI LÁSZLÓ <i>Budapest</i>	302
SEBŐK JÁNOS <i>Ormosbánya</i>	307
SZ. PÖRDY MÁRIA <i>Budapest</i>	311
SZABÓ AIDA /JAMPA DROLMA <i>Budapest</i>	316
SZABÓ GITTA <i>Budapest</i>	321
SZABÓ LAJOS <i>Ibrány</i>	326
SZALAY ANIKÓ <i>Sajónémeti</i>	331
TÁRNOK MIHÁLY <i>Oroszlány</i>	336
ÚJFALUSSY TÓTH ENDRE <i>Szolnok</i>	341
V. HEGEDŰS ZSUZSA <i>Debrecen</i>	346
VARGA ENDRE GÁBOR <i>Törökbálint</i>	351
VARGA ZOLTÁN <i>Budapest, Komárom</i>	356
VERASZTÓ ANTAL <i>Orosháza</i>	363
WILLNER TAKÁCS MARGIT <i>Budapest</i>	366



ALDOBOLYI NAGY ETELKA

Karácsonykor

Zöld fenyő, csillogás, szeretet,
valami kedvessel meglepem a gyereket.
Bontogatja a csomagokat,
elfelejti a gondokat.
A fán aranyló gömbök,
díszek, ezerféle műtűrök.
Most ő játszik velem,
eldugja az ajándékot –
keresem, keresem.
Megtaláljam vajon, mit kapok?
Érezem a szeretetét, boldog vagyok!
kinyílt a lénye, mint csodás virág,
megtalálja őt és saját magát.
Meggyújtjuk a gyertyákat és a csillag-
szórót. —
Áhítatos, szép, karácsonyi hangulat.
A hegedűm előveszem, a Csendes éjt
játszom.
Nyelem a könnyem.
Akik már nem lehetnek velünk,
a kor, a betegség –,
lassan mind elmegyünk.

A tékozló fiú is jönni fog,
lehet, hogy virágot, valamit hoz.
Talán haszontalan és nem kell –,
mégis örülök fájó szeretettel.
Öt év kellett, míg eddig eljutott.
Folyton lázadó, ki vagyok, mi vagyok?
Kicsit olyan, mint a gyerekem,
elmondja bánatát, csitítom, nevelem.
Könyörögnek a kék szemek,
„Ne küldj el, szenvedek!”
Kicsit elkalandoztam, a
karácsonyfa alatt, sokat
elmondtam.

Gyertyafénybe, karácsonykor...

Kis fát díszítem, egyedül vagyok,
alá kerülnek a pici kis csomagok.
A babák nagyon figyelnek, a mackó a korelnök –,
egyenesen ülnek.
A tanyai évekre mindig emlékezem,
amikor a gyertyát meggyújtottuk odabenn.
Nyolc osztály járt ide, egyetlen helyiségbe –,
a nagyapa sapkáját János teszi fejére.
Van itt nagy bot, suba és csillogó szemek,
Pásztorjáték készül: Ügyesen gyerekek!
Lehet, hogy eljön, az, akit várok,
ha gögjét leveti, mint elhúzó jármot.
Száll a dal, könnyesek a szemek,
a dédike mondja: Minden a szeretet.

Ünnepi gondolatok

Csillogó, puha hópihe,
béke, szeretet a szívekbe.
Várakozás, izgalom,
ajándék a polcokon.
Öröm-e a bánat?
Tetszik-e a kisautó Pistának?
Hányan éheznek, betegek?..
Míg az ajándékot kezembe veszem,
elszorul a szívem.
A karácsonyi fényben biztatást látok.
Akarod-e te is azt, amit én várok?
Tegyünk előre lépéseket,
fogjunk egymással megértvén kezét!

Újév hajnalán

Újév hajnalán
Az évek telnek,
a gondok megviseltek.
Hinni és remélni,
jó volna jobban élni.
Ha hús jutna a tálba,
ha nem lenne fizetetlen számla.
Ha nem keresnénk a filléreket,
hogymiből vegyünk holnapra kenyeret.
Ha nem csak magunkat néznénk,
másokat is észrevennénk.
Ha egy nagy család lennénk,
ahol egymást segítenék

B. MENYHEI MÁRIA

Az Ősz – tanító

A fák színes, piros narancs és arany színekbe bújnak. A falevelek nagyszerű fináléja ha őszi köntöst öltenek magukra. Az éjszakák hűvösödnek reggel köd takarja a tájat. Az ős munkáját már elvégezte és mindent eltakarított. Szél kabátját felkapja őszapó és lelép a színpadról. Otthagyja üresen a tájat a hideg télnak had takarítson kedvére.

Az ős arra tanít bennünket hagyjuk el a régi utat és lépünk újra. A csontig hatoló jeges szelek arra emlékeztetnek mennyi fájdalmat bánatot okozunk embertársainknak és az élőlényeknek. De Ő arra int hagyjuk el régi szokásainkat, mint a fák a száraz leveleket.

Kezdjük újat! Dobjuk félre a megszokásokat. Élünk a tavaszi megújulás szellemében. Árasszuk a melegség hullámaint embertársaink és minden élőlény felé. Bontakozzunk ki mint a tavasz virágai, árasszuk bátran szeretetünket, mint a tavaszi napsugár a meleget. Lássuk meg

a nélkülözőket. Tán nem a saját hibájukból kerültek ilyen nehéz helyzetbe. Érezzünk részvétet embertársaink és a teremtés valamennyi élőlénye iránt. Van egy fontos dolog amit elfeledtünk: erőszak nélküliség. Élünk vele.

Ez az ős üzenete. A természet reményt és megújulást sugárzó üzenete.

Régi szokásokat levetközni és egy újnak átadni a lehetőséget. Az ős úgy készíti fel a tavasz újjászületését, hogy a leveleket lehullajtja a téli szél széthordja. A tavasz bimbóit a napsugár kibontja. A Teremtő áldását rá adja.

Az ős tanító sok bölcsességet mutat ne feledjük követni a jó utat!

Ősz

Jön az ősz: lassan méltósággal lépked
ó, egy huncut szélfióka
halkan dudorászik néked.
Jön az ősz: rozsdás levelekkel, nagy ecsettel
ezerszínű lombot dombot fest
szünet nélkül remekel!
Jön az ősz: kék köntösben hintázik a szilva;
illatával hódítja Irmát
az öreg darázs lányát.

Itt az ősz: a táj csendes és kopár,
egy tapsifüles kuporog,
olyan mint egy félős bogár.
A Nap is összehúzza magát
és egyre jobban hunyorog.
Az utolsó, fán didergő
gyümölcs is lepotyog.

Tél

Gyönyörű a tér,
meglibbent a tél!
Nem is libbent vágtatott
kis pihékkal száguldott.
Remegő ruhátlan fákat cibált
és a madárijesztővel kiabált.

Magunkra figyelve

A dolgok állandóan változnak
az emberek erre figyelmet nem áldoznak.
Minden csak szemlélet kérdése
pedig szerényen jelez szívünk érzése.

Mindenki a saját messiását várja
tehetetlenül karját az Ég felé tárja.
A fejekben ezernyi dübörgő lárma,
merre mutat a jövő, mi a célja?

Ha megértenénk életfeladatunkat
és visszafognánk gyors tempónkat,
ha nem hajszolnánk a pénzmagokat
erőnk megújulva egyre nőne,
ősi tudásunk előjönne fényre törne!

Évszakok

Őszi szelek száguldoznak
fűszálak félnek sárgulnak.
Gesztenyefák lombhullatnak
kismadarak elbúcsúznak.

Terhes felhők tornyosulnak
pelyhecskéket szerteszórnak.
Hegy hátára paplant gyúrnak
kopasz fákra hókucsmát húznak.

Kikeltkor a fecskék kendőt kötnek
hideg telet nem ismernek..
Kis fészükre visszatérnek
örömükben táncra kelnek.

Nyári eső hömpölyög
Szent Péter hordója
haragosan dörög.
A felhő máris odébb gördül
sárguló kalászból egy búzaszem
vidáman előperdül.

BALOGH ÖRSE

Orfű

Frissen nyírt fű illatával
simogat a szellő
lassan kivirul a szőlő
terhüktől roskadoznak
az almafák.

A hamvas-kék szilvák királya
csendben ül a füles kosárba
alkonyi nyugalom kúszik a hegyre
a szélhárfától:
dúdolni kezd a fenyőerdő.

Egy szál öröm

Bozótos alakját
félgömbre nyírták
sok-sok apró virága
addig ragyogott a Napra
míg át nem ölelte
a sápadt őszi hajnal
a rozsdálló levelek alatt
valahogy mégis megmaradt
egy picí sárga gombvirág.
Kinek köszönjem
egy szál örömem?

Szobor

Kőbezárt mozdulattal áll
a park közepén
fáradtan körülballagja a Nyár
zizegve hulló falevelet
gyűjtöget köré az Ősz
a kései rózsák
illatukat ajándékozzák
a hűséges szobornak.

Őszi séta

Rongyos ködköpenyben
érkezik a hajnal
hullanak a falevelek
nyirkos avarban lépkedek
a nyárra emlékezek

Múló idő

Magányomban,
mindegy hol vagyok,
papírra vetem gondolatom.
Ha kunyhóm gally,
gyökerekkel puhára bélelem.
Ha szívemre száll az Ősz,
beljebb húzom ajtóm
záró zsinegét.
Ha az Idő múlását hallgatom,
az örök mindenséget vallatom.

BARANYAI ATTILA

Haikuk

ősz hűs eső,
köd, szél, rideg fuvallat
nyomott hangulat

színes falevél
lassan száll le az ágról
beköszönt az ősz

óriás fákról
rozsdabarna levelek
táncolva hullnak

lombhullató fák
barnásvörös csodája
ámulatba ejt

sárga krizantém,
piros tulipán és kék
jácint: itt az ősz

végre egy kis szél
és vége a hőségnek
újra élhetek

csókolózó pár
napsütötte őszben is
vad tavaszt csinál

fagyos lehelet
hófödte téli tájon
tűzgyújtást kíván

ropogó havon
sétálok a fenyvesben
kezemben fejsze

mindenki várja
a szentesti vacsorát
korgó gyomorral

sűrű hóesés
farkasordító hideg
– ismét itt a tél

BARANYI FERENC

Szent Mihály útján

Párizsban a Hortobágy poétája
percig feledte a magyar ugart,
(Szent Mihály útján korzózott a nyár és
dalolt a Szajna-part),

de otthonról az ősz, a gond utána
szökött egy pillanatra nesztelen,
s a költő őszi kedvvel ment tovább a
Boulevard Saint Michelen.

Szívében akkor íve tört a nyárnak:
a Gare de l'Estre fázósan vonult,
s - föl-földobott kő - ősz-kopár hazája
földjére visszahullt.

... Párizs nyarában könnyed volt a szívem
akár a Szajna-parti énekek,
nem jött az ősz, nem háborgatta semmi
a faleveleket,

csupán valami őszi nyugalanság
emléke borzolt lombok ágbogán,
hogy még a legszebb nyárban se feledjem:
merről üzent az ősz egy délután,

hogy még a messzi nyárban se feledjem:
hol a hazám.

(Párizs, 1967)

BARNA JÓZSEF

Őszi látomás

(Halottak napjára)

Az Ősz kígyója hidegen kúszik át az üvegen,
s a Hold sápatag tájra tekint. Néma idegen.
A késéles szél tutulva vágat és a felszabdalt
világ nyög, koszos könnye csorog bokorra, fára.
Bágyadt kiskakasként ázott fény ül a lámpa vasán.
Kósza vízerek szertefolynak, minden csatak, sár.

Ősz van, s a könny-folyta üveg csalóka túloldalán
újra, s újra jön a homályból egy hallgató pár.
Kortalan mosolyuk beragyogja anyám és apám
halál lefogta, szent ikonú, oly drága arcát.
A szívükkel köszönnek, szempillámon könnycsepp remeg.
Jönnek az esőben, pedig tudom, - már nincsenek.

A kígyó-üvegre csókolom, – jaj, el ne tűnjenek!
Gyermeki vágyam zsarnok, – még, még, még szeressenek!
Gondolatban velem vannak a szívemben legbelül.
Csendben beszélgetünk, az eső kopog csak kívül.
Köddel kelti a Nap a Hajnalt, gyatrább a képzelet.
Ők mennek a Holddal..., apám kalapja integet.

Külvárosi karácsony

Mint Mária, Kisjézust, jászlában Betlehemnek,
az időtlen Idő is megszülte a karácsony estet.
Tivornyázó, korhely banda üdvözölte
az ünnepet, és mert valamit még inni kéne,
hát, szent sereggé ürültek a sörösüvegek.
Gyűrt-gyulladt szemekkel, borostás arccal,
penész mintázta nadrágjaikban
kocsmázó háromkirályok sírtak, hunyorgó
lámpafény koszorútövist ütött arcukon.

– Inni kell még, meg pisálni is szerfelett.
És oly nagyot mulattak, Istenemre,
hogy az egész világ beleremegett.
Ittak a Megváltóra, Máriára,
majd sorban az asszonyaikra,
akik hangoskodva még nem jöttek értük.
Gyarló hitük, törékeny békességük
mind az Úrba, a sörbe, a borba helyezték.

Szent Karácsony estjét így ünnepelték.

Katonakarácsony

– Őrség! Eligazításra felkészülni! Szerelvényt fel! Lépés in - dulj!
A géppisztolyok ütemesen himbálództak a vállakon. Oldalunkat húzták balról a töltött táruk, jobbról gáztámadás ellen védő ruházat - köpeny, csizma, gázálarc – vegyvédelmi táskája vagy, ahogy mi hívtuk, a „szimatszatyor”. Hátunkat a katonai szabályzat 24 órás szolgálatra előírt kellékeivel megpakolt hátizsák nyomta. A frissen esett hó csikorgott „surranós” lépteink alatt. Mi is csikorogtunk. Karácsony van. Karácsony szent estéjén kell szolgálatba lépnünk. Morcosan hallgatjuk az ÜTI – ügyeletes tiszt –, szolgálati „hegyi beszédét”, de hát a szabály az szabály. A többiek már „kimenőbe” öltözve villognak, zsebben a „szabis” papír. Heccelődve kiabálnak felénk.

– Egy pezsgőt nektek is bontunk!

– Fene bánja, hogy mit csináltok, csak végre tűnnétek el – gondolom mérgesen. Lassan vége az eligazításnak.

– Örparancsnokok hozzám!

Átveszem a jelszót. Még egy utolsó: – Vigyázzanak, elvtársak.

– Vigyázzanak!! Mintha most kezdeném. Hány nap is még az annyi? Ötvennyolc és civil leszek ismét!

A lábak keményen csapódnak aóra. Sietünk. Legalább a váltás örüljön, hogy hamarabb lesz vége a szolgálatnak. Estére valószínű, hogy bepiálnak a kantinban, vagy egy kimaradási engedéllyel a faluban. Holnap meg lökik a szöveget, – Apám, micsoda nő volt! Meg a többi duma. Nekünk józannak kell maradni. A szolgálat éleslőszerrel nem játék. Kocsira szállunk. Fantasztikus, hogy hajt ez a srác. Ezek a katona sofőrök imádják a

sebességet. Rendszeresített GARANT tehergépkocsinkkal rövid idő alatt megérkezünk a külső őrséghez.

– Szevasztok, fiúk. Menjetek, átvesszük a szolgálatot.

Ellenőrzés, aláírás, váltás, bejelentkezés az ÜTI-nél és máris egyedül maradtunk. Az első váltás kint a kerítés mellett rója a métereket. A készültség takarít. Morognak, hogy karácsony így, karácsony úgy... Nem érdekel a szöveg. Szolgálatban vannak. Lassan múlnak az órák, ahogyan hópihe kristályok érkeznek szállingózva a fagyott földre. Két óránként kiviszem a váltást, az új öröket a felállítási helyekre. A fiúk álmosan botladoznak a havas csapáson. Havazik és a hideg szél is viharossá erősödött. Már csak ez hiányzott. Visszafelé a leváltott srácok igencsak szaporázzák mögöttem. Fegyverürítés, ellenőrzés után rohannak a kályha mellé, melynek csöve vörösen izzik és izzadásig ontja a meleget. A fáradtabbak a pihenőszobában alszanak a fapriccseken. A többiek azonban a kályha körül egy csomóban.... Egyikük viccet mesél, – Egy részeg matróz imbolyogva bemegy a kocsmába.... Ismerem. A poénnál harsány nevetés, tetszik a pikáns történet.

– Hej, ha itt lenne most egy jó nő! – sóhajtanak csillogó szemmel. Nevetnek. Később megszegik a kétkilós kenyeret, a szeleteket vastagon kenik az ezredkonyháról kunyerált zsírral, vöröshagymával borítják és melléje egy-egy pohár, forró teát készítenek. Elcsendesednek. Mindjárt éjfél. Körbeviszem az újabb váltást, utána bejelentkezem az ügyeletes tisztnél.

– Százados elvtárs jelentem a váltás pontos időben, rendben megtörtént. Különös esemény nincs. Kérek engedélyt befejezni. A telefonkagylót eltöprengve teszem vissza a helyére.

– Hát igen, különös esemény nincs. Fiúk, vajon gondolnak-e ilyenkor a katonákra? Éppen csak annyira, hogy nekik is meggyújtanak egy csillagszórót és azt mondják, – köszönet, hogy semmi különös esemény nincs.

Odakinn hordja a szél a havat. Megyek ellenőrzést tartani a hidegben strázsáló öröknél. Géppisztolyom neki-neki ütődik az oldalamnak, ahogy szembe feszülök a mellbe csapkodó hóviharnak. A sötétben a kiáltás is hidegen csattan – Állj, ki vagy! Megmondom. Gyerünk tovább. Nincs semmi gond, dideregve, de mindenki a helyén. Mindjárt váltás, fiúk. Lassan hajnalodik. A sötétséget is homályos, szürke derengés váltja.

Eszembe jut egy másik karácsony, amit édesapám mesélt... Akkor is hordta a szél a havat és világítottak csodálatos, nagy fények. Szörnyű

fények. Házak égtek, falvak és városok. Emberek égtek. Pezsgős jókedv helyett fegyverek vitatkoztak. Félelem ült a drótkerítések mögött. Nem akarták, nem tudták hinni, hogy karácsony, a békesség szent napja van. Reflektorok fényében a hópolyhek akkor is, most is csak szálltak, szálltak. A szél táncolt velük és gyengéden letette őket a földre.

Pihenő katonák forgolódnak kemény facipiccses álmaikkal. Ők most álmodják a karácsonyt, ahogy annak idején fegyvertűzben álmodták a békét.

Karácsony éjjelén különös esemény nem történt.

Az emberek örültek ajándékaiknak, a fenyőfa varázsának, fehér hónak, meleg otthonnak. Örültek a békének. BÉKE.

Az örök lassan sétálnak őrhelyeiken. A szél szemükbe hordja a havat, befúj mikádójuk alá. Kezüket csapkodják, ütögetik egymáshoz, hogy felmelegedjenek, mert még egy cigarettát sem szívhatnak el. Mi járhat az agyukban? Mire gondolhatnak? Karácsony az ajándékozás, a szeretet ünnepe. Ők a békét ajándékozták az embereknek. Felgyulladt-e valahol egyetlen csillagszóró a katonáknak. Volt-e egyetlen gondolat – köszönjük fiúk. Emeltek-e egyetlen poharat a béke védőire, a borostás, álmatlan szemű katonákra.

– Fiúk! Reggel van. Felkelni! Váltás!

Csípős-kéken dereng az ég. Kitisztult.

– Jelentem az éjjel különös esemény nem történt!

A készültség az utakról lapátolja a havat és nevetve hógolyóznak.

Mennyből az angyal...

Sípoló hangjelek a rádióban a pontos időt jelzik. Húsz óra van, késő este.

Az ablakból látni, ahogy a villany sárga fényt vet ki a kertet betakaró fehér hóra és furcsa, sötét árnyakat rajzol a csupasz bokrok, kopasz ágú fák mögé. Sűrű homály fogadja a távolság kutató szemet. Csak az ég ezüst-csillagokkal díszített palástját látni amint elterül a végtelenben és oltalmazó anyaként ráborul a csendben pihegő földre. A konyha lassan párasodó ablakánál az északi szél néha trombitáló, máskor csilingelő zenéjét hallgatom.

És emlékek tömkelege rajzik fel bennem –, röpködnek, mint reggelente verebek a fagyott föld felett, ha elfogyott a hóra szórt kenyérmorzsa. Emlékek, ezernyi színnel, fénnel, a múltnak soha-soha vissza-nemtérő, valóságszépítő ízével. Halkan, önkéntelenül dúdolom gyerekkorom karácsonyi énekét.

„Mennyből az angyal / lejött hozzátok, / pásztorok, pásztorok...”

Egy régi karácsony, a gyermekkor emléke jár át, tölti el testem, lelkem. Egy régi karácsony, amikor apró gyerekként, csillogó szemekkel figyeltem a betlehemesek játékát és néztem a kis Jézust jászlában. A szobában sudár fenyőfa állt. Ágai friss-zölden villantak ki a rájuk aggatott díszek, gyertyák, szaloncukrok sokasága közül. Akkoriban még vaskályhánk volt és amikor betüzeltünk szénnel, fával, bizony a vastag ruhát leparancsoló meleget árasztott. A Megváltó születésének pásztor játéka után vacsorához ült össze a család. Aztán megleptük a karácsonyfát. Ajándékok, nevetés, béke, boldogság áradt szét, töltötte be a szobát.

Évekkel későbbi emlék a karácsonyi hógolyózás. Nevetve dobáltuk egymást. Havat szórtunk a másik nyakába és sikítottunk, ahogy a hideg végig csusszant a hátunkon. Arcunk, kezünk a hidegtől pirosra csípve amikor beszaladtunk a meleg lakásba ahol már várt az "édesanyám sütötte" diós, mákos bejgli a forró citrompótlós teával.

Más alkalommal pedig, amikor összejött a nagycsalád és már eltelve ételtől, italtól, ajándékozástól mindenki csak pihegett, lekapcsoltuk a villanyt és a fenyőfán csillagszórókat gyújtottunk körülülve a karácsonyfát. Valami furcsa-jó, nyugalom-érzés vibrált a sok kis pattogó szikrából és a falon felsejlő, hullámzó árnyakból. A békesség érzése volt az, a jóságé, a szereteté.

Állok az ablaknál s a fények kontúrvonalán túl a csillagokat nézem...

„Mennyből az angyal...”.

Karácsony estéje van. A szobában fenyőfa. Alatta gondosan becsomagolt meglepetések, ajándékok. Belépek... és szinte megbénít az a soha, semmivel össze-nem-hasonlítható fenyőfa – karácsonyfa illat-hangulat. Sötét van. Sötétben várja az embereket, hogy majd fénybe gyúlva a békességet és a szeretetet, a jóságot és a boldogságot ajándékozza a tisztulni és újratöltődni akaró lelkeknek ezekben a meghitt órákban. – Kellemes, Boldog Karácsonyt –, sottogom.

BÁRDOS LÁSZLÓ

A mai nap, a másnap

Változatok Mallarmé szonettjére

A szűz, a szertelen — ma épp övé a név.

Az éj roncsaiból próbál magasra szökni,
s megállni fönn, amíg csak részeg szárnya győzi:
a tóra rá nem ér, elhordja néma év.

Mit nekem? Átölel — mondjuk — a nap, a jég
— máris elvált a rím —, s bizton leköti foglyát,
s viszont belém szorul a nagy változatosság;
én azt fojtom, ami tőlem várta terét.

Daloljak, míg nyakam rázza agóniámat?
Világszínházamon belül éjjel cikázhat,
de havon, tollamon keringve vak a szem.

Ő a hó, tolla csak maga számára csapda:
hogy maholnap a test biztos célpont legyen,
magát más nap elé megvetőn odatartja.

BODNÁR LÁSZLÓ

Avarmagány

Mennyi szédült furcsa álom,
emléke él a képeken?
Elhull lassan ifjúságom,
ősz dala ring a szívemen!

Elvitte a nyár a csókom,
könnyezve fáj a lelkemen!
Hideg szélben mindig fázom,
avarmagány a szerelem!

Visszahívnám boldogságom,
de érzem, többé nem lehet!
Sárgalevél őszi ágon,
ez vagy remény csak énnekem!

Őszi vallomás a szélben

Gyengéden simítja arcomat a szél,
halk szavakkal újra szívemhez beszél.
Észrevétlen jött és rejtőzött belém,
őszi álmokat tán hozva énfelém?

Majd a végtelenben gyorsan eltűnik,
szelíd szárnyain, mint szerelmet repít.
Lángra gyúlva lelkem zöld lombok alatt,
érted él hiszen, reménye csak Te vagy!

Őszidő

Éveim, mint homokszemek,
egyre gyorsabban peregnek.
Emléke mind múltba veszve,
ifjúságom messze-messze!

Eltűnődöm annyi nyáron,
csókok tüze ég a számon!
Anyám keblén gyermek voltam,
mesék csendjén andalodtam!

Nem volt könnyem, várt a játék,
hogy belőlem ember váljék,
itt vagyok hát, nézz szívemre!

Ősz közeleg, nő az árnyék,
halk szellőben ring a tájék,
csak a dalnak él a lelke!

Azt súgta a szél...

Őszi szélnek száz dallama,
neved zengi mind a hangja!
Fák ágain halkán játszva,
szellődalt ír ősz gitárja!

Éneke, mint röpke álom,
száll a csöndben pilleszárnyon!
Átsuhanva a világon,
talán egyszer megtalálom!

Meglelem, és nem engedem,
örökre már szívbe rejtem.
Bolond remény dalba rejtve,
vándorúton kísér engem!

Suttogásán elmerengve,
sosem hull már könny szememre!
Bánatomat mind feledve,
fürdik lelkem örök fénybe!

Sárga levél

Sárga levél hull a földre,
mint a könnyem a kezedre.
Öreg Nap süt fönn az égen,
Felhópárnán nyugszik lelkem!

Előhív egy régi képet,
szemed tükre mikor fénylett.
Benne látom én az arcod,
hőn áhított boldogságom!

Elfeledtél könnyen engem,
megtagadva álmod tőlem!
Sárga levél, fűzfaágon,
tépi a szél, nagyon fázom!

Nem melegít forró csókod,
szerelmed tán őszbe fordult?
Elszenderült tündérálma,
hervadozó csókvirága!

Mondd, meg Isten hol keressen,
majd, hogy egyszer tán meglegjem?
Rátalálva bús szívére,
gyújtson lángot ősz szerelme!

Téli ének

Csend honol már héthatáron,
Ajkamon lágy téli ének.
Áldott béke, dúlt hiteknek,
Csillag siklik égi szánon.

Hókristálydal, szűzi kánon,
Angyallanton zeng a lélek,
Hold a fénye tó tükrének,
Arcod benne újra látom.

Gyermekségem messze távol,
Ritmusok közt, játszva élek.
Estharang szól, vár az éjjel,
Jégbe ringó harmat-ágyon.

A tél lelke

Haiku

Csont-hideg télben,
fehér hó-falak között,
bujkál a remény

Karácsonyi imádság

Angyaloknak téli lantja,
szólít engem könnyű dalra.
Karácsonykor szeretetben,
legyen szép, víg, majd a kedvem!

Töltsön el a szelíd béke,
nézzen szemem csillagfénybe!
Isten fia kis Jézuska,
vezessen a helyes útra!

Áldott fehér szűzkarácsony,
gyermek arcán könny ne látsszon!
Mennyből angyal jöjj el értem,
sose engedj bűnben élnem!

Szabadítóm, Krisztus atyám,
tekinteted emeld reám!
Nézz szívemre, szegény, árva,
ne vidd fájó pusztulásba!

Téli látogató

1957 január, vagy február volt, már nem emlékszem pontosan. Egy délután –, még lámpagyújtás előtt – vendégünk érkezett; Keresztanyám! Furcsa volt a szó számomra, hiszen talán egyszer láttam életemnek addigi tíz esztendejében. Megkeresztelve sem voltam Anyáék elmondása szerint, de Keresztanyám azért volt. S most nálunk volt.

Szokás szerint a konyhában ültette le Anya a ritka vendéget, mert a szobában nemigen fűtöttünk be. Hosszan néztem a magas, nekem elegánsnak tűnő Évát, a Keresztanyámat. Álldogáltam köztük, s figyeltem a felnőttek beszélgetését. Gondolataim gyorsan elkalandoztak, először arra a történetre, amit többször hallottam; hogyan is lett Éva a Keresztanyám. A háború vége felé Gyöngyösről visszatérve, nem volt hová mennie családunknak. Bálinték, Éva szülei fogadták be Anyáékat a két kisfiúval. A Papszer utcai háromszobás ház egyik szobáját átadták, míg a család lakást talál. Bálinték jóvoltából talán másfél évet töltöttek a Papszer utcai házban, kedves jó viszonyban. Itt laktak még, amikor én megérkeztem 1946 Húsvétján. Éva húsz éves múlt akkor, s örömsös büszkeséggel mondott igent a felkérésre, hogy legyen a keresztszülőm. – Majd megjön a Keresztapa is – mondták neki. Hogy „ideiglenes” keresztapám volt-e ezt sosem kérdeztem, most meg már nem volt fontos számomra.

Eszembe jutott az az egyetlen látogatás is, amit olyan hat éves korom körül tettünk a Papszer utcába, de akkor nem találkoztam a Keresztanyámmal. A félhomályos előszobára emlékszem, s egy besötétített nagy szoba szűrt fényére, ahol a földtől a mennyezetig könyvespolcok voltak, s rajtuk nagyon sok könyv. A meleg délutánon míg odaértünk, Anya mondta, hogy majd sok-sok könyvet fogok látni Bálint néniéknél, de hogy ilyen rengeteg könyv létezik, ezt elképzelni sem tudtam. Azt tudtam, hogy ha felnőtt leszek, nekem is ilyen polcokon fog sorakozni rengeteg bőrkötéses könyv.

Hirtelen visszatértem a gondolataimból a konyhába, meghallva Éva csendes hangját; – gyere ide – szólt, s gyengéden megfogva a karom közelebb húzott magához.

Aztán elköszönt Anyáéktól, én lekísértem a lépcsőházban a földszintig, majd egészen ki a kapun. Álltunk egymással szemben. Táskájából papírpénzt vett elő! Egy zöld Tízforintost. A pénz zöld volt mint a konyhaszekrény, amit Apa festett spenót-színre, Anya nagy megrökönyödésére amikor betegsége után hazajött a kórházból.

– Ez a Tied – mondta Éva a Keresztanyám, – vegyél majd magadnak valamit rajta, amit szeretnél.

Lehajolt, s kissé zavartan adott egy puszt a homlokomra. Nézem ahogy eltűnik a következő bérház sarkánál. Mozdulatlan, hidegszürke volt a levegő.

Megnéztem a markomban szorított zöld színű tíz forintot.

Ennyi pénzem még sosem volt.

Nagyon nagy pénz ez – gondoltam.

Éva Keresztanyámat sosem láttam többé!

Anyáék beszélgettek este a sötétben; - Éva férjhez megy, s elmegy a városból Öccse már korábban kiment Amerikába.

Tudtam, hogy a tíz forintot oda kell adni Anyának, s akkor úgy gondoltam, ha ez az első és utolsó ajándéka, búcsú ajándéka volt Évának, – aki a Keresztanyám, s akit valószínűleg sosem látok többé, – akkor nem is olyan nagy pénz a spenót-zöld tíz forintos.

Séta

Rábólintott a fa,
Remegtek a levelek,
Madár a szárnyát
Levegőre terítette,
S körbefonta a szeretet.
Csak ment a sárga
És borostyán avarban,
Puha lépteit
Krizantém illata kísérte,
Hosszúra nyújtotta árnyát
A halottak napi
Gyertyák fénye.
Sétált a békés alkonyatban,
Felül volt egyszerű érzéseken,
Nem háborgatta a lelkét
Fájdalom, vágy, félelem.
Egyszerűvé vált minden,
A születés, az elmúlás.
Minden ott volt benne együtt,
A megérkezés, a búcsúzás.

Egy hajdani tél

Ahogy mondani szokás:
nehéz időkét éltünk,
jégpáncél feszült a világban,
de gyermekként ebből mennyit értünk?

A „rianás” ha közel szólt,
ijesztő volt családban, házban,
összebújtunk mint a hódok
a víz-alatti fa-rönk várban.

Telenként fűtetlen maradt
zord hidegben is a szobai kályha
tűz csak a konyhában égett,
a kendő alatt sült krumpli várt vacsorára.

Villanyt későn kapcsoltunk,
utcáról fényt adott egy lámpa,
az alma és a sütőtök illata
árasztott hangulatot a családba.

Anyám forró téglát bújtatott
ruhába tekerve a hideg ágyba,
ne fázzon a három gyereknek
dunyha alatt legalább az álma.

Szánkózni egyszer jött velünk Apám
siklottunk, nevettünk milyen jó volt,
talán kilencszázötvenöt telét írtuk,
milyen hó volt, milyen hó volt?

Melegszik a Föld – a tél olyan halott,
A néprádió már rég elhallgatott,
Hosszú telek, család mind elmúltak,
Apám tél-esti, igaz meséire gondolok.

A gáz takarékon pislog,
hiányzik család és régi illatok,
fehér köntösű friss hó takarj emlékekkel,
melegítsen át amíg itt vagyok.

Csodavárás

Ünneplő ruhám a téli este,
gyémánt függőit mind felvette
hópelyhek csizmába bújva
botló léptekkel vittek útra.

Fehér galambszárny a reggel
puhán ráborult a tájra
selyem pelyhes béke duruzsolt
kályha étke, izzó parázsa.

Elébe indultam, simulni karjába
Ő jött felém útközi találkozásra
ölelhessem, ne várjon lelkem
sokáig a Benne érkező csodára.

Varázs

Gondolataim palatábláját
Spongya törölte
Homlokom mögött,
Üres vagyok,
Mint a fecske fészke,
Frakkos lakója
Délre költözött.
Nézem a fenyő
ringó karját,
ágfején karmos tobozok
A szálkás jegenye
Mélyen lehajol,
Viharos szél fúj,
tompán bámulok.
Mi ez a téli csend
Elmémben,
Minden levél
bennem is hullott?
Téli álomra

Készülne testem
hirtelen meleg-fény-
barlangba jutok.
A jászolban alvó
Csecsemő, s
Valahol elindultak
A pásztorok.
Csillag-bölcsek is
Útra keltek,
lelkem is
szárnyra kap, s
A varázsütés után,
Éteri dallam röpíti,
Sokadmagával a
gyémánt üstökös nyomán.

Holnap karácsony

Hó-ködmönkéd égi angyal
Ráborult az éji tájra,
Sirály-fehér szárnyalásod
Puha-pelyhek táncolása.

Aludjatok –, éjfélre jár –,
Fedél alatt kis gyermekek,
Céltalan kóborló ebek,
Valahol vár falat meleg.

Finom, csendes várakozás
Oldón foszlik köves magányra,
Születésnek fenn a gyásza
Csillag indult földi világra.

BOÓR JÁNOS

Falusi emlék

A szén piros,
fúj a kohó,
izzik a vas,
kész a patkó.

Az éj zajos,
nyerít a ló,
az út poros,
gyí, te fakó.

Sári csinos,
szép arca hó,
öle szoros,
tüzet adó.

Pista csikós
bevonuló,
csizma, fokos
táncra való.

Zeng, peng zajos
citeraszó,
víg és dalos
búcsúztató.

Járd, te táncos!
nyeríts, csikó!
idő, ne fuss,
táncolni jó.

Falusi tél

Ropog a hideg,
kopog a lány,
zörög a kilincs,
forog a zár.

Tárul az ajtó,
huncut a szó,
rezdül a szoknya,
hullik a hó.

Zizeg a kályha,
lobog a láng,
örül a legény,
vörös a táj.

Tüzes a cserép,
meleg a ház,
lehull a szoknya,
hevül a láb.

Szeret a legény,
szeret a lány,
izzik a parázs,
forró a nász

A lemenő nap

Fénylő korong gurulva bujkál,
csíkokban szűrődik a fénye.
Aranyban fürdenek a felhők,
és gyűlnek az ég peremére.

Az izzó nap sugara fáradt,
de visszakacsint még a földre,
az árnyékot már nem küldi le
a színét vesztett zöld mezőre.

Sárga palástot ölt a határ,
majd eltűnik a szürkességbe,
egy fáradt nap után ledől az
Alkonyból vetett ágylébe.

Öreg akác

A tóparton hetykén álltam,
hóesésben, meleg nyárban.
Lobom dala messzire járt,
vándormadár vállamra szállt.

Árnyam alatt birkacsorda
delelgetett egy csoportban.
Nyári szellő táncolt rajtam,
május nedvé kortyolgattam.

Dongók, méhek szorgos raja
nektáromat zsongva falta.
Ráncaim csak gyűltek, gyűltek,
évek múltán meggyötörtek.

Őszi vihar vadul rázott,
ágaimra rátanyázott,
addig-addig hintáztatott,
minden ágat földre rakott.

Most a tél a vézna testem
átölelte szerelmesen.
Fehér ruhát hóból adott,
cseppjeivel megsiratott.

Fázik a téli táj

Fázik a téli kert,
roskadnak a bokrok,
fehérré varázsolt tájak,
gallyak zenéje vacog.
Uralják a földet
viháncoló szelek,
ide-oda viszik
a kavargó pelyheket.
Pipáló kémények
kinyújtják nyakukat,
az égre festik
az enyésző múltat.
A naptár már fogytán,
melegen szól az ének,
gyermekek hallgatják
az ünnepi meséket.

Életút

Nem lestem öntelten
lát-e fény engem.
Ösvények vezetek,
szűrt fényben mentem.

Kísérő fanfárok
dalától távol,
egyenes utakon,
göröngyös tájon.

Göröngyök megkoptak,
távol is álnok,
zöldlombok hullanak,
s elfogy az álom.

Kirándulás

Pipázik a lyukas zseb
semmi a bagója.
Kirándul a hátizsák
erdőnek manója.

Kilesett a vidám szó,
fázik még a hajnal.
Fülig ér a biztató,
sétálgat a dallam.

Reggelizik a falat,
forrásvíz a szomszár.
Meleget szűr fent a nap
lapos a golyója.

Lombok árnya sepreget,
belebujt a holnap.
madárdal is integet,
tavasz lett a tolvaj.

CZÉGÉNY NAGY ERZSÉBET / PENDZSI

Terhes már a földnek méhe

Sikoltsatok csak rozsdás falevelek!
Zöldellő lombokból nektek mi marad?
Sárba taposott álmotok nyüszít,
Ellopták tőletek a nyarat.
Dércsípte magányos reggelen,
Bömbölve húrjába csap a szél,
Vacogó ablak pislákol riadtan,
Száraz faág dühöngő táncra kél.
Bömbölj csak szél, tombold ki magad!
Lejár a te időd is, ne félj!
Terhes már a földnek méhe,
S új tavaszt szül majd a tél.

Köd

Leszállt az ég a városra.
A szűkülő éjszaka sápatag
lámpafényben ül vacogva.
Reccsenő ágak karmai
merednek a magasba,
felkavarják a tejszerű masszát.

Nyúlnak a fények,
magukba zárják a sötétséget.
Összefonódott árnyak vigyora
oson a házak között.
Álmos ablakok szemhéján
roskatag szél zörög.
Vak csönd emészti az utcát.

Ősz (ikervers)

Szeptember

Bár szunnyadni készül
bennem a vágy,
de él még valami láng.
Tűz-szirom ajkam
még esdeklőn vár,
hogyan megérintsd, becézd,
mélytűzű szemem idézd.
Még nem búcsúzott
végre a nyár.

Október

Még csorog a
Nap a világra.
A folyó csend-tükrét
elém tárja,
a réten még margarétának
bókol a szarkaláb,
de a parton már
arany-rozsdaszínbe
öltöztek a fák.

Őszi szösszenet

Árvák a fákon a fészkek.
Szétzilált paplan az ég.
Ájult szirmokon dér ébred,
röpíti a bús szél feléd.

Tél

Dideregve ülnek aprócska házak,
Csont-fagyott ágakat zörget a szél.
Remegő madártollak jobb időt várnak,
Egy kóbor kutya koncot remél.
Jégszakált növesztett a sarki lámpa,
Mint egyszemű óriás, az utat vigyázza.
Napleány táncol a tejfehér havon,
Lábnymán csillagok szikráznak szilajon.
Hópelyhet csókol le megdermedt ágakról,
Tavaszt ígér szunnyadó vágyakból

Karácsony

Ölembe simul a Karácsony,
melenget, s halkan mesél,
titkokat rejtő távoli világról,
míg jégvirág-csengettyűje bennem zenél.
Andalgó hópehely landol a vállamon,
- ékköként ragyogó medalion -
Harsogó lábnyom csendes utcákon,
vágy-kergetőzve tovaoson.

Hamis varázs

Pedig már rügy fakadt.
Már benne volt az élni- maradás,
sarjadt, indult az akarat
érinteni eget, földet, csillagokat.

De hideg ölelést lehelt rá a hajnal,
didergő palástban vacogott,
s ezernyi meg-nemértő jajjal
zárta magába a holnapot.

Pedig már rügy fakadt,
és sejtette az éltető ragyogást,
már kezdett nyílani, mint rózsás ajkak,
de rácsukódott valami hamis varázs.

Vágyom meleg kezed

Jégbe zárt fény vagyok!
S ki tudja milyen
gyümölcsöt érlelnék,
ha szabadon hajolnék a mára.
Mint földből kifordult gyökerek
merednek vágyaim a magasságba,
s mint lomb-hullatott
kopasz ágak, ha sírják
bánatukat a nyár után,
gyanta-könnyei kibuggyanó
vércseppek talán.

Vágyom meleg kezed!

Éjszaka fehér palástban

Játszik a szél a hópelyhekkal.
Kergetőznek a házak fölött.
Mint orgonasípok, függnek jégcsapok
csonttá fagyott ágak között.

Jég sikolt fel a tavon.
Megtöri a csendet, s hallom,
ahogy belehal a hasadásba a fájdalom.

Sűrű hópelyhek között
bukdácsol az éjszaka.
Elnyeli őt a tél.
Ráadja hófehér palástját,
fejére holdkoronát ígér.

Rám köszön a tél

Rám köszön az utcán a tél.
Megemeli hósipkáját,
és tovább sompolyog.
Körülötte zúg, üvölt a szél,
kisöpri az utcazugot.

Szörmók hópihéket szór markából,
hajamat belepi a dér.
A sárga avar fájón sikkant,
utamon többé nem kísér.

Vacognak az ablaküvegek,
jégkristály ruhájuk csak teher.
Mogorván ásítanak a szürke fellegek,
s a tél beteges ködöt lehel.

Szorosan összebújnak a házak.
Melengetik lakóikat.
Az otthon hevét féltve őrzik,
s jaj annak, ki kívül marad.

Töredék

Hideg szél borítja rám
kabátját,
didergő szövetei
visszakívánják a nyarat.
Emlékedből már csak
arcod maradt,
s utolsó csóкод megbújt
ruhám ráncaiban.

DANIELISZ ÉVA

Téli négysorosok

A téli csendet mért érzed üresnek,
valamikor csilingelt és dalolt,
hiszen tudod a tél nem változott meg,
te lettél üres belül valahol.

Gyönyörű hazugság, szép illúzió
a város fehér takarója, a hó,
minden csillog, ragyog a napsugárban,
de kár tudni, hogy alatta sár van.

Zord idő, mínusz nyolc és a szél süvölt,
köröttünk havas és fagyos a föld,
de bennünk a Shelley-vers reménye él,
késhet a tavasz, ha már itt a tél?

Unalmas lett ez a téli tájék,
jöhetne már a tavasz édessége,
vigyázz, hetven fölött már hazardjáték
számodra az idő sürgetése!

Őszi versek

Suttog a lombnak a szél, ez a vén fecsegő,
súgja a kései bókot az esküszegő,
elpirul tőle a lomb, elborítja a sárga harag,
nem hiszi már el a májusi szép szavakat.
Hol van a régi idő, hogy e mézízű szókra kibomlott ?
Hívja már lenn az avar, hívja már halni a lombot.

Az útszéli cserje még tartja magát,
még szívja magába a nap aranyát,
de színdarab végén mint gong, ha jelezne,
vadgesztenye koppan a kockakövekre.

Ez már a késő őszidő,
az erdő kihamvadt parázs,
oda a bíbor lángolás,
oda a százszínű kevélység,
teleket legyőző reménység.

A napsárga, az aranybarna
megalkuvón szürkébe halva
fekszik a deres földeken,
mint holtak csatatereken.

De egy-két levél még konokon
kapaszkodik az ágakon,
reménykedve még ostobán,
mint ellenállók makacs csoportja
levert forradalom után.

Őszi négysorosok

A csúcsokon még csillan némi fény,
de ez már az őszi ködök ideje,
s hasztalan veszem fel okulárem,
a csúcsokig már nem látok el vele.

Hiszed, hogy mulasztásod évtizedeit
most még, vénen bár, bepótolhatod?
Lángot akarsz, szikrára sem telik,
öreg dal ez már, fáradt és kopott..

Ne hidd, hogy hatni tudsz még, hogyha szólsz,
mondhatod bár a verset lelkesedve,
az őszi ködnek hiába dalolsz,
senkinek nem lesz tőle nyári kedve.

Sétálok hullt lombú fák alatt,
elkészíthetném számadásomat,
de nem tudom hetvenhét év alatt
csináltam e valami fontosat.

Hetvenen túl már előre ne nézz,
magány van ott, betegség, szenvedés,
csak ki kell bírnod kínok rohamát,
ami utána jön, az már jó barát.

Ősz

Milyen békesség van itt körülöttem,
az őszben, ahová csapzott szívvel jöttem,
szelíden néz rám, megbékélt mosollyal
a bíborszínbe öltözött hegyoldal.

A föld még langyos és olyan kék az ég,
hisz nem beteg, csak álmos a vidék,
beborítja a hullt lomb, puha párna,
átszenderül a táj az elmúlásba.

Mert a halálra vijjog, s szembeszáll
a fészekalját nevelő madár,
s nem tépi le a nyári zivatar
a szirmot, amely még magot takar.

De bokor alá bújik el az állat,
ha vesztét érzi, tudja hiába lázad,
s önként szórja le a fa nyári kincsét,
szelíden hal mi betöltötte tisztét.

Csak én állok itt kapkodva és riadtan,
mert a számadásnál kifosztva maradtam,
s az ősz avar közt botladozva kérdem,
hogymivé lett a tavaszi vetésem?

Mert beérleltem én egy-két virágot,
kis csendes otthont, összeforrt családot,
de az igazi, a rímekből szabott,
mit azóta is egyre hajszolok,
mire feltettem egész életem,
az a virág gyümölcsöt nem terem.

Öregség

Hogy szerettem a ropogó havat,
szinte muzsikált lábaim alatt,
hogyszerettem a hideg fényeket,
ahogy a havon szikrákat vetett,
hogyszerettem küzdeni egyedül
a széllal, mely a mellemnek feszül,
a fagytól síró ágak énekét,
s mit szeretek ma, szobám melegét

Gondolatok havazáskor

Apró pihécske vagy, erőtlén, libbenő,
de millió magaddal fénylő gyémántmező.

E végtelen nagy hómező körül
szavunk is suttogóra csendesül,
mintha félnénk, hogy csendbontó beszédek
beszennyezik e csodás fehérséget.

Amerre megyek végig az úton,
seb marad lábam nyomán a havon,
sáros foltként követnek lépteim,
könnyörtelen, mint elmúlt éveim.

Ha elmegyek, utánam mi marad ?
Az idő old, mint tavasz a havat,
de magadból mit gyermekednek adsz,
a jó szeretet és a jó harag,
az tovább él, mint hó alatt a mag.

DEMETER SÁNDOR

Ősz

Ősz van s a hűvös vesz körül
tölgy-padra letelepedtem,
köd száll messzi a csaliton
s lopva illan, mint gondolatom,
ősz zsong – oson oldalamnál
köd – árjai elmosódnak,
szemem láttára eltűnnek,
oly szomorú lett szívem,
ősz van már hűvös vesz körül,
hallgattam a csendességet
bár tekintetemben elveszett,
de varázslata visszahat,
„kelj gomolygó sűrű köd
takarja el az eget hamud
óriás, néma mennyezetet!”
kavarogj csak őszi köd...
búsan az éj – szélzenére,
színes levelek kerengve
ősz zizegve fejem felett,
súgják a természet szavát,
halkan hosszan vontatottan
megjött az ősz, ónos eső koppan,
beláthatatlanul hegyen-völgyön,
rozdsaszínű levelet szél kerget,
érezni vélem az ősz hűvösét.

Zizzenő avar

Zizzen az avar a földön
a tájon jár az ősz szele,
az öreg akácok tövében
jajjal zihál-sír a szél,
zsibbadó homály, köd, magány,
huhog ott messze egy bagoly,
mint őszi szellemzene...
zizzen az avar a földön
az öreg akácok tövében,
olykor egy fénylő sugár még
áthatol a ködön innen-onnan
az erdő ősz-köd homályán
s a fákra ontja gyér fényét,
a póre gallyaik között.

Őszi köd

Az őszi köd zajtalan gördül
november ezüstös fényében,
tehetetlenül, úgy sodródik
s lebegve falevél hullik –
ősz van .. hideg uralkodik,
fák jobbra-balra hajlongnak,
hideg van, gyakran csak a szél jön
zord „fűtő-inas” dérral tele,
az erdő fáin is már köd ül,
a mezőn őszi harmat ékül,
ezüst dér csiklandozza arcom,
s bajsom közzé szorul hideg éke,
hullt levél zajt nyel, már nem is lépnék,
szörnyű idő, benn’ élet s álmok.

Fagyos táj

Halott, fagyos a táj köröskörül,
fenn a magasba bús fanyar köd ül,
a vaskötetbe mély síri csend van,
s a „régí” ködnek istenei fázón
megfagyva! Alszanak hideg odúban.

Halott fagyos a táj köröskörül
ezüst ruhába van a fagyos erdő,
mert jött a hideg, a csendet jelentő
az éj lámpája ringatózva lóg –
a csillagok aranyszálán lecsüng.

December, itt a tél, hava megjött,
immár az idő hidegre fordult,
mennyi szépség van benned ó, tél,
a porhó erdőn, mezőn szökell
s az ablaküveg lemezére szállt.

Fenn a hegyeken fehér hó ül,
pőre ágakon fagyos szél zihál,
a hópihe leng és villantva száll,
s patyolatként csillog mint fehér lepel,
zuzmós, fagyos a táj köröskörül.

Tél

Hol zöld pázsit volt, most
a téli szél süvölt,
a fagy beállt, a hó hull,
nagy fehér lepellel,
dermedten bokrokon ül
hó bundát vettek a fák fel,
fenyők lombjairól
csüng hosszú hó szakáll,
s míg fenyőn, bokron hó ül,
fenn az égen csillagok
sziporkáznak gyér fénnel,
s lenn' hópihék keringnek.

DÓCS GYÖRGY

Sárgult levél áruld el nekem

Sárgult levél lehullt a fáról
Eljött az ősz, s lassan itt a tél.
Bús dal zokog a szívemben fájón
A nyár is elment, s te is elmentél.

Oly boldogok voltunk itt a parton
A fák lombjai lágyan ránk hajoltak,
Az újam most a fagyos vízbe mártom
A fák lombjai már mind lehulltak.

Ó, hova lettél tündöklő nyár?
Mindketten remegve vártunk napsugár.
Mindketten felnéztünk nevetve az égre,
S most itt állok egymagam, bánatra ítélve.

Jössz-e még felém a parton álmodozón,
Rámosolyog-e még a hold szerelmünkre?
Karomba zárlak- e még egyszer vágyakozón,
Vagy könnyek csillognak két szememben.

Sárgult levél áruld el kérlek
Járt-e itt azóta, vannak-e képek,
Vagy elfújta már a szél, a múltat végleg
Vissza jönnek-e még a régi képek.

Őszi reggel

Morcos az ég és reszket a hajnal
Sokszínű lombokon megtör a fény
Elszakadt fellegeket hoz a nappal
Lángol az őszbe borult falevél

Tűz szekerén majd át megy a naphoz
A reszkető hold úgy estefelé
Kései lepke a fény fele kapkod
Féli a szárnyát hátha megég

Kékszínű égbolt nyárszínű felhők
Oly sokat adtok és oly keveset
Mégis a szívem-ha őszbe borultok
Értetek dobban és vissza nevet.

Ünnep lesz minden nap

Látod újra itt a tarka ősz,
S a szívünk oly furcsán dobog.
Ezentúl minden nap, ha hívsz, ha jössz
Veled én oly boldog vagyok.

Ritkábban látlak, s a megsárgult fákat
Fagy járja fel.
Kezed kezemben könnyek szememben,
De menni kell.

Hosszabbak lesznek az éjszakák
Szíved, ha mást szeret menj tovább.
De, ha úgy érzed együtt jobb lesz,
Kezem szorítsd meg, semmit se kérdezz.

A tarka ősznek vége lesz hamar,
S a tél is vissza int majd fél úton,
Egyszer csak újra fel zavar
Álmomból csókod jól tudom.

S a nyárnak intünk hisz benne éltünk,
Hittük, hogy boldogok leszünk
Jó volt hinni szerelmes lenni,
Erő bilincs a két kezünk.

S újra itt a tarka ősz
A hitünk minden bajt legyőz.
Ünnep lesz minden, ha a nap ragyog,
Hisz veled oly boldog vagyok.

Az utolsó falevél

Sok furcsa zajjal
Ébred a kórház
Zakatol a szívem
Zakatol a gépház.

Léptek a csendben
Messzire hallnak
Érdekes árnya
Látszik e tájnak.

Szürke a fának
Az ablakon át is
Reszkető ága
Itt van a tél.

Tegnapelőtt, hogy
Álltam és néztem,
Sírt az utolsó
Árva levél.

Jött a szél zordan
Rárontott nyomban
Védekezni már
Úgy se tudott,

Szállt a levélke
A sárba le lassan
Mint, hogy a nagy beteg
Szíve dobog.

Elmúlt az ősz

Nem tudom hogy mért van az,
Ha rád gondolok nyomban sírni kell.
Nem tudom, hogy mi lesz akkor,
Ha egyszer te már nem leszel

Nem tudom majd merre menjek
Mit csináljak nélküled,
Nem tudom, hogy lesz e könnyem
Reggel ahogy fel kelek.

Mert az óra körbe jár
Az idő telik meg nem áll,
Napok telnek évek mennek,
S a szívem lassan öreg már.

Napok telnek évek mennek
Eltelik az életünk,
Fiatalok már mi ketten
Soha többé nem leszünk.

Sárgult levél mind lehull
Elmúlt az ősz jön a tél,
Te már nem jössz vissza hozzám
Ahhoz túl messzi mentél.

Víz a vízzel össze folyik
Medrük sűrűn össze ér
Össze érne két kezünk is,
De már túl hideg a tél.

Túl vagyunk már mind azon
Mi felébreszti vágyaink,
Majd a sírban egymás mellett
Lesznek vetve ágyaink.

Ősz felé tart a hosszú út

Bús virággá nyílnak az égből
lehullott fáradt csillagok
így estelente, ha nézem a néma eget.
S, megfogom fáradt kezemmel gyöngé kis kezéd.
Fáradtnak látszol, titkon leplezed.
Ülünk a nyári fák alatt
bár a nyár régen elszaladt.
Ősz felé tart már a hosszú út,
ifjúságomra alig találok tanút.
Talán az égi csillagok miatt,
kik rám nevettek fentről oly sokat,
s, mutattak tíz, meg száz, meg ezer jó utat.
Köszönöm most nekik jóságukat!
Felnézek rájuk, s, a sírás erősen fojtogat.
Szerelmet tőlük kaptam az égi fényben,
látták a csillagok csókomat,
most itt ülök árván egymagam
a hatalmas árnyas fák alatt.
S, ha felnézek rátok
féllek a szívem megszakad.
Virággá nyílnak
az égből lehullott fáradt csillagok
közöttük most mégis egyedül,
némán ballagok.
Bús virággá nyílnak,
majd elhervadnak,
hisz, ősz felé tart már a hosszú út.

DOMBRÁDI ISTVÁN

Őszéj énekű kökényesben

Őszéj énekű kökényesben,
halomra hordott csendes éjben,
szemembe látsz,
magaddal össze zársz,
s rezzensz bennem,
Te egyetlen,
hozzám illő lélek-élet.

Ősz csendjében

Gyémánt-havak
és csillag-lámpások,
ragyogják be a földet,
de az ember
mégse lát tisztán.
Gyümölcshozó nyár után,
ősz csendjében, ha barnul az ág:

Ezrek s ezrek,
tele öklű szellemmel,
fölsebzik előttem,
ezt a szép földet.

Ősz

Napkoronás-ostorfán gyűlnek,
sűrögnek, színesednek
szétoszló csendjei az ősznek.
Dermedő ég alján tükröződnek
eső-ligetei az égnek.

Üres szőlősorok közti szelek
kopott, lenyugvó napba ékelődnek.
Rajban roskadó hosszai az éjnek,
meggyűrődött dér-csipkéi az ősznek,
avar illatai lelkemig elérnek

Őszvég-énekű kökényesben

Őszvég-énekű kökényesben
halomba hordott színméz-éjben –
ha előttem magadról mindent levetsz
ha magamról mindent levetek:
szél füttyeitől éledő éjből
ha örömgöngyöt szór a bőröd
ha vár engem virágzó melled édes íze
combjaid közepe ha ránt a mélybe

az áhított csábító kéjes éjben
hívogató bársony szín pír csendjében
amint látom mandulafácskás-völgyed
ahogy átfon nádsíp-zenéjű kezed –
zsinórozott mintás csók ruhámban
színdús kökényes-örömök jártában
oly jó hogy bízatsz: hogy szeresselek
érezzelek karoljalak szeresselek.

Csillag-csönd szekerén

Télelő közeledtén,
Csillag-csönd szekerén
Érkező fényeken-
A világ ugyan szétesőben,
De a jövőt hozó esőkben,
Ős-bizalom van szívemben.

Karácsony este

Elcsitult a havazás zöreje,
Panaszok gyémánt-öblű könnye:
Mert ma van Szenteste,
Most van Jézus születése.

Betlehemben

Vigasztaló csend-hullás,
szűz-anyai romlatlan várakozás,
a kisdre vágyakozás?
Zsoltáros-éjben: mi volt éppen más?
Miféle csoda volt ott az a láng?
Gyémánt-mennyei rokonság,
istálló melegében Isten-világ,
gyönyörű égi Jel: a Csillag,
miért épp Betlehem fölött állt?

Fény-léptű Szent Család,
hóharmatos jászol-ágy,
a megérkező Három-király,
Máriában a Lélek volt más?
Szeretet, egyszerűség, Hit-virágzás,
a fehér palástú hulló havazás?
Zsoltáros-éjben: mi volt minden más?

Amire régóta várt a világ
Mária megszülte az Úr fiát
Jézust, a gyermek-királyt, a Messiást,
azon a hóban csöndülő éjszakán,
az emberiség legszebb karácsonyán.

Karácsony jön

Ősz zsongatta avaron,
Tél izzású fehér havon,
Mint lét-ágakon csüngő tájak,
Kiáltom, mint minden bánat.
Ez a világ melegedjen,
Minden embert észre vegyen.
Csillag-csendben,
Jézus jöttét megengedjen.

Ó, Én lelkem, nekem szentem,
Mondasd velem:
Karácsony jön, száll majd ének,
Künn a fákon fagyos szél éled,
Gyertyák lesznek a fehér színek,
Apró lángokat csiholnak gyermek kezek,
Arc tükrei ők a fénynek,
Örvendeznek Karácsony szépségének.

Künn a fákon fagyos szél éled,
Fenyő illat jut a szegény népnek.
De szűk ez a világ, benne az élet,
Fáj minden Tél az éhezőknek.
Három napig gondolnak rájuk,
Három napig ember-szellem a ruhájuk,
Ágrólszakadt létünknek erdő a házuk,
Magyar honban nincs hazájuk.

Fagyos, havas kinti télben,
Hétfelé reppenő szélben,
Gondolok Rájuk,
Sorsuk perc-dekáit
Szívem méri, jó szóval Jézust kéri.
Karácsony jön, száll majd ének—
Jégcsapból is kelj fel kérlek,
Élj közöttünk pólyás Szent-gyermek,
Élj új sorsot vértelent, kecsesebbet.

Hó-pitypang zsong,
Fényes, rongyos istállóban,
Tisztaság dobog,
Ajtajában új Csillag toporog.
Én hiszem, hogy eljön a Megváltónk.

DOMOKOS IMRE

Zebegényi ősz

Pajkos őszi szellő cibálja a fákat,
tépdes falevelet, tördel száraz ágat;
lombok közt bujkálva dúdolgat sziszegve,
falevelek hullnak nyomában zizegve.
Piros, sárga, barna tarkítja a földet
mozaik szőnyegként fedve be a földet;
vastagszik az avar, az illata fanyar:
festői színpompát ölt a Dunakanyar.
Harangvirág bókol, érik som, berkenye,
dobpergésként puffan fákról a gesztenye;
vadlibák véje vonul párás légben,
óarany szűrődik napfényből az égben,
folyó csendes vízén tükrözve megcsillan,
lelkemben emlékkép vágyódón felvillan:
egykor kedvesemmel teljesebb volt e táj –
szépen egészült ki természet és a báj.

Őszi csakazért is

Változtak az évszakok,
változtak a szép napok.
Azért mégsem bősziülök:
ősszel őssen őszölök.

Őszi tél

Csend honol a tájon,
nem szól madár a fákon,
Az ágak kopárok,
új kikeletre várnak.
Szomorkás az erdő
ritka a benne menő;
hűvös szél távolít,
jelezve, tél közelít.
Mégis, kell remélni,
a telet át kell élni:
jön újraéledés,
boldogságra ébredés.

Így is lehet ünnepelni

A főtéren karácsonyfa,
színes égők vannak rajta.
A fa előtt fél-karéjban
betlehemi életkép van:
több istálló állatokkal,
elől oldalt gémeskúttal.
Istállósor közepében egy jászolnak
belsejében található kis Jézuska,
emberiség Megváltója.
Három királyt csillag fénye,
minket vonz szeretet ténye,
mert ez ünnep mindenkié,
helybelié és vendégé.
Az agapén iszunk, eszünk,
és boldogok akkor leszünk,
ha szeretet tartós marad,
Szigligetről tovább árad.

Novaskiĝo

Kiam la ĉielo flugetante neĝas,
kiam sur la tero mola sonĝo reaĝas,
kiam proksimiĝas la festo kristnasko,
tiampreparĝias la natur' pri nasko.

Tiam kaŝe kreas vivon la sekreto:
tiam kunkolektas planojn por dekreto,
tiamsaltpretante atendas la tempon
ĝuste ekkomenci la novan printempon.

Se ni en animo same renoviĝos,
se ni en la koroj pace trankviliĝos,
se baldaŭ kunsentos la tuta homaro –
nin veres salutos feliĉa novjaro!

Újjászületés

Amikor az égből szállong a hópehely,
úrrá lesz a földön a puha álomlepel,
mikor karácsonyi ünnep közeledik,
akkor a természet szülni készülődik.

Akkor rejtve alkot a titok életet:
rendelkezéséhez gyűjti a terveket,
vár ugrásra készen időpont jelzésre,
pontos indítású új tavaszkezdésre.

Ha mi megújulunk ugyanígy lelkünkben,
ha békés nyugalom lesz majd a szívünkben,
ha az emberiség együtt érez egykor –
valóban boldogság köszönt ránk újévkor!

(Saját műfordítás a NOVASKIĜO című eredeti eszperantó versemből. D.I.)

Szilveszterkor

Ismét elmúlt egy esztendő,
vajon mit hoz a jövőendő?
Lesz-e végre összefogás,
elmúlik-e a széthúzás,
itthon pártok gyűlölsége,
másutt népek öldöklése.
Észre tér-e ez a bolygó,
hogyan sapiens legyen homo?
Harácsolást félretéve,
lenne jólét, lenne béke;
létre jönne összetartás,
melyből ered a haladás.
Szilveszterkor pezsgőt bontva
kitöltéskor pezseg habja,
s ha véget ér e vigalom,
jöjjön végre nyugalom,
munkás élet, bizakodva,
egy év után majd azt mondva:
pezsgős pohár félig telve,
tölthetünk már többet bele.

BÚÉK

Boldogság, szeretet, egészség, vidámság –
Új évre mindehhez további kívánság:
Élmény-dús utazás, szerencse bőséggel
Karácsony után is kövessen hűséggel.

ESZTERÓ MARGIT ROZÁLIA

Az elmúlás

Dalos madarak réges-régen messze szálltak
csak egy-egy cinkepár csicsereg,
kopaszodó ágakon.
Aranyló, színpompás levelek, hová lettetek?
Pirosuló vadszőlő levelei porladnak az aszfalton.
Réten még itt-ott felemelt szirmokkal virít
a kattangkoró és a kamilla,
A többi virágot letarolta az elmúlás
Szántóföldek elsimultak,
bennük magvak pihennek,
s az új tavaszról álmodoznak.
Mindig tartogat a természet csodálnivalót
A vadrózsabokron kis csokrokban
korallpiros bogyói díszlenek.
Pókhálót az ökörményál körbeszötte
s a köd, gyöngyökkel beszötte.

Milyen csodás, fotó lenne belőle...
De csak egy pársoros vers
örökíti meg,
ezt a természet nyújtotta, szépséget.

Kübelé...

Színpompás ruháját Kübelé lassan veti le,
Bús sóhajától meg-megrezzennek a fák ágai.
Bánatának könnycseppjeként hullanak a levelek
Így búcsúzik Kübelé a Természet Istenasszonya
az sem vigasztalja, majd jó a tavasz újra.
Mert tudja, a dér a télhírnöke,
valahol nem is oly messze
már harcra készen, türelmetlenül vár.
S örök, győzelme vitathatatlan...

Sápadó őszi hajnalon...

Sápadó őszi hajnalon
eljajogja búcsúdalát
a fénylő tollú darumadár.

Kitárja széles szárnyait
s köröz-köröz fent
a hamvas őszi légben.

Nehéz szíve visszahúzza,
a szülőföld s egy fészek,
mely mágnesként vonzza.

Egy fűszeres, tavaszi napon
tojáspattant rajta,
s itt dédelgette anyja,

E puha fészek szélén,
próbálgatta szárnyait,
kezdetben sután, tétován...

Majd a napsugár özönében,
siklott, suhant sebesen,
a felhők felett.

Feltárult előtte a végtelen,
amely hívja őt...
.....

Sápadó őszi hajnalon
eldalolja búcsúdalát
a fénylő tollú darumadár.

Magány

Körülölel a végtelen csend,
s magányom bús dallamát,
lelkem húrjain pengeti toltam.

A őszi búcsú

A természet színpompával jelzi Démétérnek,
visszavonhatatlanul közelegnek a búcsúzás pillanatai,
szerető anyai szíve, megtelik bánattal,
lehulló falevelek pergőkönnyei,
szépséges lányától, Perszephonétól búcsúzni kell.

Bánatát nem enyhíti most az a tudat,
hogy március 21-én, lánya visszatér,
most csak arra tud gondolni,
egyetlen gyermekét várja férje,
Hadész, az alvilág úrra.
így van ez, időtlen idő óta, Zeusz parancsára.

Perszephoné jöttére,
Démétér anyai szíve megtelik boldogsággal:
Kizöldül a természet, illatoznak a virágok.
A termés és a föld istennője újra boldog,
míg tart a tavasz, nyár, ősz.

A varjak...

A varjak egymást túlharsogva,
károgva szállnak, keringnek,
Egyszer csak elhallgatnak
csak egy-egy károgás hallatszik,
amint róják rituális köreiket.
Egy idő után,
három varjú kivált a csapatból,
egy rászállt a nagykapu félfájára,
másik kettő pedig a drótkerítésre,
s ott üldögéltek méltóságteljesen,
figyelték a tovább keringő társaikat.

A légben birsalmaillata száll,
az őszi napsütésben
méhecskék utolsó útjukon,
zúgva-zöngicsélve szállnak.
Egy-egy mezei virág,
még büszkén virít.
Valahol a közelben,
a dér már lesben állva,
várja, búcsút inthessen az ősznek.

Messze futó barázdák...

Messze futó barázdák,
Fekete vonulatai,
kíséri tekintetem.
Az aranyló tarlót,
elnyelte az őszi mélyszántás.

Vadnyúl fut,
 messze,
 messze,
nincs előtte akadály,
a végtelen rónaságban.

Gondolataim is szárnyra kelnek,
és elrepültek a végtelenbe.

Az ősz

Búsan bontja szirmait a krizantém,
a langyos őszi fényben,
légben birsalma illata száll,
az úton falevelek kergetőznek,
lassú tánca ez az elmúlás
örök búcsújának...
Sok ősz elszállt felettem,
de ez most más, mint a többi.
Úttalan, utakon jár a képzeletem.
Fázósan bújok kabátom melegébe,
borzongva gondolok a télre:
szitáló ónos esőre, hóviharra...
Sárguló bokorra vidám cinke pár szállt
hangosan csivitelve ugrálnak ágról-ágra
Szívük még tele van a nyár melegével.

Ónos eső...

Ónos eső mossa ablakom,
korhadt falevelek takarják a járdát,
októberi szelek tépik a fák ágait
Meleg a szobám, mégis fázom.
Kihervadt virágok tovatűnt szirmai.
Hol vagytok?
Gondolataim szárnyán
lelkem visszaszáll a nyárban,
s megpihen a puha pázsiton.
Ahol együtt ültünk,
s csodáltuk a tovaszálló,
hatalmas, fehér felhőket.

FARKAS ELEONÓRA

Miért sietsz ősz?

Miért sietsz ősz? Ne vedd még le
aranyló napsubád!
Az évszak színeket kever,
csak lassan szórja rád.

Dalod tétova ütemén
vetkőzni kezd a táj...
Gazdag volt, most koldusszegény,
lágý könnye perdül már.

Végiggördíti a számadó;
rebben a sok madár.
Alig fészkelte be, s távozó.
Riaszt a láthatár.

Fiókák gyenge szárnyai
hasítják az eget.
Itt visszatart még valami...
– Maradni nem lehet! –

„Első lépéseink tétovák,
s edzett évek nyomán
minden döntésünk visszavár
a szülőföld után.”

Mint a bőkezű csalfa nyár
száz kincse megfakul,
földi időnk is erre jár,
számon kérni tanul...

Hangulat és sors változik.
Éld felelősen napjaid!

Őszi ablak

Az ősz köszön, benéz az ablakon.
Mire kíváncsi? Bíz, azt nem tudom.
Fortélyt mutatna, mit nyáron tanult?
Miként edzette acéllá a múlt?

Az ősz köszön a nyitott ablakon.
Arcán derű és semmi fájdalom.
Kezéből adja a tegnap kincseit;
Férges vagy édes, erre megtanít.

Az ősz elfáradt az ablak előtt.
Vajh, kapat-e egy percnyi pihenőt?
Benn a házban perelő emberek:
– az időjárás mért engedte meg?... –

Az ősz megáll egy kisgyerek felett.
Mosolygó körte ablakból nevet.
Micsoda móka, száz színű varázs!
Nem lesz riasztó így a tanulás.

Az őszi ablaktábla csukva már,
hiszen mindenki másként dirigál,
nem figyeli az élet ritmusát.
Most hát elalszom, szép jó éjszakát!...

Mikulás-nap

Hideg tél álma permetez a légben,
szállongva küld sok fehér labdacsot...
Izgulva várja szikrák búvkörében
az aprónép a Mikulás-napot.

Parolázik a mosolygó öreggel.
Tettét a puttony rejti titkosan.
Teli hajó, üres, ha minden reggel
durcásan otthonról elrohan.

Öröm hinni, hogy van aki kíséri.
Vele nevet és olykor vele sír...
E csendes társ nyomában baj nem éri,
s kívánságától zsúfolt a papír.

Valljuk be mi is, hogy jó gyereknek lenni,
eljátszani, mit létünk ránk szabott,
s az „égbe” néha angyallal üzeni,
panaszolni, mikor virgács jutott.

A szerep vált, midőn sorsunk is fordul.
Csodavárókból leszünk mind nagyok.
Hajunk fehérlik egyszer majd a „hótól”,
nyerünk egy Mennybe hívó járatot.

Boldog, kit kicsinysége áthatott!

Üzenetlánc

Képeslapok mit üzentek?
Szeretetről énekeltek?
Régi idők ráncos arcán
az örömhírt szerteszórván.

Ahol kitárul a lélek,
bízgatás ott, szebb ígéret,
de ha a szív nem forrásos,
üresek a kívánságok.

Míg a küldőt felidézed,
egy dallam lesz a két élet.
Szófüzerek ölelkeznek,
karácsonyig fényesednek.

Ezer ajándék képében
ülnek a fenyő tövében.
Testvér lángok takargatják
a közönytől nyirkos szalmát.

A Hold-pásztor jár az éjben...
Nem számaron, sok drótvégen
számol be a nagy csodáról.
Üzletközpontoktól távol.

Aki érti, *hozzá* indul.
Betegség, bú, jóra fordul.
Nincs hírközlés, mégse bánja,
a kegyelmét nekünk szánja.

Jézus leszáll a világba.

Szilveszteri gondolatok

Cseng a csend a fagyos tóban,
hónapvájta év-folyóban
merülnek sokszínű percek;
Szárnyaltak és földre vertek.

Most mind hangos dudát fújnak,
majd szépülnek. Vagy torzulnak?
Ki tudhatná azt előre?
Igyunk bölcsebb esztendőre!

Bízva a jót öregbíti,
élet-hibát elmeríti.
Nem lehet megvesztegetni,
tervét pénzzel hitegetni.

Bár ifjú még a „legényke”,
mégis a teremtés része.
Tudománya is csak annyi,
amit rá lehetett szabni.

Tanult fortélyt a bátyjától?
Szíve örök lángolástól
hevül egyre. Menni, menni!
A saját dolgomat tenni!

Meg nem halhat bűnnek-bajnak.
Melegágya jónak, rossznak...
A jövő tél megbírálja.
Lássuk tapasztalatába'!

FETYKÓ JUDIT

Lopakodó

Látod, lopakodik már...
megérinti a lombot,
ma egyetlen levelet
keringet le a fáról,
óvatos, nyárvégi, halk
suhanással jön a határból.

Őszi vers

Nézd, itt felettünk a lombokon
az ős festi át a színeket,
ujja megérinti homlokom,
s a nyár távolodva integet.
Lomb kereng, ökörnál ellebeg,
a dél még meleg, de az este
enyhe egyre fogy, s dideregve
keresve kardigánt, kabátot,
járunk kint, hogy az éji világot,
lássuk, az éjszakai eget,
hol az Orion fénye megjelent.
A lomb oly tarka, egyszerre méz,
sárga, meg barna, s hunyja szemét
a nyár, s rőt lombjain át az ős
ígérget mint csalfa szeretők,
hú szerelmet, szép házasságot,
bár már viszi a lomb-kabátot,
s a télnek hódolva szerelmét,
télnek ígéri —, a nyár emlék...
Látod? Felettünk a lombokon
az ős festi át a színeket,
húse megérinti homlokom,
s a nyár távolodva integet...

Október végén

Vastag, puha avarban járok, korai fagy mindent lerázott,
hull, csak egyre hull a sok levél,
pirosan sárgán, zöldből rőtbe, barnába, fáradt olajzöldbe
ágot, gallyat hagyva földre ér.

Szürke felhő hidegen kékell, úgy sodortatja magát a széllel,
mintha sose lett volna nyár,
csak hideg októberi szürke, s a lomb lazán földre kerülve
zizzenve, suhogva télre vár.

Az ősz vége hangulatába belekődöl a hajnali pára,
mord reggel, est ér fagyhatárt,
orgonalevél lehullt zölden, nem küldhette szárba időben
a nyár számtalan bűvös dalát.

Fenyves alatt, szőlőskertekben, fodrozva az idő-végtelen
színjeleket írt leveleken,
energiáit vitte szárba, zöldjét semmi-barnára váltva,
hogy termése jövőre is legyen.

Itt-ott egy-egy szőlőfürt rejtett magába múlt időt; végtelent.
Egyszerre méz, egyszerre sárga,
rejtőzködve magába zárja az emberi időt kizárva,
az örök, állandó múlt-jelent.

Lépdelek susogó avarban, veled járok itt gondolatban;
lélekben érzed, s azt kérdezed:
mi susog, mi morajlik, cseveg — lépéseimtől a lomb neszez —,
zúgó pataokban járok veled?

Hull, egyre hull a lombbal az év, hozza a hideg leheletét,
kopaszon, szürkén áll a diófa,
hatalmas koronája felnyög, estére az Orion feljött,
s pereg az éjbe a földi idő-óra.

Tél

A fehér összes árnyalatával
játszik, festi a tájat a tél.
A város szélén a sok fával
csipkepróbát tartva beszél.

Ez itt a hideg csontfehér jég,
ez meg a hófehér, vastag dér,
az a hamvasan fehérlő, még
alig kezdődő köd tejfehér.

Bársonyfehér a fenyőágon
a tűlevélre csapódott zúzmara,
szikrázó fehér a gallyakon
a felrakódott dér maga.

Hópihék puha-pihe lágyan
csöndben mindent betérítenek,
ezernyi fehér kristályban
ott van a téli üzenet.

Fenyőág, csengő, karácsonyfa,
s minden szép, mit a tél ígér,
a fehér csipkevarázs fokozta
kékesfehér, szikrázó, téli éj.

Adventi tűnődés

Kaskötő Istvánnak 2005 karácsonya előtt

Lassan Advent első hetének közepére érve
megrohan számtalan múltbéli karácsony emléke.
Kint a hó néha pilinkélget, s el is olvad nyomban,
fenn a hegyekben már talán megmarad szín-nyomokban,
s az emlékek egyre jönnek, mint messzi, vágyott árnyak,
reményt adnak régi fénnel homályos téli tájnak.
Összehajol kopár dió, orgona, tamariszkusz,
ágaikon a hajnali dér, mint a csipke-mirtusz.
Hajnalban Rorátéra harangoznak, a hang telve
bizakodással, s míg beleérünk a fény-ünnepbe
átitatódik a jelen a múlttal. Kapaszkodom:
s fog, ölel sok régi, emlékkép-tükör karácsonyom:
hajnalonta belesett a későn kelő téli nap,
megcsillantak a fenyő díszein a fénysugarak;
gyermekként még hittem: elég csak behunynom a szemem,
és mindjárt ott leszek —, ott, és igen, az már Betlehem...
Hol van már az igazi jászol, hol a csillag fénye,
s beengednének-e oda, időben visszaérve,
vagy csak a jámborok, a hívő mágusok, királyok
kiváltsága betérni, meglátni, mit a pásztorok?
— Kiutasítjuk házunkból, magunkból barátunkat,
s az eltérő hitekbe zárjuk végleg önmagunkat —
hol az az istálló, hová lett, hol a jászol,
s miért tűnt el a semmibe a három király, pásztor,

— felmerül számtalan hiánynak fojtó gondolata,
én, te, magunk akarjuk: legyen mindenki egymaga.
Csöndben fordul az év, hozza az ünnep üzenetét,
neked fényünnep, szilveszter konfettis éji képét,
nekem a születés s vele a szeretet reményét;
tudom; mást gondol, mást hisz, távolságot tart a másik,
— mindenki maga hitében ön-igazára vágyik —,
ám ezekben a hetekben naivan várakozom;
és gyermeki hittel most, ma megint hinni akarom:
ilyenkor, ebben az adventi előkészületben
megolvad a harag, a dac a távoli szívekben
s összerezegnek csak egy napra, egyetlen estére
az évvége, a fény, a karácsony szép ünnepére.
Ismét hó pilinkél, változnak kint egyre az árnyak
sejtelmes formát adva az egyhangú téli tájnak;
valahonnan diós-mákos kalács illatát érzem,
csak az emlék, a régi, az csalt meg, megint, egészen....
Várok. A nap egy pillanat, s végtelen csoda-várás,
jön egyre jön a tél, ünnep, s vele a napfordulás.
„Távoli tájban, abban a házban gyógyíts meg hited,
karácsony éjén, napforduló éjén magadért teszed.” —
írom üdvözlőlapomra. És kint a hó megeredt,
fehér tél-varázssal, hó-paplanba von várost, teret,
kristályból szőtt fehér dunyha alá van a táj bebújva,
karácsony jön, évfordulás, elmúlik s fordul újra.

Keceli hangulat

(nosztalgiazás)

A gyerekkor egyik gyönyörűsége, hogy azt hiszi az ember, minden úgy marad körülötte, ahogy most van. Az, ami körülvesz, majd örökön örökké tart. Persze, magától értetődik, hogy közben felnövünk, felnőttek leszünk, saját életet kezdünk, de az épületek, intézmények, az ismerősök, rokonok, barátok, minden és mindenki marad. Aztán nagyon hamar kiderül, hogy szinte pillanatok alatt mindez részeiben, majd egészében kicserélődik, a régi eltűnik, az ismerősök, közeli hozzátartozók, rokonok sorban meghalnak, a barátok eltűnnek a szemünk elől, és ami volt, csak emlék marad. Legtöbbször „tea és sütemény” nélkül, mert ha egy-egy ízt vagy szagot megőrzünk gyerekkorunkból, az már nagy megfigyelőképességre, tudatosságra utal. Lehet, csak azért őrzünk meg ilyesmit, mert olvastuk Marcel Proust híres regényéből az első könyvet (Az eltűnt idő nyomában – Swann), amiben ott a „madelaine” sütemény és a tea illata.

Az 1960 és 1963 közötti négy nyarat, illetve abból a július vége és aug. 20. közti időszakra eső nyári szünetet apai nagybátyámnál töltöttem a Bács-Kiskun megyei Kecelen, ami akkor nagyközség volt. Nagybátyám apát plébános volt, és a barokk stílusú katolikus templom melletti parókián lakott, mellette két vagy három beosztott káplán teljesített szolgálatot, a háztartást vezető apáca tartozott még szervesen a plébániához. A konyhalány, a napszámos, a sekrestyés (harangozó nővér) csak bejáró személyzet volt, nem laktak az „L” alakú épületben (igazából inkább T alakú volt), amihez szép gyümölcsös kert és istálló is tartozott állatokkal. Volt mosókonyha, széles kapualj, káplánszobák, nagyebédlő, vendégszoba, iroda, ahol az egyházi adminisztrációt végezték, alsó szárny konyhával, kamrával, pincével, a konyhásnővér szobája, udvari nagykapus bejárat, ahol lovas kocsi is be tudott állni.

Nagybátyám apám legidősebb férfitestvére volt, mint kiváló bajai hittanárt az 1930-as évek közepén helyezték Kecelre plébánosnak. A kinevezés után azonnal a plébániájára költöztette nagyszüleimet, akiknek nem volt saját házuk, vagyonuk, amiből öregségükre meg tudtak volna élni. A plébánián vészték át a háborút, és ide jött nagynéném meghalni, amikor fiatalon utolérte a méhrák.

Mindezt elbeszélésekből ismerem, mivel én jóval a háború után születtem, s késői „vakarcsként” minden nyári iskolai szünetben a vidéki rokonoknál

rontottam a levegőt, ami sokkal jobb volt, mint a pesti sivár utcakövek szeptembertől júniusig.

Nagybátyámat Anti bácsinak szólítottam, szüleim persze csak Antinak hívták, míg a keceli népség, a plébániai személyzet, és mindenki más apát úrnak. Ez rendjén is volt számomra, érdekesebbnek tűnt számomra, hogy Kecelen bárki, aki betért a plébániára vagy ott lakott, vagy utcán megismert, következetesen az „apát úr kis húga” elnevezést ragasztotta rám. De szép is volt „kis húgnak” lenni!

Nem volt szokványos eset, hogy egy tíz-tizenkét éves lánygyerek a nyarat egy vidéki plébánián töltse. Ez akkor örült kiváltságnak tűnt számomra, titoknak, amiről az iskolában soha nem beszéltem. Édenkerthez hasonló színhely volt a keceli plébánia, ahol nagyszüleim volt szobáját kaptam meg, ami Anti bácsi lakosztálya mellett volt egy igen hosszú folyosón.

Mit csinálhatok egész nap egy ilyen helyen? Harangozok, biciklizem, sekrestyéből lesem a misézést, segítek a konyhán, teríték, lófrálok a kertben, megsimogatom az állatokat az istállóban, Anti bácsival beszélgetek, fölsúrolom a hajópadlós szobát, meglátogatom a sekrestyés nővért a faluban. Remekül eltelt az idő, soha nem unatkoztam egy percig se, de ha végképp nem akadt más, akkor ott voltak a könyvek, már akkor is rendszeresen olvastam, könyv meg volt bőven. Különös gyönyörűség volt a nyári száraz melegeket ott átélni, négyszeri ottlétem idején szinte soha nem esett az eső, kellemes meleg volt mindig, de nem kánikula. A vasárnap esti misék utáni litánián esőért imádkoztak a jelenlévő hívek.

A napi rendszeres elfoglaltságok mellett mindig történt valami esemény, aminek részese voltam. Rendszeresek voltak a reggeli misék a templomban, hétköznap úgynevezett csendes misék, vasárnap énekes, szentbeszédesek, a vasárnapi nagymise szentbeszédét általában Anti bátyám mondta. Részt vettem szinte minden misén és ájtatosságon, vasárnap beültem a templomi padba, hétköznap pedig a sekrestyében hallgattam végig a harmadik csendes misét, mert az első kettő korán volt, azokra nem értem oda, általában reggel fél hétig vagy hétig aludtam. Nagy bánatom volt, hogy lány létemre akkor még nem ministrálhattam, örölte vágytam rá, irigyeltem a ministráns fiúkat, ez volt az egyetlen dolog, ami hiányzott a keceli nyaralásokból.

Ilyen rendszeres elfoglaltság volt még számomra a harangozás, amit nagyrészt átvállaltam, bár csak ódzkodva engedték át, mert gyerek létemre ugyan tudtam húzni a harang kötelét – óriási élmény volt -, de vigyázni

kellett, hogy ne verjem félre, hogy meg tudjam állítani, és hogy a megfelelő időben harangozzak. Egyszer elnéztem az órát, és de. 11-kor rohantam a templomba a haranghoz, már elharangoztam a delet az Úrangyala első Üdvözlégyéig legalább, amikor rohant a konyhás nővér, hogy hagyjam abba, mert nincs még dél. Úgy szégyelltem magam, alig mertem a papok és Anti bácsi szeme elé kerülni gyerekes hülyeségem miatt.

A legvonzóbb visszatérő feladat volt hétfő délelőttönként a perselypénz megszámolása. A vasárnap összegyűlt adományokat, amiket a sekrestyés nővér és egy-két segítő szedett össze a hívóktól a szentbeszéd után körbe járva, hétfő délelőtt számoltuk meg az ebédlő nagyszalán. Szépen kiválogatva, kupacokba rakva a filléreket, forintokat, kétforintosokat, és a papírpénzt. Az aprókat aztán berolnizva kellett továbbküldeni az egyházközséghez, bár egy részét vissza is tartotta Anti bátyám a plébánia kiadásait fedezendő.

A szombat délelőtt volt az oltárdíszítés ideje. Ezt a feladatot is apáca végezte, de nem a harangozó-sekrestyés nővér, hanem egy másik, aki a faluban lakott, de sokat járt be a plébániára ezért-azért, meg segíteni. Természetesen hozzá szegődtem ilyenkor, hisz óriási élmény volt kardvirágokkal vagy százszorszéppel kirakni az oltár vázáit, amelyek aztán egész héten illatoztak.

Élménynek számított, ha jött valaki a plébániára, akár érdeklődött valami iránt, akár dolgozni jött, hozott valamit, vagy ebédet kért. Volt néhány támogatottja a plébániának, ők nincstelen szegények voltak, de rendes emberek, minden morzsaért hálás köszönetet mondtak, gyakran munkával hálálták meg a kapott ételt.

Időnként a papok kártyapartit rendeztek az ebédlőben, ez rendszerint szombat délutánra esett, ilyenkor sört hozattunk a kocsmából, és átjött az „újfalusi” pap. Újfalu Kecel másik végén volt, ahol alakítottak egy új plébániát, ott egyetlen pap szolgált, őt azért hívták, hogy kilegyen a tarokk parti öt fője. Nagy asztalcsapkodások voltak ilyenkor, ez volt a papok szórakozása, amolyan ártatlan kicsapongásféle.

A templomba járók közt volt egy 50 körüli nő, akit mindenki Csibikének hívott, tanítónő volt, vénkisasszony, idős anyjával lakott nem messze a plébániától. Kicsit furcsa, modoros jelenség volt, kissé régimódi hajviselete és gombos ingruhája azóta is előttem van. Nem foglalkoztam volna vele, ha úgy jár templomba, mint a többiek. De ő a vasárnap esti misét mindig a sekrestyében állta vagy térdelte végig, aztán az ajtóban állva kérte a szentostyát. Érdeklődésemre a sekrestyés nővér előadta, hogy

Csibike mint tanítónő, nem járhatna templomba, se nem áldozhatna, így viszont mindezt megteheti, hisz a többiek nem látják. Tudták is meg látták is a többiek, de

Csibike már annyira megszokta a sekrestyét, nem akart „kiköltözni” a templomba.

Voltak még prominens keceli előkelőségek. A Felkai gyógyszerész házaspár a falusi értelmiség egyik, Antoni doktor a másik csúcsa volt. Őket mindenki tisztelte és felnézett rájuk, a családjukra úgyszintén. Kicsit ironikusabban kezelték a falu leggazdagabb családját, akiket „Pénzeséknek” hívtak, voltam is náluk vendégségben, aztán egyszer csak láttam, hogy a névtáblán a „Hugyecz” név van feltüntetve. A rejtély kulcsát megint Teréz nővér – sekrestyés – oldotta meg, aki mindig feketében és biciklivel járt mindenhová: „Hát ez a csúfnevük, mert olyan gazdagok! De tudják ők is, hogy így hívják őket. Jobb is ez, mint a valódi nevük, ami elég gusztustalan”. Mellesleg az apácák ebben az időszakban civil ruhában jártak, mert szerzetesi ruhájukat nem használhatták. Ekkortájt Kecelen hat apáca is élt, mindegyikük tartotta szerzetesi fogadalmát, nem hagyták el hivatásukat, nem is mentek férjhez.

Emlékeim sokfélék Kecelről. Utaztam lovas szekéren, jártam a falu határában lévő úgymond szőlős területen, ahol hatalmas gyümölcsösök voltak, elbicikliztem a temetőbe, meglátogattam nagyszüleim és nagynéném sírját, jártam a varrónőnél, aki szoknyát és blúzt varrt nekem, vasárnaponként figyeltem a templomba igyekvőket. A ráncos, sok alsószoknyás, szűk blúzos népviseletet akkor még a fiatalok is felvették, köztük a még hajadon lányok – Mária lányok –, akik kendő nélkül jöttek, és a szentélyben, vagy a legelső sorokban ültek, baloldalon, mögöttük a többi nő, a jobb oldalon meg a férfiak.

Estére lehült kicsit a levegő, falusi csend honolt, ez az esti csend másféle volt, mint a vasárnap délutáni ejtőzés csendje. A délutáni lusta csend volt, az esti meg apró neszekkel teli, holddal, csillagokkal, csak a szomszéd kutyák ugattak, a plébánián ugyanis nem volt kutya, csak két-három macska. A kertben zsongott az enyészet, korai szőlő édes illata terjengett, a folyosókon a papok reverendája suhogott, amikor végigmentek rajta. A vidéki plébániák sajátos varázsát éltem át öntudatlanul ezeken a nyarakon. Akkor még nem tudtam, hogy miért érzem jól magam ott, ma már tudom. A felhőtlen gyermekkor egyik idilli epizódja volt ez, ami itt él velem azóta is.

Anti bátyám időnként elbeszélgetett velem. Éreztem, hogy szeret, közelebb éreztem magamhoz, mint apámat, akivel keveset beszéltem, mert befelé forduló ember volt. Szóval, Anti bácsi hallgatta a Szabad Európa rádiót esténként, néha megjegyzést tett az akkori kádári politikára, kérdezett tanulmányaim felől, amikor eljöttem, adott pénzt az iskolai tanszerekre.

Beszélt egy-két családtagról is, de ez elhanyagolhatóan kevés volt. Soha senkiről nem mondott rosszat, legfeljebb szomorú volt, ha szerinte helytelenül cselekedett valaki. Legfőbb tanácsa az volt számomra, hogy soha ne unatkozzak, mert a tétlenség nagyon káros, rossz gondolatokat szül.

Keceli napjaim legszomorúbbja az volt, amikor apámék írtak, hogy menjek már haza, legalább aug. 20-ra legyenek otthon. Ezt nem értettem soha, mikor olyan jól érzem magam, miért menjek haza Szent István napjára? Még maradhattam volna 10-12 napot. Elkekerítő volt, de menni kellett. A konyhás apáca vigasztalt, hogy majd eljövök télen is, ami teljességgel lehetetlen volt. Számomra ezzel a hazautazással kezdődött az ősz, lehetett még akármilyen nyári meleg idő.

1964-ben már nem mehettem nyaralni, mert nagybátyámat nyugdíjazták, és mivel az új plébánosnak kellett a hely, őt beköltöztették Kalocsára. Az érseki palotában kapott egy lakosztályt, ott élt haláláig. Ott is meglátogatta időnként a rokonság – én évente lementem hozzá -, de ez már egész más helyzet volt. Hűvös, kimért vendégség, csak néhány órát maradhattunk nála. Hozták az ebédet az érseki konyháról, egy kis beszélgetés, séta a parkban, vagy könyvtárlátogatás az emeleten.

Anti bátyámmal halála évében találkoztam utoljára, júniusban lehetett. Örömmel meséltem neki terveimről, arról, hogy a Bölcsészkaron készülök továbbtanulni, nem most, majd, ha felvesznek. Kedvesen fogadta, amikor helyeselt valamit, mindig azt mondta „jovancó”, most is ezt hallottam tőle. Utoljára. Ennek az évnek őszén meghalt, és még a temetésére se tudtam elmenni, mert aznap kezdtem el dolgozni egy könyvtárban, nem kezdekhettem azzal a munkát, hogy temetésre megyek. Ekkor 1970. november 1-jét írtak, másnap halottak napja, számomra duplán gyász. Anti bácsi elvesztése beárnyékolta az elkövetkezendő néhány hónapot, minden rosszul sikerült utána. Ez volt életem legrosszabb össze.

GAÁL ERNŐ DR.

Mikulás

Még nem hullott le a hó
De már megjött télapó
Nagy csizmában lassan jár
Meg is áll a kapunknál

Csengettyű szól, be is jön
Ugyanúgy, mint Lappföldön
Puttonyában a sok játék
Valamennyi mind ajándék

Pedáns gyerek jóra várhat
De a rossznak nincs bocsánat
Míg a jóknak cukrot oszt
Krampusz veri a gonoszt

Én jó voltam, nem is félek
Igazságos az ítélet
A barátom huncut, lusta
Három virgács lesz a jussa

A télapót folyton várom
Sajnos hogy csak ritkán látom
Szilveszterkor hó esett
Jövőre is jó leszek

Szerencs 2003. december 6

A tél kérdései

Ablakom üvegén zordon pillantású
Ordas idő látszik.
Öreg fenyő dermedt ága s dérvirágos
Tülevele fázik.

Rideg, jéggé fagyott világ kérlelgeti
Az erőtlen Napot,
Ébressze föl verőfényes nyári mását,
Aki elszunnyadott

De a Napnak nincsen riasztani kedve,
Búsan lép előre.
Fáradt izmán érzi, hogy jövő tavaszig
Nem kap már erőre.

Vajon az én Napom milyen választ adna
Ha kérdőre vonnám?
Nagy lángon égne? - vagy kidőlné a sorból
Erejének fogytán?

Odakinn tombolnak a zúgó viharok,
Majd mind véget érnek.
Bár én tudhatnám, hogy életem harcai
Mikor érnek véget.

Szerencs, 2002. november

Karácsony estéjén

Sejtelmes szürkületben hajol rám az est.
Megtépázott felhők feslett dunyháiból
Milliárd hópehely szállingózni kezd.
- S én nem tudok ocsúdni varázsuk alól.

Zúzmara kristállyal ékeskednek a fák.
Kérgüket mustráják didergő vadnyulak.
A nyár méhei mély álmukat alusszák...
Csonttá fagyott tájon rideg a hangulat.

Meddig a szem ellát, mindenütt csak hó van.
Szánját húzva csilingel deres szőrű mén.
Tűzvirág tündököl cserépkandallóban:
Jó otthon maradni télvíznek idején!

Betlehem jászlából kisdedsírás hallik.
Kegyelmet hoz nekünk a mennyei dallam,
Amely mint angyalok szózata visszhangzik:
Át a pusztaságon egyre hangosabban.

Szívemet e jászol-oltárra helyezem:
Hívságom feladva szememet lehunyom,
Hogy lelkem magasztos szent-űrben lebegjen,
Fájó bűneitől végleg megtisztuljon.

- Érted-e, ember! ki versemet olvasod:
Mit ér az ajándék, a díszes fenyőfa?...,
Megváltónk igéjét, ha föl nem foghatod:
Állhatsz végítélet napjáig alatta...

Szent karácsony estén szívünk forrjon össze:
Bensőnkbe békesség, szeretet költözzön.
Lelkünket a jóság imája fürössze,
Boldog lesz majd akkor mindenki a Földön.

Szerencs, 2000-11-19.

GÁL TAMÁS

Figyelmeztetés

Tegnap kora este
egy felhő alakja
Krisztus Keresztje!
Ma késő este
az égbolt felét időnként
három villám fénye
terítette be.
Közben sercegés
s dörrenés hallatszott.

Könnyű volt rájönni
a Mindenség haragszik!
Keresni kell az okot!
Mielőbb javítsunk ki
rossz tettet és gondolatot.

*

Örülünk haragszunk
gyötrődünk jót várunk.
Egy része megtörténik úgy
amilyennek vártuk.

Úgy – ahogy
benne van tudatunkban,
hogyan a mi kezünk nyoma is látszik.

Mindez okozat!
Az okokat ritkán keressük!
Ha figyelmünket arra is terelnénk
önmagunkat is jobban ismernénk
s nemesebbek lennénk!

Áldás

Melegen suhant az éj.
A teremő keresztet rajzolt homlokomra.
Két égő gyertyát adott a kezembe.
Azt mondta: ÁLDALAK!
Van benned erő!
A piramison újból kapu nyílik.
Fény özönlik.
Zizeg benne a csend a szép jövő!

Csend

Ősszel sivár a gyógyvizes falu.
A fürdőben csend honol.
A gyógyvíz párájával száll gomolyog
a csendes beszéd s a vízcsobogás,
az egymás testét néző kíváncsiság.
Nyugalom van az emberekben.
Látszik az áttetsző vízen a simogatás.
Nem szégyen az nincsen felháborodás.

Jövendőmondás

Meglátja szép testedet pirul a fény!
Örömében zizeg a zöld levél.
Fenyőfa gallyak felvidulnak
sugárzik belőlük az élet.
Szöknek az évek.
Teljesülnek a remények!
Harangvirág az élet,
boldogság a végzet

Ősz

Sárgulnak barnulnak
a növénylevelek.
Deresednek a hajszálak
szempillák szakállak.

Mindezeket látva
az első gondolat
az idő múlása.
Rosszul nézi az életet
aki jövőjét a szép,
vagy nehéz évek után
borzongósnek látja.

A jelennek kell élni,
a kedves párt ölelni,
az őszi rózsát szedni
minden napkeltének örülni!

Mit jelenet az a szó szeretet?

A fenyőfa rám mosolyog. Odalibben élém egy ismeretlen szellem s barátságosan kezet nyújt.

Megkérdezi a szépen díszített fenyőtől: küllemedet a gazda teremtette? Egyik részed a roman-tika vágya a másik a pontosság, az élet tervezés szakszerű tanulmánya. Mindegyik oldal csilinel égő gyertya örömmel lángol. A bohóc dísz viccel, amivel a nevetést kicsikarja. Közben a csillagszóró hozzászól. Ma számvetést végezni nem szabad. Mindössze azt kell megtanulni szeretetet az élet minden pillanatában úgy kell szórni ahogyan én szórom a csillagokat. Aki csak

karácsonykor a szeretet napjain szeret szórni azt jelenti, Ő ezt a sokoldalú érzést nem ismeri. Az is igaz mindenki és minden iránt ezt az érzést feltámasztani nehéz, vagy lehetetlen.

Ennek oka mindenkiben más. A szellem segít: először a szépséget vedd észre. Amit én, vagy Te csúnyának, hibának látsz érzel a másik személy azt tartja szépnek és jónak. Nincsen mindenki számára tökéletes. Ha nem állítunk elé akadályt ember és ember között kialakul a baráti szeretet (is).

Az új évre

Szép időt ígér a szilveszteri szél.
Kelet idefújja a boldog napokat.
Igaz észak a fagyos pillanatokat.
A dél melege anyagi biztonságot
esetleg bőséget teremt.
A nyugati piros arcú Nap
azt mondja majd: jól dolgoztál
mindent elértél amit akartál!

A hótakaró

Kereszt áll
a hóval borított
magas hegy csúcsán.

Sivár lakatlan
fehér hegyek ölelik körbe.

A Kereszt egyedül van.
A takaró alatt életcsirák;
mikor bújnak elő?

Olvadni kezd.
A víz hömpölyög,
hozzáségít az eső.

Ott lenn a lapályban
messze a síkságon
hallatszik a vetemény
fuldoklása!

Kicsi a folyómeder. Árad!
Nincsen hely
ahová az élővilág elszaladjon.

Elmenni is nehéz!
Hiszen ide gyökerezett
a kezek és a szívek munkája!

GONDOS GYULA

Az elmúlás magánhangzói

Már elmaradt a fény, megyünk az őszi ködbe,
hol fátylas est-idény borzong a köd alatt –
Talányunk, szép időnk, elmaradsz tán örökre,
míg vándorlunk dombok ölébe hallgatag.

És gyöngé vizesárok mellettünk sok halad,
s hosszú tengerisor hullámszik szerte-körbe –
Barátom, elmegyünk innen idegen földre,
és gyöngé hangjainkat bezárja bús lakat.

A vizesárok-csönd, tengereké s a dombé
ha mentem innen el, vajon csöndben borong-é,
és szőlünk, s mind e táj, hol minket a szüret

lassan elringatott? Itt csak köd-szürkesség int,
sziszegve hallgatag, titokzatos meséit,
és nem kelt többé föl remény, se szédület.

Késő őszi szomorúfűz

Mint dús, tömött hajú, nem unott vénkisasszony,
kik napjaink során olykor álmot is üznek,
úgy állnak parkunkban még a szomorúfűzek,
nem tűrve egy se még, hogy nézést elszalasszon.

S ki halkán elsuhan alattuk, a valódi
– Vajon illik reá ez a szó: suhanás? –
s miket fentebb írtam, mind-mind megtört varázs,
hiányukban bizony megtanultam kínlódni.

Kettős magányunkat kívántam e bazár-
fantáziás szívből, mely bennünket bezár
szépen köszönteni százszorszép ajándékkal –

Ha belegondolok, családi fészken
képzelt anyaként tudsz lenni talán meleg –
Tán én is gyermeked? – ki ez időn túl lép majd.

Dísfák avarja

Dísfák avarja, majdnem rothadék,
siralmas kincse foszló életünknek
feltűnni vágyó hars színekkel tüntet
Pazar kénnyel vigasztalódva még.

Költők szemetje már, az ócska *lét*
belénk izgalmas képzeteket ültet. –
De virágháza meddő gondba fülledt,
s hagyott hátra csak meztelen ganéjt.

Vagy már az volt, kezdettők, fénykorában?
Csak ámítástól vette kezdetét,
s nem tudom, mibe taposott a lábam?

Avarsorban nincs változat, se tét.
Úgyis hullunk, ha nem voltunk virágban –
Lényünk gyarlóbb, mint a természeté.

Áldatlan szüret

Az ébredő szőlőcske
öröm-dúsan tenyészik
burjánzó venyigéken. –
Tán lassan fog megérni,
csak kapja nap sugárát.
De hosszan jött esőzés
százával elrohasztotta
fürtöt, nem válogatván.

A szüret, mit én csináltam,
szomorú volt, mint a szőlő
rohadékos állapota –
A romlott részt kimarván
avagy szemelgetvén is
végeztem e csúnya munkát,
otthagya, mi gyengécske
letallóztatni később.

A haszontalan kadarka
korábban már elfonnyadt
meg sem érett termési
szomorúan díszelegnek.
E vidámságot, Gyulácskám,
hogyan bírtad elviselni?

Piroslik a levél...

(Petőfi-variáció)

Szeptemberi estén
kevesebb a konyha,
hol csendes melegét
szerény tűzhely ontja,
vágott gally tűzénél
szomszéd is, vendég is
megfordul naponta.

Barázdánk kifordult
hív, régi sorsából!
Létünk itt zavaros,
éppoly kusza máshol.
Kisebb lett a világ,
társad mégsem leled,
s közel van a távol

Ó, nem mai vers ez,
de kicsit megéltem,
míg csak a gyerekkor
tágult ki elébem.
Megnőtt gyötretéssel
s városi lakással
zárult be az Éden.

Piroslik a levél
s meleg tanya nincsen.
Nagy ház, technika kell,
s szűrt szó, mi hevítsen.
S nem lesz, aki mondja,
ha elveszni látszol:
hol vagy, édes kincsem?

Mint betyárra, kinek
nincsen jó tanyája,
csörög rám rabbilincs –
reszketőn se gyáva.
Egykedvűen várja
teljesülni sorsát:
Isten tán megáldja!

Csokonai Vitéz Mihály ilyen verset írt volna
Az 1999-diki nagy télre

A Vízöntő elhajtotta
időnknek langyos legét,
s idehozta alattomba
február hófellegét.

Lezúdult a rút, esős hó
nyomván fenyvek ágait,
földre szórva mázsa kősó
latyakot csinála itt.

Varjú, csóka károg rútan,
fákon árva cinke sír,
más városba nincsen útam,
béhavazva messze sín.

Ló még csak van, de
[nincs szánkó,
csak mesében száncsengő –
trágyát vivő, földet szántó
paraszt nincs talán kettő.

S a városi paupertás
kenyérért most nem kutat
a Kuka tartályban, mert más
oda nem csinál utat.

De helyén van a polgárság:
lapátjuk előszedék:
délig, estvélig kiássák
térük tágas mezejét,

hogy autós úr behajthasson –
gyalogútnak csak felét:
hogy egy termetes jóasszony
elmeheessen, tán elég.

S tán érdemes literátor
collegám megbocsátja,
hogy picurkát abbagyitam
sententiára váltva.

GÖSI VALI

Menekülő szavak

Tudod, van úgy,
hogy egy-egy sötét,
borús, őszi napon,
egyszerűen hiányzol nekem,
nagyon...
ám csak egy búcsúzó
falevél
köszön be futtában
- bús emlékeddel -
az ablakon.

Üres szobádban
kósza árnyak járnak
lassú
táncot
veled
a fehér falon,

s ahogy dalodat
némán dúdolom,
emlékek dobolnak
halántékomon,
és futva menekülnek
a megriadt szavak,
míg arcomon
a könnycseppek
üveggyöngyökként
széthullanak.
2008.

Különös, őszi este

Minden ránc-csókot lehelő őszön
csitul a kín, de néha még üvöltöm:
meddig élek így,
bús átkozott?
Talán e némán haldokló ősz
kincséből valamit
megint itt hagyott
örökül,
végül,
mielőtt a rőt lomb
a lehajló fáktól,
- akár fiú a hajlott anyától
egy virradatkor.
örökre -
búcsúzott.

Ezen a néma, különös őszön is
esténként néztem a sok száz levél után,
amint a széllel pörögve jártak
valami búcsúzó táncot megint.

Néztem a hajlongó táncseregre,
s ekkor egy libbenő kis levelecske
pördült előttem alig-rezzenéssel,
s vállamról kinyújtott tenyerembe hullt,
és megállt ott kicsit, pihegve.

Majd lassan, pörögve,
- mint egy lepke,
aki párjának elébb még
hívón a szárnyát billegette -

elszállt,
örökre, messze,
talán a végtelenbe.

Fényárban úszott az ég, s csak röpiült,
szárnyalt egyre, messze
az a búcsúzó, rőt levelecske.
Néztem utána.

Meg-megrebbent aranyló levél-teste,
és egy csillag - mint aki fönről leste -
éppen kigyúlt,
s mintha az égből integetne.

Különös volt ez az aranyló,
szép, őszi este.
2008.

Táncoló gyertyaláng

Reszketve lehajló fenyőfaág
rezgő, hócspike-fátyolán
eleven, lobogó gyertyaláng:
fájdalmas, hamis csillogás.

Miért-e szilaj, ősi tánc,
e lüktető, derűs lobogás?
Hazug a táncod, gyertyaláng!
Csend feszít, emlék kiált.

Hagyd meg e bús csendemet,
bánatom néma dalát,
csitulj, táncoló gyertyaláng,
sírj velem, bús fenyőfaág!

2007.

Talán a gyertyaláng.

Talán egy színes festmény a lét csupán.
Talán nagy, vidám ház e világ, és végtelen falán
Talán a fák, az ég is csak képek.
Talán a porszem földi lények
- köztük az emberek - angyalok ma már,
s Isten épp' rólunk mesél.

Talán való az álom, hogy nincs halál.
Talán a sötétből hajnalpír fakad.
Talán halott szerelmek élednek újra.
Talán az angyalok szemében,
aranyló reszketéssel megcsillan most a Nap.
nyár csókol, s szél dalol tavaszt.

Talán még visszatér a tűnt varázs.
Talán fény-ébredésre kék hajnal fakad.
Talán éled halott szerelmünk újra.
Talán bús szemedben megcsillan még a Nap,
s fényével visszatér a nyári láz,
napfény-tűz ébreszt, fénycsók-varázs.

Talán a fagyos, hófehér táj is álom.
Talán csak tisztul álmában a világ,
Talán gyertyaláng kelti föl, kinek e lét örök álom,
Talán harmatot csókol a hajnal a halott fákon.
Gyere, aludjunk kedves. Talán való az álmom.
Mire ébredsz, szerelmem, álmodat valóra váltom!

2008

Kérdez a gyermek

(Ádventi ringató Mirának)

Vajon miről álmodnak a télen
az elfáradt, kis szorgos krampuszok?
Alhatnak-e tétlen, hosszan, mélyen,
ha éheznek az őzek, mókusok?

Gondolnak-e karácsonykor arra,
hogyan van, ki fázik, van, ki éhezik?
S ha harang szól, karácsonyi dalra
az árvákhoz is angyal érkezik?

Nem felejt el senki sem szeretni?
- Dió csörren, alma mosolyog.
Karácsonyi tűznél melegedni
mind, ki szeret, ugyanúgy szokott.

Betlehemi csillag fénye lángol.
Könnyüléptű angyal dalol himnusz.
Hó-csipkéből van a tündérfátyol,
három király Jézuskához indul.

Gáspár, Menyhért, Boldizsár sietnek,
szívük boldog, lelkük, mint a hó.
Ajándékkal szeretetet visznek,
karácsonyi dal szól, ringató.

2008.

Ősztől ősziig

Nézem a kertünket, s alig hiszek a szememnek: korai vendégünk érkezett, akire számítottunk ugyan, de még nem most. Betoppant az ősz – majdnem minden átmenet nélkül, a forró nyár után – esőt hozott, és borzongást lopott a szívünkbe.

Nézem a kertünket, s a hervadó virágok szomorúsággal töltenek el. Az elmúlást nehezen viselem, de leginkább a természet „haldoklása” érint érzékenyen. Pedig micsoda szín-kavalkáddal búcsúzik a nyár! Aranysárga, tűzpiros, okker és barna, s a zöld szín megannyi árnyalata.

Az ősz kopogtat szobám ablakán. Monoton esőkoppanás visszhangját verik vissza a falak.

Aztán egy reggel Holle Anyó nagytakarításának lehetek szemtanúja: éppen a dunnáját rázza nagy szorgalmasan. Nem keseredem el, hiszen a télnek is megvan a maga szépsége és öröme: a jégvirágok, a zúzmarák, s a vidáman szánkázó gyereksereg látványa mind-mind jóleső érzéssel tölti el az embert.

Hipp-hopp...Pici hóvirág dugja ki kecses fejcskáját a szélvédett erdei tisztásokon, meg a kertek korai napfényt élvező részén. Már duzzad a barka, új hajtások, fényesülő rügyek hirdetik: Tavasz-tündér érkezett vendégségbe. Új barátságok, új szerelmek szövődnek, melyek megszépítik a lelkünket. Lassan lekerülnek rólunk a kabátok...

S már újra a nyaré, a napfényé a szívünk, sápadtságunk bronzbarnára vált. Istenem, de szép is az élet!

Esténként barátainkkal kint ülünk a smaragdzöld kertben, színes virágok karéjában, könnyű koktélt iszogatunk, s kellemesen cseverészünk.

Egyszer csak enyhe borzongás fut végig barna bőrünkön: hűvös leheletét fújja ránk az ősz. Ismét megérkezett, hívatlanul, bár nagyon is pontos menetrendet tartva.

Ez a természet állandó körforgása, ahogy a születés és a halál is. S közte az örök csoda: maga az élet!

Az örök világosság bennünk fényesedjen

Pár éve még szerettem temetőbe járni,
„hiány” égő sebére ott gyógyírra
találni.

Szívem megbékélt, megnyugvást talált,
sírkertek csöndjével jól megfért a
magány,

és könnyű léptekkel jöttem kifelé,
– lelkemben éreztem a holtak békéjét –.

Közben peregetek az évek, mint rózsafüzér
gyöngyök, imádkozó kézben,
s akiket szerettem, akik velem éltek,
azok közül sokan a mennybe költöztek.
Sorjázó esztendők gyászkendőt kötöttek,
szívemre bánatból köveket görgettek...

és ólmos léptekkel vonszolom magam
– legyengül az ember, ha sok halottja van –.

Temetőbe mégis, mind ritkábban járok,
egy-egy sírhant fölött néha meg-megállok,
tudatom felfogja a porladó csontokat,
s rögök alatt a lassú enyészetet,
lelkemmel átélem a halandó sorsokat:
halottá az lesz, ami egyszer élhetett...

Halottak Napján a temetőt járom,
„hiány” égő sebére ott gyógyírra
találok,
koszorúk, virágok, ezer mécses fénye,
szeretetünk nélkül ugyan mennyit érne?

Az „örök világosság”, hát bennünk
fényesedjen,
„Hiszek egy Istenben és Mindenszentben.”

Költészet az Úr Házában...

Horváth-Hoitsy Edit emlékére

1996. november 10-én, zsebünkben a meghívóval, kezünkben egy szál virággal indultunk a rákospalotai református templomba, hogy „sejtéseink szerint” igazi csodát lássunk és halljunk... Horváth-Hoitsy Edit AKIOSZ tag (és az AKIOSZ tagok szeretve tisztelt példaképe) egymagában is elegendő biztosítéka lett volna a „csoda” bekövetkeztének, ám Ő (és a rendezők) egy briliáns műsorral kötötték egybe Editke fellépését.

Bevezető-előszót Németh Sándor vers-és prózamondó művész mondott: mélyen zengő, érces csengésű hangja betöltötte az „Úr Házát”. S mikor Nel Benschop holland költőnő magyarra fordított verseit szavalta, a messzi Amszterdam utcáin nyargaló északi szél szárnyára kapta hangját, s vitte-vitte magával, s meg sem állt a Watt-tenger partjáig... Editke – a versek fordítója – maga is előadott néhány költeményt: hol sírva, hol nevetve, s a holland fjordok, a part menti kicsiny szigetek vele sírtak, vele kacagtak.

Volt zene: klarinét, gitár, és volt kórus – csupa lelkes, tehetséges és szép hangú fiatalból álló kórus –, akik a református vallási dalokat áhítattal, mégis egyféle derűvel énekelték, talán azért, mert ezek a dalok közelebb állnak az emberi érzelmekhez, mint a katolikus liturgia művei...

Belépődíj nem volt, de lehetett „adakozni”, s örömmel adtunk, hiszen többet kaptunk – és olyat – aminek pénzzel kifejezhető értéke nincs.

Köszönjük!

Ó, azok a régi, meghitt Karácsonyok...!

S elmúlt egy év megint...

Fenyőfa köré gyűltek drága szeretteim, hogy miként azt minden éven – a szeretet szent jegyében – együtt ünnepeljük Jézus születését, mint egykor Betlehemben tették. Nagyszüleim fent az égben, arcukon az égi fénnel, meghitt Karácsonyt idéztek, s feltörtek a régi képek, gyermekkori szép emlékek. Kicsi szívem lázban égett, ahogy szorgoskodtunk testvéremmel: diótörés, mákdarálás, volt igazi sürgés-forgás! S ami mindezt megelőzte, az ajándékok készítése. Csupa talány, izgalom, mit adok, és mit kapok. S még mennyi édes rejtély vonta bűvkörébe azt az estét, ünnepeink legszebbikét.

Nagycsaládban nevelkedtem, mely öröm volt, de gond is egyben: az ajándékot hová rejtsem, hol rá nem lelnek, fürkész szemmel. Jó testvérem, rokonaim, ugye Ti is emlékeztek? Nagybátyáim családotól nálunk voltak Karácsonykor. S mekkora volt a fenyőfánk! – plafonig ért, s a padlón állt. Lacika, az egyik bátyám díszítette,– az angyalok se díszíthették volna szebbre! S rajta mennyi finomság és „balett-táncos” gyertyaláng! Nekünk volt a legszebb fánk!

S a telek, telek voltak ám a javából! Nagy pelyhekben hullt a hó az égi fehér dunnából. A kéményekben szél dúdolt, a kályhákban tűz duruzsolt. Az ezüstös kályhacső égett szaga a fenyő illatával keveredett. Az ünnepi ételek és finom sütemények ünnepi hangulatot teremtettek.

S eljött az este.

De alvás helyett „Jézuskát” köszöntöttük, aki elhozta nekünk a várva-várt ajándékokat, s pont azt, amire kicsi gyermekszívünk oly áhítattal vágyott egész éven át, s persze hogy megkérdeztük: honnan tudta hát? Szívem vágyát, a legszebb szemű alvós babát hozta nékem, s korcsolyát az én testvéremnek, Pityu bátyámnak az áhított gitárt, és éreztük: Jézuska tényleg létezik és figyel ránk!

Ó, azok a régi, meghitt Karácsonyok!

Beteljesült vágyak, álmok, szent családi béke, a szeretet összetartó ereje, s a keresztyén Istenbe vetett hitünk – kell ennél több nekünk?

S elmúlt egy év megint.

A fenyőfa körül imádkozunk. Felidézzük emléküket, azoknak, kik már mennybe mentek: drága Anyánk, Nagyszüleink, nagybátyáink, rokonaink gondolatban velünk vannak. Hisszük azt, mit tanítottak: a szeretet múlhatatlan! S minden, ami reá épül, soha-soha el nem évül! A Karácsonyt így ünnepeljük, szeretetben, mindig együtt. Hagyományainkat hűen betartva – ez szent ünnepünk forrása!

Legyen mindenkinek olyan boldog, békés Karácsonya, mint nekem és családomnak!

Ámen.

GYÖRGYPÁL KATALIN

Októberben

Óriásléptekkel
jött az ősz
szürkeség, hideg
lehangoló csend
autók suhanása
fagyot félő
fagyot váró
idegen világ

Késő délutáni sorok

Novemberi gyenge eső
gyenge eső, gyenge szellő...
– autók sora, cseppek sora –

enyhe alkony, hosszú alkony
esteledik; rövid a nap
csend van körül – csend van nagyon

Vigasztaló

jön az eső meg az ősz
levél hullik, avar gyűlik
deres hajnal után – köd
telet várjuk, jó hideget
fehér havat, csúszós jeget

csontunk fázik, lelkünk fázik –
csodát várunk, meleget
új születést, életet
karácsonyi kisdedet!

December Mondjuk együtt!

Nagy a szél, s bár nincsen hó,
mégis itt járt Télapó
van itt minden, ami jó –
piros alma, mosolygó

Készülődik az Ünnepe
ajándék a szeretet
nagy játék és nevetés
örömvárás, csodaszép!

Karácsony van, süt a nap
angyalszárnyak suhannak
fenyőillat, friss kalács
hallal, hússal teli tál

Advent idején

Kicsinyes a világ
kicsinyes a lélek
ölelne, áradna
felfelé lehet,
felfelé képes
hol ritkul a lég
túllép városokon
átfog távoli tájakat
felhők fölött
széllel száguld
fénnel száguld
elér Hozzád
s visszatér
ragyogást hoz
éltető-friss
sugár-reményt
tágul a világ
ragyog a világ
a szürke ég alatt
bennünk él
már mind e fény
tündér-remény!

Utolsó héten

Szürke ég alatt
a fehér hó is szürke
és szürke minden gondolat
Szürke és hideg.
Sivár.
Sivár az utca
a szó
a tekintet
jövönélküli a képzelet
a szürke semmibe réved,
ahol csak köd van
és homály.
Pedig már áll a Betlehem,
készül az Ünnepe:
a Titok, a Rejtély, a Remény;
valahol talán éppen
gyertyafény most lobban,
vagy színes-illatos teamécses.
Mégis szürke ma a lélek.
Bágyadt és erőtlens.
Nem kívánczik
a profi-világba,
a folyton-ítélőbe.
Magába fordulna
bánattal telve,
mégis reménykedve.

Köztes időben

Karácsonyon túl
újéven innen
szürkék a nappalok
lassacskán telnek
kinn hó és fagy
benn álom-meleg
tompul, lomha az agy
lustul a lélegzet
fogadalmak nélkül
ködösek a tervek

Ködvár falai
eloszlóban
sikerek, hírnév
halkulóban

ideg-játék
lassan nyugszik
lázás álom
is búcsúzik

karácsonyon túl
újéven innen

holott még tart az élet
még bármi lehetséges

HALÁSZ ERZSÉBET

Mosolyhiány

Az eladó kislány olyan hálásan mosolygott, mikor visszanyújtottam a véletlenül levett újságot, mintha ez nem lenne a világ legtermészetesebb dolga. Az ajtóban – a trafikból kilépve – megragadta a karomat, hogy megállásra késztessem egy sok éve ismert vízszerelőm, hogy: „ne rohanjon úgy, végre látok mosolygó nőt, és egyszerre kettőt, miért nem tudtam én egy ilyen asszonyt kifogni...”

Sorban állok, nézem a sok halálfáradt nőt, mikor egy férfihang így szól a henteshez: „ha nekem olyan feleségem lenne, aki ilyenkor vásárol, az utolsó pillanatban, úgy csapnám meg, hogy a Markó utcáig repülne.” – Nehéz napom volt ma – mondja, hogy mutassa, ő nem akárkí. Rezzenéstelen arccal állunk, némán. A férfi hentes sem honorálja a „szellemességet”, még egy kínos heherészés sem hallatszott.

– Biztos voltam benne, hogy maga felhorkan – ért mellém a nagyon jól vasalt és jól táplált úr, egy üveg pezsgőt ölelve. – Provokálni akartam, mert feltűnt a mosolya, ahogy bejött. Hová tűnnek a mosolygó nők?

– Talán pont oda, ahova a férfiak – válaszolnám, ha szóra méltatnám.

Akkor felvillant egy régi karácsony. Az első, amit a későbbi férjemmel töltöttem.

– Én nagyon nagy ajándékot kérek –, mondta akkor szinte félénk kis mosollyal. – Azt, hogy ne kelljen kipötyyenni, mindenféle külsőségek közt feszegetni, hanem csak ülünk le beszélgetni: az jelentse az ünnepet, és eszünk, ami akad otthon.

Csakhogy. Pár év múlva munkából tápolyogtam haza, kezem-lábam remegett; az igazgató (nő) ajándék könyveket válogattatott velem a családjának, akikről természetesen semmit sem tudtam. Ő sem. Kérdésemre: Ó, minden érdeklí – de valami kifogás, ellenvetés minden esetben volt.

Az utcák már elnéptelenedtek, még elkaptam egy nyitott boltot és az utolsó villamost, hogy valamikor Kőbányáról Ferencvárosba hazaérjek. Az igazgató asszony hatalmas autóval, sofőrrel vitte már az ajándékkönyveket. Mikor elsuhant mellettem, ahogy a villamosra vártam a teli cekkerekkel, ő még nem tudta, hogy ezt még egyszer meg nem teheti velem.

– Hát Te hol voltál? – förmedt rám az akkor már férji státuszú párom, kedvenc tréningruhájában... – és mi lesz a finom ünnepi vacsora?

– Milyen vacsora? – nyögtem, talán még egy ostoba mosollyal is próbálkoztam...

De egyszer csak elszakadt a cérna, és ömlött a könnyem szakadatlanul. A durva ordítózásra mozdulatlanul álltam csak, majd feltéptem az ajtót és... majdnem fellöktem a két szomszéd férfiút, akik jóízűen hallgatóztak.

– Ez mégiscsak méltatlan, amit itt magával művelnek... Jöjjön velünk síelni – jópofáskodtak.

Csak rohantam le a lépcsőn, és rázott valami olyan fájdalmas zokogás, hogy meghalt hát minden emberi, összedőlt ott nekem minden.

És most az a túltáplált uraság azt kérdezi: hová tűntek a mosolygó nők...

Csak egy gyerek

„Jó szóval...”

Mikor eléim ugrott, már sötétedett, nem láttam az arcát. Azt kérdezte, hány óra, de oly módon, mintha felszólított volna: Pénzt, vagy életet! Akkor még nem gondoltam erre, automatikusan hámoztam ki a kabát és pulóver alól öreg órám számlapját. Ványadt, fázós kis arcot láttam, ahogy felnéztem, egyik keze a zsebében, csak állt előttem... Mondom, nem biztos, hogy egészen pontos, és lépnék tovább... de akkor pár lépés távolságból felordít egy mutáló hang: „Csináld már!” A gyerek ellép előlem, arca elé kapja kezeit (akit vertek gyerekkorában, ismeri a mozdulatot), és kiált: „Ezzel nem bírom... ezt nem bírom!”

Súlyos betegtől jöttem, a konzílium ítélete járt a fejemben, hogy ... „csak valami csoda?” – kérdeztem. – Hát olyasmi – mondta az orvos félrenézve.

Később hallottam, hogy „gyerekbandák garázdálkodnak” azon a környéken; bicskával, bokszerrel fenyegetőznek a majdnem sötét téren, mobiltelefont, pénzt követelnek... Akkor értettem meg, hogy a didergő, kinyúlt pulóveres 8 év körüli gyereknek a nagyobbik parancsára valamit rám kellett volna fogni (bicskát, bokszer?), amit ő „nem bírt”, bár tudta, hogy ezért verés jár.

– Ledöbbsz, hogy szépen szóltál hozzá – mondta rögtön a lányom, ahogy meséltem.

Mosolygyűjtő

– Gyűjtöm a mosolygósokat, úgyhogy nem mehatsz el –, állta el az utamat leszállás előtt egy térdnél alig magasabb akadály.

– Légy szí’ rajzold le erre a papírra, hogy kell hozzád menni, ha szomorú vagyok. aztán meg mondd el min mosolyogtál.

– Na, azt nem lehet –, futott szét arcán a füligszáj-mosoly.

– Most még jobban –, toppantott párat a kislány –, és ő maga is csupa mosollyá vált. de az egész csak percekig tartott, mert egy méregzsákszerű lény ráivallt: Gyere ide rögtön! A gyerek meg se hallotta, fogta két kézzel a Mosolygós szoknyáját, nézett föl rá, mint valami meséből kilépett szerető lényre.

– Jaj Istenem, mit mondhatnék ennek a kicsinek, mikor én magam sem tudom.

– Olvastad? – mutat a kislány a könyvre, amit kezében tart a mosolygós, ám annak fogalma sincs, mit olvasott. Ugyanis a reggeli ébredés egy eddig soha meg nem ért riadalommal kólintotta fejbe. A saját hangjára ébredt, hogy kimond egy szót, amit még soha: *szeretem...* de ijedten ül fel és rögtön rávágja: jaj, dehogy! Nem! Nem! Hisz az este már beszéltem magammal, hogy nem... *A szabadságom, a függetlenségem...*

A Szingli-jelölt zavartan leszáll, a kislány utána. Megállnak (mások is). a Nyershangú durván elrántja a gyereket, de visszafogott hangon szól a már Nem-mosolygóshoz:

– Kérem, várjon egy kicsit. Nincs időm most magyarázkodásra. Elvállalná a lányomat pár napra? Nem gond, ha sokat kér. Most zajlik a válóperünk –, azaz nem zajlik –, a szokásos gyerek-elhelyezési cirkusz –, „ez” meg mindkettőnket elutasít.

– Mert összetépted a képeidet, amik szépek voltak, az anyut meg nem szeretem többé, mert azt mondta, nem érnek semmit a képeid...

„Ez egy jó iparművész. Csak eladható tárgyakat gyárt. A Akti egy álmodozó, versek helyett nem fog neked gyereket szülni” –, mondta akkor az anyám. Hogy ilyet kell elvenni, mint Eszter, ha családot akarok.

Elgondolkodva meredt a szomszédos gimire (a „Jóskára”*), egy pillanatra felragyogott a szeme. Talán látni vélte, hogy az a bizonyos Kati kiviharzik, ő meg előkotorja a szál rózsát a tarisznyájából.

A Gyerek megilletődötten áll. Mosolyfélét látott az Apja arcán.

*József Attila Gimnázium

Réz-fényt kapott...

Réz-fényt kapott
a rezgő-nyárfa hamva:
Perzselt levél hull
színtelen hajamra.
Alattam törek halma.
Fekszem —, rézfillér szememen,
kopott a veret rajta:
„Ez már a sorvadás hatalma!”
Az ég is — idegen,
harmata hidegen
hull a töretlen útra,
érezem már, apró jeleken,
szorongva — újra-újra:
közel a tél —
a végleges —,
távol a Szerelem

Halottak napja

Ruháikat vetkezik már a fák...
Fűszálak között tücsök félelem.
Csendesülnek a cserfes seregélyek -,
hallgatnak a soksípú orgonák...

Csak emlék már a fecske-fecsegés.
Vércseppet izzad a bokor
s fekete mérget.

Ág-bog között bagolyszem hunyorog.
Rothad, mi érett vagy nem érett.
A fagy kezének
a tehetetlen megadja magát...

Odúban hunyászkodva kuporognak
a nyári hetykeségek...
Valahonnan - éteri fal mögül -
elnyújtva-halványodva szól a
gregorián-zarándok-ének.

A kongó és kietlen ég
nem ér seholse véget.
Temetőkertben elveszve bolyong -,
visszautat keres az Élet...

Látod...?

Látod...? Ez áll a mohos, vén kőtáblán,
egy temetőben - hol? —, már nem tudom.
Látod?... Csak ennyi... Nincs se név, se évszám -,

egy kérdés, épphogy kitapinthatón,
az érdes kőlapon.

Szembesülvén egy nagy-nagy igazsággal,
mi fontos volt, lett kisszerű, parány -,
ne próbálkozzál önigazolással!

Egy szó elsöpri minden csip-csup érved,
s más távlatokra nyitja rá szemed:
világot másít ez a szürke véset,
kavaroghat bár száz botor kérdésed,
mint galambraj a MEMENTO felett.

Látod...? Vak villanások szelik át
a végtelen teret,
s odébb lehullnak -, mint mik itt se voltak,
jelenből - múltak;
csupán e kőbe vésett zord jelek
maradnak változatlanok, amíg omolnak
bábeli tornyok - szintre-szint hegyek...
LÁTOD...?

Amikor megértjük a lényegét...

Tudom, esendő-emberi vonás
a pillanat-kínálta cifraság
kívánása: tűzijáték és csillogó ködök,
mesék ékítik fel az Ünnepet...
Ragyognak csinált ékkövek
gyanánt a hívság, a parádé
— a hűlő szívű, bús világé —,
kalmárok kötnek üzletet,
s a felkínált portéka fogy,
kereset lesz, ha jó, ha rossz,
csak messziről virítson —, egyre megy.
TUDOM....

De hogyha egyszer mélyet dobban
s forrót a szív, ha gyertya lobban,
és mézként csurran ajkadról az ének:
girlandok közül kel útra a lélek,
kék-piros- és azúrszín gömbökön.

Ám túl tengeren túl Araráton,
mit meglelsz, mégis a Karácsony....

Igaz:

a tántorgót mi hajtja át
először? — ez a játékos varázs —,
ó, nézd el néki, Istenem!
Staniol-pompa ez, hiszen
kellékei — én úgy hiszem —
csupa kifundált csoda-pótlék.

Ámde az ember ösztönei — jórészt —
valami magasrendűt is megsejtenek.

Csordul a jószág, az öröm
— e ritka vendég —, s hátha gyöngy-
fénye nem lesz ártalmunkra, míg
e külsőség csak eszköz, s nem hamis
a szándék —, hátha gazdagít?!
S ha néhány napra csak (lehet)
a koldus-szív leveti rongyait,
tegye...! Talán egykor malasztja származik
a káprázatból, amikor megérti majd a Lényeget...

Legenda

Aszott mezőkön három vándorok
bölcsek, királyok, koldusok? —
kopott saruban, porlepte köpenyben
mennek az égő sziklarenetegben;
rég elindultak s hetek óta mennek
a sárga-barna sivatagon át,
hol hemzsegnek a viperák,
s odúkból gyilkos mérgű skorpiók;
mennek tevecsont-, tevehát
sziklák között a három vándorok.
— És gyors alkony jött —, este lett

egy végtelennek tűnő nap után,
 és éj közép lett s csillagok,
 s megtelt a síkság különös zenével;
 lebegő lelkek énekével.
 Hárfáztak mint a szirtek, s citerán
 Játszott a karmos bokorszóttas.
 Százujjú szél pergetett dallamot
 törékeny húrokon, azon
 a titkokkal tel éjjelen.
 Egy hallgatag szfinx nyúlt el, valahol
 messze: egy szürke fényű felleg,
 szarván a Legszebb Csillag tündökölt,
 s intett a három fáradt idegennek.
 Dombok simultak el, mint hullám-
 íve rejtett értelmű, ősi verssoroknak;
 tetők villantak föl; téglái rótt falaknak,
 és akkor ott — tán egy kerítés görbe vállán:
 megdőlt, ingatag gerendák föl
 tűzte magát a vezérlő Csillag.
 A három vándorok földig hajoltak,
 pedig csak jászol volt, s nem trónusok,
 mi barlang mélyből ragyogott ki —, benne
 az Élet gőgicsélő Fejedelme.
 És barmok lehelték körül: ne fázzon!
 Tej csillogott az édes szájon.
 Bárányok hömpölyögtek, kondorak.
 Mezei jámbor népség: pásztorok
 vonultak, megálltak és leborultak,
 míg fél-karéjban szunnyadt Betlehem...
 ... S az állatok nyakában csöndesen
 megcsendült egy-egy rézkolomp —,
 mint fán a csengő.

Sorsok

Tarcalon, 1849-ben kegyetlen hideg és vékonyka hóréteg köszöntötte az újévet. A lovak orrlyukai párát lövelltek, ahogy erőlködve vontatták megrakott szekereiket. A hónap közepén azonban a fagy engedett szorításából és a napokig tartó havazás vastag takaróba burkolta ezt a hajdan volt Rákóczi birtokot. A szőlőtőkék békésen szunnyadtak a hó oltalmában, hogy kincsükkel, a hegy levével szolgálják és lássák el a mindenkori királyok asztalát, amit a Kincstár különböző kiváltságokkal jutalmazott.

A tatár és török dúlások után újjáépített település évszázadokon át békésen szendergett és élvezte áldásos munkájának gyümölcsét. Ám a téli hónap végén — a Rákóczi szabadságharca után — ismét hadak útjává tette az a küzdelem, amit a felkelt nép vívott, hogy lerázza az idegen hatalom béklyóit és kivívja függetlenségét. A falut ellepő lovasok azonban nem a császár gyűlölt dragonysai voltak, akik teletetés címén kifosztották, felették a lakosok tartalékait, hanem a Klapka György ezredes által vezényelt, csatára készülő sereg lovasai, akiket a nép szeretettel fogadott.

A fő utca közepén terjedelmes sokablakos kőépület a Mondzéger ház. Nyalka huszárhadnagy léptet előtte szemei a lefüggönyözött ablakokat kémlelték. Életnek semmi jele. Az udvari kapuhoz ösztökéli lovát. Otthonosan nyitja, majd ismét nyeregbe száll és a tágas udvaron a tornác előtt, megáll. Már kurjantásra készen emelkedik nyergében, amikor nyílik az ajtó. Gyászruhás anyja lép ki.

—Mi történt, Anyám? — hőköl vissza a dalia

— Az Apád!

— Az Apám?— robban ki a hitetlenkedő kérdés.

—Hol? Hogyan? — hajol előre nyergében a fiú.

— Köömlás temette maga alá — hangzik síróan a válasz.

— De, hát hogy került a kőbányába?

— Követ fejtett, hogy az istállót megnagyobbítsa, mire hazakerülsz... a megriadt lovak üresen húzták haza a szekeret — törölte le könnyeit az özvegy

— Mikor?

— Még az őszön. Mindenszentek után.

— Úristent és én az egészműről semmit sem tudtam — motyogta maga elé az egykori pataki diák mialatt kába fejével csúszott le nyergéből.

Az istállóban a lovak nyihogva fogadták kisebbik gazdájukat és a vele érkező társukat. Mihály hadnagy fejében képek, gondolatok száguldoztak a múltból, és amikor tudatáig ért a megváltozhatatlan zokogva ölelte át paripája nyakát. Az özvegy állva fogadta belépő fiát. Nyakába borult, és mint a folyondár körülfonta.

— Egyetlen férfi maradtál a háznál és Te is állandó veszedelemben — zokogta. Amikor felindultságán erőt vett a féltő anyai ösztön megkeményítette szavait.

— Kiváltalak, ha kell, leborulok parancsnokod előtt, és úgy mondom el szomorú sorsomat.

— Ne tegye, Anyám — tartotta el magától a reszkető asszonyt a fiú miközben könnyek peregtek le arcán

— Vagy örökre bélyeget akar homlokomra sütni?

— De hát, miért? — nézett fel rá az özvegy.

— Azért drága szülém, mert csata előtt megfutamodni olyan, mint a hazát elárulni, és ez nem fér össze azzal, amire felesküdtem.

Január 21-én, amikor a kelő nap sugarai áttörték a hópaplan felhőket megkezdődött az ütközet. Először az ágyúk feleseltek egymással mély bömbölésük felverte a békésen szunnyadó tájat. A magyar sereg feszült neki Schlick tábornagy császári hadoszlopainak. Az erők közel egyformák voltak és a korám leszakadt sötétedés miatt az első nap nem hozott döntést. A következő napon folytatódott az öldöklés mely Bodrogheresztúrnál ért véget, amikor a magyar lovasság rohama

diadalra vitte a csatát és kivívta a győzelmet. A hómezőben, mint piros virágok vérző sebesültek és a holtak tetemei heverték. A lassan pilinkéző hóesésben szomorú menet haladt Tárcái főutcáján. Elöl egy szekér, mely szalma közé bújtatott pokrócokkal letakart testet zötyögtetett a kátyúkkal teli úton. Mögötte két lovas poroszkált. A seborvos és Ponyokay őrnagy a magyar lovasság parancsnoka. A Mondzéger ház előtt álltak meg. Amikor az özvegy elébük sietett és meglátta a szekeret, aléltan omlott a hóba. Az orvos térítette eszméletére reményt, csöpögtetett az éledező anyába.

— Ne féljen, asszonyom, a seb súlyos, de nem életveszélyes, a szervezet fiatal és erős, már csak a lázzal kell megbirkóznia.

A sereg tovább vonult és Tokajnál ismét megverte a császáriakat így megakadályozta a Tiszán való átkelésüket, megghiúsította azon törekvésüket, hogy a Debrecenben székelő magyar országgyűlést elűzzék. A cári túlerő azonban Világosnál véget vetett a már-már beteljesülő vágyaknak. Az erdők a nádasok az udvarházak megteltek az egykori csaták hőseivel, a bujdosókkal.

Késő ősszel, amikor a leszálló est már ködöt hozott, egy férfi kért bebocsátást a Mondzéger házba. Az özvegy nehezen ismert rá Ponyokay őrnagyra az egykori délceg lovas-parancsnokra, aki kedvence és bajtársa, Miska hadnagy után érdeklődött. Az anyának már kiapadtak a könnyei, szemeit a gyertyatartóban lobogó lángokra szegezve, fakó erőtlen hangon szólalt meg

— A szelleme itt él közöttünk, de porhüvelyé már ott van, ahonnan vétetett.

— Hogyan, asszonyom? A sebláz? A kért tagadóan ingatta fejét és inkább maga elé suttogott.

— Az édesapja tervét akarta megvalósítani kegyeletből, és ott végezte Ő is.

Csend telepedett közékük, melyet csak a távoli kutyaugatás tört meg. Végül a bujdosó szólalt meg fátyolos hangon könnyeivel küszködve.

— Asszonyom, ha egyáltalán vigasztaló lehet, igaz magyar fiút szült a hazának. Ámbátor tetteivel, vitézségével nem ilyen halált érdemelt ám tudjuk, isten útjai kifürkészhetetlenek, bele kell nyugodnunk az Ő akaratába.

A gyertyák fénye

Karácsony. Különös varázs. Betlehem üzenete. Az istálló jászólában fekvő kisded, mellette az anya, Mária, körülötte, a párát, meleget lehelő békés állatsereg. A hideg égbolton szikrázó csillag mutatja az utat a „háromkirályoknak”, hogy megtalálják az Üdvözítőt, aki e napon született.

Karácsony. Gyermekkorunk izgalommal teli napja, titkokkal, ajándékvásárlással. A béke és szeretet ünnepe, a családok egymásra találása. A hó-paplan szűzies fehérsége, melyben a szántalpak soha össze nem érő vonalai és a kipirult arcú gyerekserег késze-kusza lábnyomai látszanak. Az ablakok üvegei, melyekre a fagy jégkristály ábrákat varázsol, és az ereszeokról lecsüngő jégcsap csodás fenséges nyúlványai. A karácsonyfa zöldjén a gyertyák fényében pompázó díszek csillogása, a karon ülő gyermek kerekre nyitott szemeinek rácsodálkozása a fényben úszó karácsonyfára. Aztán a vasalt csizmák ütemes zaja, mely véget vet az ábrándozásnak és visszaránt a könnyörtelen valóságba.

A váltás közelít. Állok a szerelvény mellett a bécsújhelyi pályaudvaron, vállamat puska húzza, és légoltalmi lámpák kékes derengésében hó szállingózik, és karácsony van. 1944 karácsonya. A meleg fenyőillatos szoba helyett a fagy hidege és a gőz alatt tartott mozdonyok párát lövellő pöfékelése.

Szerencsénkre az angol pilóták, és gépeik személyzete ünnepel, így nem látogatják meg – szokásuk szerint –

légterünket. Családi körben töltik el a hagyományos pulykasültet. Béke a háborúban.

Tizenkilencedik karácsonyom és a sírás fojtogat. Síró katona, puskával a vállán, őrségben? Hősiesem tűröm a görcs feszítését mellemben, és körmeimet a tenyerembe vájom. Mert voltak ilyen karácsonyok is, és ezeknek felemlítése nem szentségtörés, hanem emlékeztető. Az emberiség, történelme folyamán, sok háborút vívott már, és ezekbe bizony sok karácsony is beleesett. Az ember tud emlékezni, és egy lövészárokból, vagy a háború bármely posztján eltöltött karácsony távol a szeretettől, igen megviseli az érző és emlékező ember lelki világát. Na de a háborúkat is emberek robbantják ki! Hát akkor? Na, ez az, ami még soha nem sikerült. A „Békében készülj a háborúra!” mondás, sajnos még mindig beigazolódott.

Idáig jutottam gondolataimban, amikor a váltás hozzám ért. Azután a fellevezető, vagonomhoz érve „Boldog karácsonyt” kívánva búcsúzott.

Bent még a kocsi belsejében, egy szál pislákoló gyertya fényében, bajtársaim karácsonyi dalokat énekeltek s szemükből könnypatakok áradtak, amit senki nem szégyellt. Én meg szinte megkönnyebbültem, hogy végre kisírhatom magam, hisz már nem állok őrséget.

Szüret

Napsugarai beragyognak hozzám,
Szüretre csábít a határ.
Mint millió gyöngyszem ragyog, fénylik
A szőlőszem, mely a fényben érik.
Fehér, piros színű és rózsaszín szemek,
Fürtök lógnak a tőkén és harmatcseppek.
Gyors kezek metszőollóval vágják
Mit Isten adott egy éven át.
Hány nap, hány éj, míg kint éjszakázott,
Hogy őszre mi gyümölcsét meglássuk.
Sok- sok munkát igényel a szőlő,
Vigyázni, óvni kell, hogy lássuk ajándékát,
Hisz az éghajlat és időjárás árthat,
Ha nem vigyázzuk mi őt, meg is fázhat.
Örömmel szedjük tele a puttonyunk.
Lesz finom bor, ha ki nem csordul.
Mert; „Borban az igazság ...” és a
„Jó bornak nem kell cégér.”
Csak mértékkel fogyasszuk!
A szüretet megérvén,
Vidáman végeztük munkánkat,
Most látszik meg, hogy mit is csináltunk.
Itt a munkás kéz „meghozta gyümölcsét”
Fárasztó, de tiszta emberi érzést.

Karácsony I.

Boldog ünnep vár reánk
Karácsonyfa zöld ágán
A hidegben ázva- fázva
Sok kis gyermekre vigyázva
Tűlevelét bontja-bontja,
Minden nyomorba felvirágozva.
Szegény régi Karácsonyok,
Ma fényesebben ragyogtok.
Csak akkor minden ember kezét fogva
Boldogabban és ragyogva,
Szeretetben, békességben, a jó
Isten örömére mindenki várva -
Várta, a kisebbekre vigyázva
Vártuk a gyermek születését,
Örömkönnyben ünneplését.
Kisded Jézus megszületett,
Örvendjetek hát, emberek!
Kín és fájdalom közt
Anya szülte és szenvedett,
De mikor gyermekét meglátta,
Minden fájdalmát lezárta,
Ölelte, csókolta gyermekét
Elfelejtette a szenvedést.

Karácsony II.

Szép napra ébredtünk; fény és ragyogás
Mária szült, életet adván. *Kisded Jézusunk* örvendezünk,
Hogy megszülettl és fényt sugalltál.
„*Nem ragyogó fény közt...*” Csak koldusi szalmán.
Pásztorok jönnek *Betlehembe*,
Dicsérni *a kisded Jézuskát* örvendezve.
Mária szíve alatt hordta gyermekét,
Óvta, vigyázta, a pici *kisdedet*.
Jászolban találják a pásztorok,
„*Rá meleget a marha lehelt...*”
„*Aranyat, tömjént, mirhát*” kapott ajándékul,
Melytől a kicsi Jézuska szíve kigyúl.
Szent Karácsony színpompás ünnepén,
Béke legyen a világon a szeretet éjjelén.
Csillag ragyogjon ...

Karácsony III.

Hideg, zimankós reggelen, zöld fenyő,
Ami a kertemben terem,
Vágni mentem az ágát és a szobámba teszem,
Összekötve, kis karácsonyfa ágát.
Egész fenyőt alkot és az ünnepet várják,
Csodálatos fenyő illat tölti be szobámat.
Hirdeti azt, hogy Kisdéd született,
A kis Jézus a világnak ura lett.
Szívekbe világít és fényt áraszt,
Szeretetet, Békét adva a Világnak.
Értelmet, tudást nyújt az emberi szíveknek,
Vigaszt nyújt az elesetteknek.
Ha gyertyámat meggyújtom, kicsit szorongok –
Azokra gondolok, akik árvák és sorsuk rossz.
Van- e meleg szoba, asztalukon kenyér,
Fáznak-e ... és nekik van-e remény?
Jut-e jobb sors nekik és vigasz,
Nyomorukat, gondot, bánatot jó Isten megoldja?
S boldogan tudják-e ünnepelni e szent napot?

Fény a sötétben

Csak csendesen lépjetelek, és sok gyertyát gyújtsatok.
Ennyit kíván mára minden halottatok.
És egy Rá gondolást, ami fontos nagyon.
Csak egy szívdobbanást, amikor ott hagyom,
Hogy nem felejtettük el a kedves mosolyát,
Hogy őrizzük magunkban, minden mozzanatát,
Mikor együtt éltük az ünnepek sorát.
Gyertyafény fogta át mindenki mosolyát,
– Mennyire törékeny, érzékeny pici láng...
És mellettünk remeg életünkön át.
Észre sem vesszük, csak élünk és rohanunk.
Pedig velünk van, ha születünk, s amikor meghalunk.
Őrizd ezt a lángot szívedben minden nap.
S őrizd vele együtt a Kedvest. A halottad.

Utolsó álmodás

Míg élünk, nem hisszük, hogy mi sem leszünk egyszer.
Hiába mondjuk el magunkban ezerszer.
Egyenként fogyunk el, mint szélben a levél.
S mindenki kevesli azt, amit addig él.
Így tűnünk el lassan, s észrevétlenül,
Helyünkben az emlékezés nagy kérdése terül:
Mindenki mást gondol, mind, akik szerettek.
Mind, akik bántottak, mind, akik kerestek.
Egyik mosolyunkat, másik a szívünket.
Többi csak úgy néha emleget majd minket.
Kinek mi volt fontos. Kinek mennyit adtunk.
Tettünk-e annyi jót, amennyit akartunk?
Nem készülünk soha, erre a nagy napra.
Pedig félünk tőle sokszor, gondolatba.
Az életünkbe kéne mindent jóvátenni.
Hisz utána nincs már lehetőség, semmi.

Hiába szeretnénk bocsánatot kérni,
Nem tudjuk még egyszer az életünket élni.
S mikor már csillagpor hullik a szemünkbe,
Elcsendesül minden, s nem látunk már tőle.
Utolsó gondolat, utolsó sóhajtás,
Utolsó megbánás, utolsó álmodás.
Mind magunkkal visszük, csendes fájdalommal.
Hervadó virággal s egy kis földhalommal.
Nincs bennünk háborgás, de nem is nevetünk.

Nem hibázunk többé, de nem is szeretünk.
Elringat bennünket a végleges magány.
De találkozunk a fények másik oldalán.

Halottak napján

Milyen mást jelentett a halottak napja.
Mikor nem volt a szívünknek igazi halottja.
Mikor csak nénénkre, s apjára gondoltunk,
Mikor még nem volt, úgy hiányzó halottunk.
Az élet kegyetlen, vagy csak pörög talán.
Nem éreztünk sokat a halál angyalán.
Hogy elvitt valakit, aki nagyon fontos.
Csak a gyertya lángja égett, nagy, bozontos
Krizantinok mellett a sötét temetőben.
Mikor apró fények finoman rezdültek a szélben.
Álltunk mozdulatlan, és óvtuk a lángot.
De a szívünk akkor nagy öregeket látott.
Ma már mást is jelent a Mindenszentek fénye.
Az, akit szerettünk, fenn van már az égbe.
Más a virágillat, súlyos a pillanat
Mikor gyertyát gyújtunk, a szívünk ott marad.
Ott marad a sírnál, a hideg kőlapon.
Ott marad a lelkünk, és egy nagy fájdalom.

Gondolatok karácsonyra

A fázós napokban, csak sürgünk, és forgunk.
Csak az jut eszünkbe, hogy temérdek a dolgunk.
Pénztárcát szorítunk, kirakatot nézünk,
S nem is vesszük észre, hogy közben alig élünk,
Mechanikus minden és elvész a lélek.
Bár úgy tűnik nekünk, hogy pezseg az élet,
Valahogy nem jut el az öröm a szívhez.
Nem halljuk meg mi az, mit a másik kérdez.
Elmarad a válasz, s elmarad a kérdés,
S a drága ajándékból hiányzik az érzés.
Pedig a karácsony csak zöld és jó szagú.
Igazi családban szegfűszeg illatú.
Igazi családban a mosolyunk az öröm,
És elhangzik hogy: hogy vagy? S a válasz: köszönöm.
Bizalmas pillantás, nyugalmas érintés.
Kíváncsi mosolygás – és boldog ölelés.
Legyen hát karácsony minden egyes napunk,
És mit egymásnak ma még megadhatunk,
Ne várjunk mindig csak decemberig vele,
Mert lehet, hogy kihűl a szív melege.
S, ha karácsony nélkül nincs már mit mondanunk,
Hol a mi igazi nagy karácsonyunk?
Azon az egy napon csak a fenyő csillog.
De mit ér, ha a szemünk idegenül villog?
Ha nincs benne meleg, és nincs benne remény.
Talán ki is huny tőle a gyertyafény!
Hogyha a szívünkben nincs igazi álom,
Mi legyen, mi végül valósággá váljon?
Amíg a pénzbeli ajándék a mérték,
Sohasem lesz igazi karácsonyi érték.
Minden napra töltsd fel a szíved karácsonnyal,
Igaz szeretettel, és színes álommal.
Kívánj minden napra valami kis szépet,
De csak akkor érték, ha nem magadnak kéred.
Megtérül a jószág. Osztogasd két kézzel:
Kend be ezt a földet szegfűszeges mézzel!

Szentkarácsony este az ajándék mellett,
Legyen oda téve egy jó szó, és a lelked.
És, ha gyertyát gyújtasz, hagyd, hogy annak fénye,
Eltávolodjon a szíved legmélyébe.
Legyen ez mindig így, legalább minálunk.
Hogy a karácsonyra ne sokáig várjunk.
Ha minden napra telik egy karácsonyi álmunk,
Nem kell összegyűjteni egy napra a vágyunk.
Mert fenyő hervadással, s gyertya lobbanással,
Ne múljon el minden egy szempillantással.
Legyen a világunk arany-zöld, – és fényes.
Mindig ott lobogjon szívünkben a mécses.
Hogy szeretünk és vagyunk. Hogy élni, s adni tudunk.
S a rossz indulatunktól, soha el nem bukunk.
Jóságod a szívből osztogasd két kézzel.
S, ha csak egy almád van, azt is add jó szívvel

Karácsony közelben

Fordul az esztendő, itt van a Karácsony.
És én mégis, megint azt a csodát várom...
Még ma is emlékszem kis gyermekkoromból
Mikor még Jézuskát vártam szívszorogón.
Mennyire voltam jó? Eljön-e hozzám is?
Hoz-e szaloncukrot? Meg karácsonyfát is?
Meghallom-e este angyal suhogását?
Van-e titkos fiók? Ismerem-e zárját?
Tele van az élet rengeteg titokkal
Rengeteg sok kulccsal, sok titkos fiókkal,
Ki tudja, melyiket mikor kell használnunk,
Talán nem is azt rejt, mint amire várunk.
Kulcsot kell cserélnünk minden ember szívhez
Karácsonyváráshoz, karácsonyi díszhez.
Amint megtalálom a szeretet kulcsát
Őrizem minden nap, hogy eltaláljak Hozzád.
Ha tudnám hová van a szeretet bezárva,
Ott állnék egész nap, két karom kitárva.

Január harmincegy

„Szülinapod” lenne ma! – ha élnél.
De az évek messzi repítettek.
Hiába szépítem bármivel, a napjaim – üresek lettek.
Sok évig voltál igazán az enyém,
Mert itt voltál minden ünnepen, s zivatar idején.
Most előtted állok, s egyikünk sem látja,
Hogy a másik milyen fájdalmasan várja.
Sohasem találkozunk?! Remény..? Semmi nincs már?...
Eszembe jut néha az ünnepi nagytál...
A sok színes virág, borral telt poharak,
S minden jókívánság, mit barátok mondanak.
„Te vagy a legjobb barátunk, hát élj soká!
Biztos, hogy száz évet élsz, mert hová sietnél? Hová?”
Rózsák, orchideák, arany nyakkendőű,
Pezsgőt innék Rád, de egyedül keserű.
– Sírkö előtt állok. Hó szítál, és fúj a szél.
Nem éltél „száz évet”. De kár, hogy elmentél.
Gondolkodom. Mi ajándékot adhatok ma Neked.
– Itt hagyok egy tiszta fényű kristályt. – A könnyemet.

JENEY ANDRÁS

Őszi vers

az ifjú törökökhöz

Míg szőke ruhában haldokolt a nyár,
És csomagoltak messze, fenn a darvak,
Fecskepiloták is már mélyrepültek,
Onnan vijjogva búcsúszót a Napnak,
S újbort rendelve dalolt a víg határ –
Az ágakon csak bús verebek ültek.

Nézték, hogy az ősz rettegve télre vár,
S a nappalok az esti ködbe fúlnak,
Száraz levél sóhajtván hull a földre,
Csapdát, s nem étet rejtegetve nyúlnak;
Lövés is hallik: vadászeb erre jár,
– Nyulat ha nem lel – verebeket ölve.

Darvat irigyel, és fecskét most az ősz.
Hogy mért sietnek úgy, már tudja régen;
S ő mért maradt? – mért nem szállt Délre velük,
Hisz éheznek és fáznak itt a télen,
Saját borától elkergeti a csósz; –
Túrt szolga csak, mint annyian, kik élünk.

Hát elmegy egyszer – meglásd, hogy nem soká.
S akkor a tél majd várhat új borára,
Éretlen fűtről nem lesz mit rabolni.
A fecske is, ha visszatér – hiába;
Fészkelni nincs idő, nincs is már hová,
Tavaszhelyett csak ősz fog visszahozni.

Halottat – magtalant... S tart tovább a tél.
Örökre vége nyárnak és tavasznak,
Fióka sincs, vén darvak nem repülnek,
Prédái lesznek fák is mind a fagynak,
Tört ágaikra havat söpör a szél; –
S verébnyomok a hóban elmerülnek.

Csendélet

Báthory Piroskának

Rámák közt, beszorítva – hogy megnöttek a dombok!
Lábuknál falu lelkét templom tornya vigyázza,
S benn, a szívedben bong a harang.

Zöld levelű pirosak lehelik az asztali áldást;
Tálban barnakenyér, s még nyártavas ízű gyümölcsök –
Ám odakünn már érik az ősz.

Napnak aranyló vére csurog az alkonyi tájra,
S ott, hol Van Gogh-i sárga virít megtelve olajjal,
Kék vizen ébred, zümmög az éj.

Mágia ez. A tiszta színek ezerarcu varázsa;
Bíbor benne a hó, rád mégis szórja fehéret,
S érzed, tiszta leszél magad is.

Mondd, hol a karácsony?

Jászolban sírt föl – rég,
Összeért Föld és Ég,
Szalmán szült reménység,
Csillagok zenélték,
S istállóotthonok –
Régi karácsonyok.

S ma – „Mennyből az angyal”:
Olcsó reklámdallam;
Csábító álarccal
Mákonyt szór, s száz wattal
Üvölti: „Csendes éj”; –
Áru a hitremény.
Szeretet – eladó! –,
Fillérért kapható,

Akciós megváltó,
Házhoz is kiszálló,
Hitelből szerető –
Szeretet temető.

Márai angyala
Ugyan mit hallana,
Mit üzen zaj szava,
S mondd, hol a menny dala?
Ady s a szép álom –
Hol van a karácsony?

Azt mondják: templomban,
Égre nyúlt tornyokban;
Ám hideg csarnokban
Szó hull csak, kő koppan –
Fényeit nem látom...
Hol vagy hát, karácsony?

Ablakban cinege,
Etető rejteke,
Repülne fészekbe,
Repülne szívedbe; –
Didergő faágon
Hófehér Karácsony.

Karácsonyének

Hogy nő a tél! – s hogy nőnek éjsötétek...
Sűrű varjúrajok takarnak csillagot,
Reggel csak szürke köd vár nyíló ablakot,
S kifagynak ősszel elvetett remények.

Mi megmarad, befonja bűn s a vétek.
A szél vihogva tördel össze dallamot,
Szirénhangok susognak boldog holnapot;
S bolond szívek – nem tudják, hogy nem élnek.

Karácsonyeste – mégis! – angyalének.
Jászol fölött harangja tiszta fénynek;
Ó, halljátok meg, balga földi vándorok!

Megtört homálya már a varjútélnek,
Fehér lesz újra színe hófehérnek,
S kikelt magokra hullnak áldás-záporok.

Jászol felett harangja tiszta fénynek

Ó, halljátok meg, folytathatnám a – meglehet, szerénytelenül – magamtól vett idézetet. De vajon mit lehet hallani a plázák alagsorában. Mit a milliárdos villák őrzött-védett kuka-tárolóiban. Mit a zajban, a rengetegben, az autók füstjében – s mit a magányos tömegben.

És mit a munkahelyemen? Vasárnap van, advent harmadik vasárnapja, délelőtt 10 óra. A népek a templomban, én negyven kilométerre az otthonomtól, távol a torony hangjaitól. Elöttem félévvégi dolgozatok, feladatok irdatlan tömege. Már így is elkéstem velük, – igaz, a diákok is csak tegnap adták be, amit két héttel ezelőtt kellett volna. De már ma – vasárnap – verik rám az ajtót, miért nem vagyok kész. Bezárkózom, mellé teszem a telefont, azon keresztül is állandóan sürgetnek. Mondhatnám: késő, lejárt a határidő. Mégsem mondom, inkább nekiülök javítani. Azaz, bár javíthatnám. Ám csak értékelhetem, aláhúzhatom, osztályozhatom. Egy percen belül már a harmadik elégtelen. S egymás után a többi. Kedvetlenül teszem le a piros tollat. Hazagondolok. De jó lenne elcsendesülni. Belül. A népekkel, a templomban.

Föltekintek. Az ablakon ömlik be a nappali szürkeség. A köd, a semmi. Nem, a népek nincsenek a templomban. A népek robotolnak, mint én. Vagy isznak. Állott kávé kavargatva üres tekintettel bámulják az üres képernyőt. A színesnek álcázott szürkeséget. Nincs, ami tiszta, nincs fény és nincs harang. Valami más van. Vírus. Lelki AIDS. Hepatitisz C.

Újra csak hazagondolok. De mi ez a sós íz? Néhány napja betörték hozzánk. A fiókok kirángatva, kiborogatva – ruhák, levelek szanaszét szórva a lakásban. Koszos lábnyomok a padlón, a szőnyegeken. Rajtunk.

Nem vittek el sokat, csak néhány holmit. Egy nyakláncot. Korábban anyámé volt. Halála után úgy váltottam meg a testvéreimtől, hogy a

feleségemnek adhassam. A medált már én vettem rá – egy szívet. Nem nagyot, nem tömöret, csak olyan hozzánk valót. Egy aranyból készült, enyhén domború, vékony, kör alakú lap, és abból kivágva a szív. Nem a saját magáét mutogatta, nem is valamit, amit mástól elvett. De a szív alakú, kivágott, üres ablakban így is ott volt az övé, mintha csak odaadta volna másnak. És ami mégis – megmaradt. Bárcsak ne olvasztanák be. Bárcsak viselné valaki. Hallaná anyám szíve dobbanását. Meg az ösökét. Az asszonyomét is. S benne – talán – az enyémet.

Elvittek még egy karkötőt. A szüleitől kapta. Mondják, a biztosító kifizeti. Mit fizet ki? Azt...? Vagy a kitüntetésem? Bizony, eltűnt az érem is, pedig olyan büszke voltam rá. Sebaj, azért nem olyan nagy kár, úgysem engedtem volna a koporsóm előtt kispárnán, díszlépésben vinni. Az oklevél megmaradt. Meg valahol egy jegyzőkönyv, ami tanúsítja, hogy engem igenis kitüntettek, anno 2000 valahányban.

Mégis, újra csak ez a sós íz. Valami rácsöppent az előttem fekvő dolgozatra. Elmaszatolódott a piros egyes. Fázom. Hétvégén éppen csak, hogy fűtenek. Az ablakban a muskátli-hajtások is dideregnek. Néhány már ki is pusztult. Marad-e belőlük tavaszra? A múlt hétvégén a kórusunkkal Sepsiszentgyörgyön jártam, kollégiumban volt a szálláshely. Ott csak este nyolctól volt fűtés – ha annak lehetett egyáltalán nevezni. De nem fáztunk.

Valami történhetett, mert mintha melegedne. Muszáj folytatni a javítást. Jé, egy jeles. A következő is. Egyre több. Igyekezni kell, mert délután háromkor Tarcalon énekelünk, karácsonyi koncertet adunk. Mi is az első szám? Gyönyörű, német dal, szelíd melizmákkal. Szövegének magyar fordítása is valódi gyöngyszem, igazi kagylókönyv. Valahol benne van, hogy: „Jessének sarja lön. Még bimbó nyílt helyén, dermesztő hideg téiben, éj kellős közepén.”

Nem tudok szabadulni a melódiától, egymás után dúdolgatom a különböző szövegeket. Az alt nem megy. Mindig az a legnehezebb. Aztán, a kottából, csak sikerül rájönni. Közben valami szokatlan, fényes harangszó kíséri a dallamot. Ránézek az órára. Tizenkettőt mutat. Hogy is szól az ének? Éj kellős közepén? Akkor most dél van vagy éjfél? Valami odavonz az ablakhoz. Kinézek. Jön fel a csillag.

Hajnalodik.

KÁDÁR MÁRTA ÉVA

A kis gyufaárus lány

(Andersen után rímekbe szedte Kádár Márta Éva)

Süvít a szél, szakad a hó,
jéggé dermed a vén folyó.
A városra alkony borul,
esztendő kereke fordul.

Ki jár az utcán ilyen időben?
Egy kislány, anyja temetőben.
Hópelyhek hullanak, szöszhajára,
éhségét feledi, mert a hideg rázza.

Kosarában néhány doboz gyufa lapul,
el kellene adni, mert az éhség nagy úr.
Tudja, hogy többé már nincs hová mennie,
behúzódik tehát egy kapu tövibe.

Egészen kicsire összehúzza magát.
Testét nem védi más, csak egy vékony kabát.
— Egy kis melegséget! — ez most minden vágya,
s meggyújt egy szál gyufát, olyan szép a lángja.

Dermedt kicsi kezét a meleg átjárja,
s a lobogó lángban mintha álmot látna:
szoba közepén áll asztalon egy nagy tál,
benne meleg étel, mit keze nem ér el.

Ha ellobban a fény, tűnik a látomás,
marad a sötét, a hideg, de semmi más.
Újabb lángocska gyúl, színesebb a látvány:
karácsonyfa csillog, épp úgy, mint hajdanán.

Amikor még mesélt a drága jó nagyanyó...
Oly boldogok voltak —, átélni volna jó —,
gondolja és gyorsan nyújtja kicsi kezét...
Kialszik a gyufa és marad a sötét.

Ismerős, öreg hang csendül a fülébe —,
emlékszik —, nagyanyó régen azt mesélte:
„Amikor egy csillag lezuhan az égről,
elszakad egy élet a föld felszínétől”.

Az égen egy csillag épp’ zuhanni készül.
Meglátja a kislány, s ettől úgy megrémül,
hirtelen több gyufát gyújt a sötétségbe’,
s úgy érzi, nagyanyó fölveszi ölébe.

— Óh, ne hagyj itt engem, vigyél el magaddal!
Tudom, te már ott élsz, ahol a sok angyal —,
esdekel a kislány és fájó szívébe
remény költözködik, nyugalom és béke.

Mire az utolsó lángocska ellobban,
a kislány megfagyott, szíve már nem dobban.
Másnap megtalálják, s nézik az emberek,
szomorúan mondják: „Meghalt egy kisgyerek”.

S akik nem sajnálták, míg élt a kisleány,
siratják elkésve, az új év hajnalán.

KARAFFA GYULA

Halottak napja

hideg volt ma
temetői csönd
vázában vacogó virágszirmok
alatt szagtalanra oszlott csontok
a sírok előtt állók
egykori szeretteinek emléke
kiviszik magukkal a temetőbe
az otthoni meleg gőzét
hogyan bírják
a hantnál
gyertyákkal melengetik lelkeiket
miközben dúl köztük
a dominanciaharc
kinek nagyobb szebb drágább

én idén nem tudtam kimenni
három helyen lyukas a kipufogóm
alulmaradtam a harcban
anyám most szégyelljem magam
kecsketrágyát villáztam
rátok emlékezve
jövőre jó termésünk lesz
meglásd

Ami elmúlt...

Mikor a gólya
már szöcskét nem talál,
hát bánatában disszidál.

Mikor a fecske
sorba ül a drótra,
hamarosan eljön az óra.

Mikor a szúnyog
bódultan döngicsél,
elszomorodik aki él.

Elmúlt hát a nyár,
az ősz még csak be se kopogott,
úgy üzent hadat,
hogy a szél veri az ablakot.

Hajnalban pára
dunyházza fehérre a völgyet,
melegre várva
kabátban már sokkalta könnyebb.

Elmúlt hát a nyár,
az ősz még csak be se kopogott.
Úgy üzent hadat,
hogy időt semmire sem hagyott.

Polcon a méz...

avart égetnek, bejön a fű szaga az ablaktáblák között a szálingózó széllel, bepácolódik a függöny a karnison, miközben egyre csak oson a kaszált fű füstje az égő falevélével, kamrában polc, polcon mézesüveg, benne agyvelőformájú dióbelek, mogyorók kettészakadt ikertestvérei, ha rájuk nézek, már nyelek, sarokban lámpa fénye világítja a zsákokat illatozik a szellős almásláda, benne almák mosolya hívogat, fénylik a hagyma, a retek, a krumpli, éhen már biztosan nem halunk, csábít a mák, a bab, százféle fűszer, tavaszig belőlük semmit sem hagyunk, a sok befőtt megnyugtat szemeket és idegeket, ha összezördülnénk, hát ide jövök ki majd veled, mert erre jó a kamra, gyógyír a mindennapokra, ha már odakinn dübörögnek a megállíthatatlan percek, kell egy hely, ahol mindezt elfelejtet... polcon a méz, hát ennyi volt a nyár, üvegbe sűrűsödtek aranyló színei, cukros emlékét bezárva a tűző Napnak ...

Cím nélkül

Fák

Őszi napfény

Vérző sikoly dermeszt
múló percek

Falevelek hullanak

Könnyű atombombák

Férfikor...

Fáradt fecskék csak. Örökös vándorok.
A villanydróton most halkán megülnek.
Csőrükben hordozták a sarat, szénát,
fészket építettek, társat szereztek.

Nincs betétkönyvük, csak a tollruhájuk.
(Rám sem ragadt semmi. Csak asszony, gyerek.)
Csontjuk sem a régi, de szárnyalnak még,
ha van rá ok, s ha szárnyalni lehet.

Akár a fecskék odafenn a dróton,
olykor megpihenek én is hallgatólag;
Nézem csendben a szikrázó eget fenn,
s elfeledek repülést, szárnyakat.

Hazát, vagy házat épít fel az ember?
Egyre megy, mert a fáradtság ugyanaz.
A fiókák csacsogva kirepülnek;
S várhatjuk, hogy tán jön egy új tavasz.

Karácsony

(Jónás Péter verse után)

A feleségem velem öregszik,
a fáradtságtól már néha veszekszik,
és durván beszél, ha koszos az ablak,
vagy ha a szomszédban hangosan laknak.
Ezt a verset neki csinálom.
Irgalmazz nekünk Jézus, királyom!

Naplót hoz haza, ellenőrzőket,
pihenni nem tud, szereti őket,
a sok buta iskolás pulyát.
Négyszer szült ő is, de tudja az okát.
Mikor lesz vége ennek a stressznek?
Irgalmazz nekünk Jézus, te herceg!

Lányos a teste, gyakran kívánom,
elsírja ilyenkor magát az ágyon.
Ha nem, hát dühöng a depressziótól,
hogy megfosztom ettől a kicsinyke jótól.
Addig jó minden, míg sírni látom?
Irgalmazz nekünk Jézus, barátom!

KAMARÁS KLÁRA

Őszi illúziók

Ősz van megint, lehulló levelek
varázsát nézem. Szívem megremeg.
Sodorja szél, aztán a földre hull,
de akad köztük, ami nincs sehol,
mert újra, s újra fel, magasba száll,
nem is levél, boszorkány, vagy halál?
Vagy álom, mely csak a lelkünkben él?
Köd? Látomás? Mégis mindent megér.
Felejtened, de többé nem lehet,
bár híre sincs, s nem jön más üzenet
csak ősz, csak fény, csak hulló levelek..
Töppedt avart rugdosva lépkedek.

Tőlem panaszt ne halljon senki.
Amíg van út, tovább kell menni.
Avart rugdosva? Foszló álmokat
számolni? Évet, hetet, napokat?
Mérlegre tenni, hogy mit értem el?
Nem érdemes. Az idő másra kell.

A meglévőnél százszor többet ér
az, ami csak a képzeletben él,
mert álmaidban mindig visszajár,
mint múlt tavasz, mint izzófényű nyár,
mint őszi csend, mint szálló csöpp levél,
utána kapnál, több a semminél...
Kérdezheted, csak álmodban felel.
S ha nem kérdeznéd többé? Ne tagadd!
Hajnaltájt megszorítja torkodat...

A lombok között szél zihál

A lombok között szél zihál
és tépett szárnyú angyalok
reszkette súgnak új imákat:
Törvényt Urunk, törvényt, erőt,
hogyan lerázhassuk unt igánkat.

A lombok között szél zihál,
s a porban rongy plakátok úsznak,
jajong már, ki tévútra tévedt,
bocsánatáért esd az Úrnak:
Látod Urunk, velünk kiszúrtak.

A lombok között szél zihál,
nagy fürgeteg lehet belőle,
ma még csak halk a jaj, nyögés,
de orkán lehet már jövőre.
De mondd, kinek megy rá a bőre?

Ünnepek után

Borús az ég, kopár az utca,
a hólét a föld már beitta.
Ünnepek után üres zsebbel
kóvályog néhány sápadt ember.

Fejük felett bús fellegek.
Sorsukról mások döntenek.
Tavaszt várnak, s vágyuk csak ennyi:
Idén már meg ne fagyjon senki!

Hidegben

Játékos kedvünk néha messze száll,
de ablakunkon kopog egy madár:
– *Itt kinn hideg van, látod, éhezünk.*
Az etetőbe új magot teszünk.

A Sors, ki tudja, még mit rendel el.
Megtesszük mindazt, amit tenni kell.
Álmunkban szabad szélben repülünk...
Benn a szobában mégis jobb nekünk.

Február végén

Mit mesélhetnék most,
Február havában?
Víg farsangi bálban
Én bizony nem jártam.

Hideg szelek fújtak,
Az arcomba vágtak,
Nagykendőbe bújtam,
Mégis rám találtak.

Havat sepergettem,
Tüzet élesztettem.
Tavasról daloltam?
Jól be is rekedtem!

Tél végéhez érve,
Már csak azt kívánom,
Hó helyett hóvirág
Nyíljon a portánkon!

KASKÖTŐ ISTVÁN

Őszi reggel

Sem múltam, sem jövőm nincs...
múlnak napjaim számolatlanul.
Ha jön a reggel megyek, mert
menni kell, bejárni fájó tagjaim.

Hideg a szél, permet száll onnan,
hol zuhog a víz rengeteg...
Hűvös árnyékom az utamat állja,
de kerülném, rálépni nem merek.

Megállít, hogy vissza nézzek, de tudom,
ködbe vész az út mögöttem...
már felejteni sem kell, – nincs mit,
megrontva-szűzen öregszem...

Így békében, ketten, lépünk
egyet-egyet, vigyázva, fáradt könnyedén...
kerülve babonás gonddal minden
járda repedést, buta reményt...

1998. november 10.

Honorárium helyett

Babérból font koszorút adnék én
s vele száz csengő aranyat,
de szegény vagyok,
zsebemben pöszmöszt,
meg egy madzag darab...
Babér sem nő hol én gazdálkodom.

Húvös reggelem már későre jár,
kalapot emelnék de az sincs nekem,
sort sorra rakva köszöntekek helyette,
tudom nem sok, de mit tegyek?
Szégyenkezésre így sincs okom.

Őszi szél dobol az ablakon.
Itt bent a szépség és a jó lakik,
asztalomnál ül velem az egész család,
testvér és rokon, számtalan...
Szépszó-szövő, kedvenc dalnokom.

KECZELY GABRIELLA

A Néhány szó című ciklusomból:

Belül

Nem vagyok elég fennkölt,
hogy költő lehessek!
Csak belül a szavak
dobognak, remegnek.
Így rám jön néha az ihletett állapot,
mint mikor ecsettel nyúzom a farostot
– szenvedélyesen jár az agyam
s viszi a kezem hatalmasan.
Lendületem nem állhat meg,
míg nem érzem: elvégeztem!
Most is ömlenek a szavak:
rím meg ritmus nem látszanak,
látens kinként kitódulnak...
– Csak belül hallom szabályosnak!

Gondolat

Nem a szavak a fontosak,
– az érzetek!
Tiltott gyümölcsötökből
– mégis én élvezek!
Nem írom le – és nem mondom ki,
Így – úgy érzem –, nem csorbul senki!
(csak én!)

Zakatul a szívem

Zakatul a szívem –
 megállok
Most már tovább nem is
 kiáltok
Hiába voltam eddig
 zaklatott
S hiába – akár meg is
 zakkanok

Nincs ereje már a szónak,
a kikíváncozónak!

Harag

Szavak, az őrzítő szavak!
Pátosz és unalmas frázis!
Versek és szédítő rímek!
Szavak, ti ijesztő rémek!

Maradok csendes társuk
Némán – tiltakozásuk!

Utószó

Itt már kevés a hely – megyek
Hagyok nektek immár sok-sok helyet!
Érvényesüljenek csak a szavak!
Én már úgyis vágom magam alatt!

* * *

A Neo-naiv se füle se farka ciklusomból

Csúszómászóként

Alattomban a fűben kúszva,
rátapadtam egy szűz fikuszra.
Fény szívta a potrohomat,
csápjaimon végigszaladt.
A levélkék zöldek voltak,
nyugtatóként most is hatnak
Lent a fűben nagyon gyorsan
fényre lépve – továbbmásztam.

Varangy

Hatalmas békát találtam.
Zöld varangyomat elzártam!
Vágytam, hogy brekegjen egy csókért,
vágytam szép átváltozásért,
de már nem a mesékben élek...

...felébredtem és... félek!

Cím nélkül

Egekbe vágyom,
ágakra röppenek.
Széttárom szárnyaim:
Hé! Ide lőjetek!

Ha nem lehetek
szabad madár,
az lelkemnek is
fagy és halál
s leszek tőle
szárnyaszegett!
Ha repülni már
úgysem lehet...
Gyertek ide!
Segítsetek!

Még utoljára
ágakra röppenek.
Széttárom szárnyaim:
Hé! Ide lőjetek!

* * *

Zene a réten

Csendes a rét. Egyedül vagyok.
Szándékosan nem dúdolgatok.
Minél tovább hallgatom a csendet,
annál inkább éledeznek
a kicsinyke zajok. Puhán, halkan
szimfónia bomlik ki lassan.
Zümmögnek, zúgnak a legyek,
donganak dongók és hegyek,
cirpелnek tücskök, kárognak varjúk,
messzire hallik, visszhangzik hangjuk.
Szép kis dalt dalolnak a cinkék,
fa alján csirreg a rigónép,
menüettet kopog a harkály,
levelek zizegnek a nyárfán...
Fenn dörren, majd a döbbent csendben
éles villám nyílba szökken,
minden kis lény fel-felröppen,
fortéra köröznak az égzengésben
s míg lenge szélhárfán megszeppennek,
etűdöt dobolnak az esőcseppek.

Milyen egyszerű, szép zene...
A természet a karmestere!

Jó lenne, ha ezt a harmóniát
örökké megőrizné e világ!

Tabajdi park

Mezítláb lépdelek a parkban,
boldoggá tesz az ősanyag.
Egyszer csak kinyílik a tér –,
s felröppen lelkem, a szabad!...

Dombot, lankát és templomot
magammá téve alkotok.
Itt a csúcson érzem a fényt –,
s tovább is mezítláb ballagok

KEMÉNY JÁNOS

A hold, hozzám

Leszűrődtem már benned.
Hogyha látsz,
valóm helyett emlékem tündököl.
Kevés erőd, hogy újra összerázz,
és fátylamat lerázva üdvözölj.
Csekély a lángod ösztökélni fényt,
szikrázol csak, mint összevert kavics,
magadra álmodón kerítesz éjt,
fejedre húzod fáradt hajnalig.

Gépfegyverzajban

Gépfegyverzajban
ropogva
gyűlnek a nassok fogamra,
elülök (alélok?)
dőlve hátra
béke öszülő veteránja,
nézve,
ha mutatják,
a véres harcot,
a halált,
az élő megkínzott arcot;
s az egész csak addig hat rám,
míg jön végre megint
egy reklám.

Ébredés

Kövér üveggolyóba bújt a múlt.
Hegyek mögé örökre elgurult.

Hajnalban arcunk mégis felpirult!
Szerelmi vágyunk cseppet sem csitult!

Horoszkóp

A Mars a Föld fölé nővő –
a Föld a mars mező.
Együtt áll múlt, jelen, jövő:
örök vérgőzerő...

Hová mentemből

Hová mentemből visszatántorodtam,
sehun maradtan ágazatlanul.
Mások már gyermekük -kel vagy -ben élnek,
szívükből új világok lángja gyúl.
Generációim temetője,
ősöket veszejtek ősködökbe.

Megyek

Megyek,
megyek –
tova és össze,
gördülnek utánam
taroló kazlak,
géppel hengerelt júliusból
kifutok velük – hiába –
aznap...
Égnek áll hajam,
szalasztott alak
marad belőlem:
fénykép.
Megyek,
már otthagytam a fogam,
híját kefélem,
vicsorom széttép.

Mikor a csillagok

Mikor a csillagok mind kiégnek
s emléke sem lesz földi évnek
valahol majd egy új világban
kibontja úri szél a szárnyam

Sínközelben

Közel a sínek –
és minden oly távol;
siklik a világ
alólam bárhol.

Valami...

Valami alantas némaság
tesped puffad a tájon
valahol elveszett egek
szürke burka alá nyom

Valami csendületlen érzés
száll meg rendületlen
csak a toll kapálódzik
kezemben lendületben

Vén házikót támogatva

Vén házikót támogatva
áll a dombtetőn az agg fa
roggyant-rokkant, roppant télben,
rég betakarított térben.

Tetejére az ég szakad,
szinte lehúzza rá a had:
varjak dagályos fellege,
sötét-alkony-sereglete.

Itt már csak egy szél hiányzó,
csontos nyárfán citerázó,
vagy egy rozsdás – talán félholt –
hangulatlan kelő félhold;

s egy hangtalan, szürke tunya,
bundájába benőtt kutya,
meg egy szemevesztett lámpa
üres kalapjában állva.

KEGLOVICH MILÁN

Őszi álom

A szürke égen felhők araszoltak
Lángban állt minden fa és bokor
Szemeid égbék gyöngyök voltak
S szavaid megannyi színes csokor

A távolban jövőnket látni véltem
Ki boldog, azt őszi bú nem zavar
Egyszerre léptünk, kéz a kézben
S lábunk alatt felsírt a száraz avar

Ujjaid kezeim köré fonva lassan
Ajkaid arcomra forrasztod Édesem
Álom, melyet ez évszaktól kaptam
Érzés, melyet nem ismer senki sem

És mi csak mentünk, az Ősz szólított
A távolból is hallom édes hangodat
A szerelem, mely szívemben szorított
Azóta édesíti nap mint nap álmomat

KLENCZNÉ FÖLDI IRÉN

Ima a Jézuskához

Betlehemi Baba!
Nincs annyi szalmaszál
jászolod ölébe',
hány szegény ember jár
kin segít'ni kéne!
Kannibálok lettünk...
— De jó, hogy születél! —
Egymás lelkét esszük!
Ma már senki sem hisz
az örök életbe'
mennyet-poklot egybe
sűrítünk a Földre...

Isteni Babácska!
Azt is elfeledtük,
hogyan hajtsunk térket,
mily szóval köszöntsünk?
Settenkedünk hátul
a pásztorok mögött,
kik barikát hoztak,
hogy legyen örömd.
Mi, magunknak vettünk
jó néhány vicc-vackot,
eszünkbe se jutott
a Te ajándékod.

Oly bűnös a szívünk
félünk közel menni,
pedig azért jöttünk,
taníts meg szeretni...
Mi jónak születünk,
a Világ rontott meg,
kiment a divatból
a jócselekedet...
Most még arra kérünk,
óvjad a lelkünket,
fordítsd arra léptünk
mely a Mennybe vezet...

Októberi vadgesztenyevirág

Még adnak árnyékot a lombok,
érik a súlyos gesztenye,
egy fekete óriásnak
ismét született levele.

Gyertyát is gyújtott sziromból
– nyakam-törve megcsodálom –,
látszanak a sárga porzók,
termése nem lesz, sajnálom...

Ha az első fagy rálehel
megfeketül és aláhull,
de addig még van ideje,
éljen addig is boldogul...

Elárulja magát a fa
– mint mi, „gyűlésre-hívottak”;
incselkedünk a múltunkkal,
nézegetjük az urakat.

Arcunkon púder, szánkon rúzs,
hajunk ezüst, rajta kalap,
ráncos nyakunkon kacér sál,
derekunk fáj az öv alatt.

S ha jön a Fagy és ránk lehel?
Elkísérnek a virágok...
Ma még egymásra mosolygunk;
– Meggyógyultam! Látod? Járok!

Sóhajom

Szélbe eresztem, szemed sugarára,
ráhajtom sóhajom kék pille szárnyára,
magamat hajlítom fellobbanó lángra.

Pillanat

Rideg voltam, néma
hideg és béna a dalra.
Most a beszálló este
egy pillanat-percre
megtermékenyít.

Öledbe merültem

Jöttödbe botlottam-mint halk szavú
lány, ki anyát keres.
Olyan szépet, kedveset.

Öledbe merültem-mint búvik
a fiatal szél markomba.
A pillanat úgyis viaszosodja.

Szívedre hajoltam-mint véletlen
levél hull a kőre.
Mozdul, de ott marad örökre.

Porlepkék

1.

Lágy közelben érnek újra
a kalászosok
sárgára ragyogtatja
a Nap
barna fejét a virágnak.
„mosolyomra újra támad
a szél”

2.

Porlepkék cikáztak át.
egy pillanat csak
s visszaadják röptüket
a légnek
s visszadobják létüket
a Földnek.
„mosolyodra újratámad
a szél”

3.

Égettbarna mezők cserélnek
illatot az ősszel
s ijedten belekap
egy-egy levél
a távozó nyárba.
„és mosolyunkra újratámad
a szél”

4.

Ráterítéd értem
minden virágod a fákra, de
hulló szavakkal nyit
minden évben újra
az ősz,
s minden szavadban
bólogatva
hajolnak újra a fák.

5.

Végigzenélte a szél
leveleit a nyárnak
s végigdalolta a nyár
üzenetét a szélnek
„de újrátámad a szél
mosolyunkban”

Lámpaoltás

Szállong a sötét...
a krémfehér Nap
holnapig elmarad.
A lámpaoltás egy percet
szünetre vált
és csendbe tolódik
az éji kis pisszegés.
Csend van.
Most talán elérlek
ha szépen, nyugodtan
és ha csak egy szempillantást élek...

Kísért a Csend

Jöttél az éjből, születted Fényből,
Hold csillagának ezüstjéből,
Hogy itt a Földünkön találkozz velem.

Újra születted holdsugár fényéből,
Éjbe merültél, kísért a Csend,
Hogy a Földünkön találkozz velem.

Felhő puhasága burkolta vállad,
Lényed szentségét karjaimba zártam.
Szeretetet hoztál el nekem,
Mert a Földünkön találkoztam veled.

Hópihe-puha hó

ha hullana a
hócsatadúlt
réten a
hópihe-puha hó
szerelmesem megpihenne
hópihe-puha hó
hullana a
hócsatadúlt
réten

homály páholy
hangod átfon
Csönd-szobában
halkan táncol
hópihe-puha hó

ha függönyt húzna
ablakunkra
hópihe-puha hó
szerelmünknek
csöndet lopna
ha függönyt húzna
ablakunkra
hópihe-puha hó

KOVÁCS DANIELA

Visszamegyek oda

Szobámban ívlámpák izzása bágyad,
minden sarokból a múlt fölsajog
velem búsulnak a polcon álló tárgyak,
s vad szél verdesi a párás ablakot.

Itt gubbasztok; éjben, árnyban, gyászban,
szomorú szívem is tetszhalottra fázott,
csak Várad tornyainak aranyragyogása
felelteti velem az átkozott világot.

Visszamegyek oda, hol eltűnt édenek
és régi karácsonyok illata kering,
hol örülni tudok az áldott ünnepeknek,
hol még Édesapám büszkén felém int.

Visszamegyek oda, hol dalolni késztet,
hogy milliók szíve ugyanolyan boldog,
hol szárnyalhat lelkem, melynek vágya éghet,
hol gyertyák melege is rám mosolyog.

Visszamegyek oda, hol semmibe tűnnek
az olcsó morállal álcázott mesék,
hol a karácsony még Szeretetünnep,
s nem álcsillogással mázolt szürkeség!

Mielőtt ágyát vetné

Ma olyan csöndes a rőt-arany ősz
bágyadtan játszik az ablak üvegén,
szobánk homályában hosszan elidőz,
hol ketten vagyunk: az emléked meg én.

Ránk néz, mosolyog, kacéran legyint,
örömtűz lobban csillogó szemén,
majd kacagása halkul, s búcsúcsókot hint,
mielőtt ágyát vetné a tar ágak hegyén.

Karácsonyi fohász

Hallgasd ma lankadt létű szavam,
hajolj ma, kérlek, közelebb,
Uram, ma súlyos kín szakad,
s vigaszt Tenálad keresek.

Vedd aranyát a gondolatnak,
bontogasd sorsom csomóit,
biztass, hogy egyszer elapadnak
szemembe-futó könnyeim.

Még mindig hiszek hatalmadban,
a karácsonyi szeretetben,
a Jézuskában, Mikulásban,
a jók-foganta kegyelemben

és hiszem, hogy e szent napon
a hitvány-lelkű emberek
feléd fordulnak, s jóságukkal,
majd másokon segítenek.

Ma én sem kérek Tőled mást,
csupán egy szerető testvért,
egy anyukát, egy apukát,
kérlek, csak ma, a kedvemért...

mert olyan árván sodródom,
mint ágtól fosztott falevél,
nincs családom, nincs otthonom,
nincs felém fordított tenyér

a foszló kalács illatában
rejlenek gyermekálmaim,
és mai könnyörgő imámban
összes földi vágyaim.

Szelíden imádkozom Hozzád,
mércéül másnak adassék,
hisz végre tudom, hogy a család
mindennél nagyobb ajándék.

Mindent bronzba önt...

Mint repedezett ajkak töredezik a föld
száz rejtett ígéretként öleli át a szél,
a napfény rácsain át beömlik a köd
s a fákról lehulló levél üvölt az életért.

A nyarat felváltva vonul most át az ősz
hullt avar közt hever a mezítlábú sötét
hol örök hitbe ringat, hol kétségekbe dönt
vijjog, visít mindenhol a könnyörtelenség.

Fájón és lüktetve roppan az elmúlás
a nyirkos börtön faláról lepereg a csönd
az alkony lecsókolja a sápadt fény nyomát
majd palástot terítve mindent bronzba önt.

Ha majd egyszer...

Lázás homlokomat a hideg, párás ablaküvegre támasztom, jól esik a dermesztő hidege.. az utcán alig van ember. Mindenki fáradt, az ünnepek véget értek... Számomra nem ünnepek voltak ezek, egyszerű hétköznapiak, mint ahogy egy egyszerű hétköznapi ünnepé válhat..

Ha majd egyszer, kinézek az ablakon, és nem látok majd éhező gyermeket, nem látok többé háborút, és szegénységet, akkor több ezer csillaggal díszítem majd a fenyőfámat...mert számomra az lesz a karácsony...

Istenem, oly szépnek...

A téli alkony aranycsíkja reszket
dérütötte rónán örömkönnyet ejt,
míg fércelt felhők között csókjai tüzelnek
szerelmesen ígér, hogy soha nem felejt.

Búcsúzik, ám arcán régi vágyak égnek,
szétszórja őket az ég mezején
gyönyörűnek látom, Istenem, oly szépnek
ahogy lánggra gyúl épp a liget peremén.

KÖVES JÓZSEF

December

(Reni sorára)

paplanba bújik a föld
akolban vacog a nyáj
hósipkát húzott a tölgy
alszik a télben a táj

hurkapálca a fenyő
vattacukros buta báj
eltűnik ha tavasz jő
alszik a télben a táj

szélszárnyon billeg a hó
halotti csend, szinte fáj
jég alatt lapul a tó
alszik a télben a táj

Izzik a hó

Szikrázik a nap a jégen.
Izzik a hó. Izzik a hó.
Jaj, de szerettelek régen!
Izzik a hó. Izzik a hó.

Fekete felhők az égen.
Olvad a hó. Olvad a hó.
Elbúcsúzunk még ma szépen.
Sötét a hó. Sötét a hó.

Szerelmünknek vége végleg.
Jég lett a hó. Jég lett a hó.
Jégbe vésem szép emléked.
Vérzik a hó. Vérzik a hó.

Ha lesz még nyár

R. Gy. emlékének - Meghalt Karácsonykor, hirtelen -

Ha lesz még nyár
ha lesz még hársillatos este
ha szólnak még a tücskök Szadán
ha lesz még erőm kiülni ott a teraszra
ha bort kortyolva nézem még a messzi vezető utat
ha fel tudom emelni még a rubintos poharat, Gyurika
mindig azt érzem majd, egyedül hagytaál te ott a
sötétben.

Üresek lesznek már a kertasztali esték
elillant a télben a jó szomszéd-barát
mássa válik most már az a kert is
más íze lesz a hús vörösbarnak
magammal vitázom a világról
csendesesen.

Ha felnézek majd a vibráló csillagokra
látom, bekapcsoltad *csillagnyíród* motorját
hogy magadnak köztük járható ösvényt teremts.

Éjszaka a tetőn

Este, látom, a parti rámpák
fölött csillagok gyúlnak: a lámpák,
s a sötétlő fellegek mögött
- akár a díszbe öltözött
báltermi drapérián
lent s ott fent a galérián
(ó, régimódi színterek)
arany és ezüst flitterek:
fent igaz csillagok – s mind remeg!
És szórja fényét az éjen át
egy pontra, hol mint jégen át-
hasadó, széles furcsa semmiség:
fekete lyukból nyíló derűs ég!
Mögötte zene szól, halk, ritmusos,
e diszlethez igen stílusos.
És ott egy ház, a cserépen
- mondhatni nagyon merészen -
lábait nyújtva szürke
macska siet fürge
léptekkel az eresz felé,
de nem kapaszkodik belé,

hanem föláll, nyújtózik, nyávog
(visszhangozza a repedt bádóg)
és deli férfi lesz belőle.

Most egy lány siet a tetőre,
mint párducé, olyan a teste,
kecses léptének tapsol az este.

A macskaférfi odalép,
vállára teszi két kezét
és keringőzni kezd vele.

A szférákból könnyed zene
áramlik, üveghangon
vonósok húzzák az égi gangon.

Hallják s nézik a táncot,
kutyák, szakítva szíjat, láncot,
s leröppennek a galambok
nézni ez éji kalandot.

A mesepár eltáncol szépen,
lábnyomokat hagyva az égen,
mely aztán összezár kéken.

(Ezt álmodtam egyszer
régén)

KRAUSZ ISTVÁN

Őszi erdő

Tar, őszi fák nyújtóznak át
Bokrok fölött az éjben,
Ezernyi kósza ág
Zenél a szélben.

Lelóg a pára,
Úgy nő kopár hasán,
Mint út mentén a tócsa
Egy átfutó zápor nyomán.

Leesne bár, de nő tovább,
És gömbformába rejti
Az erdő mámorát.
Majd elfelejti

Az őszi ködöt,
Ha már havazni fog.
A néma ágak között
Millió apró gömb ragyog.

Egy ősuta zajtalanul,
Vacogva lép a térbe'
Egy csepp fejére hull,
S fut tova félve.

Őszi esők

Nem én sírok! Az Isten könnyezi
Az életet, mi panasszal teli.
Nem én ordítok kemény szavakat,
Túlharsog a sok fájdó akarat.

Az őszi eső még csak egyre hull.
Mit ér a Nap, mikor bealkonyul?
Tavasszal kellett volna csapadék!
Ha jött is néha, szétverte a jég.

A gaz megél, de a haszonnövény
Imádata a szivárványremény.
Mióta már, hogy tikkad a határ?
Mindent begyűjtve arat az aszály!

Hol vannak már azok a szép idők?
Az áztató, lágy májusi esők.
Mikor áldás volt vetés, aratás!
Izzadva bár, de kaszált a kaszás.

Mert, ha kevés is volt az asztalán,
Beosztva jól napot a nap után,
Míg a fehér, téli dunnák alatt
Új aratást csíráztatott a mag.

A tél

Hozzánk jól bekuporodott a tél,
Ránk vicсорította vásott fogát.
Rettegve attól, hogy majd elvetél,
Minden kis zugba berágta magát.

Barátságtalan, vad természetével
Mégis volt benne némi emberi,
Átcsörömpölve három hóékével
Legjellemzőbb volt a decemberi.

De ahogy érkezett, el is szaladt.
Szép márciusnak megadta magát,
Egy árva hírmondója sem maradt,

Téli kaszások

Kaszája már a téli aratásra
Kifenne vár, miként az megszokott.
Lapján a fény enyészetté kopott,
De jár egy új kaszás a túlvilágra.

Nehéz csatában küzdve egyre - másra,
Akit lebírt, akit már meglopott,
Vagy életében már elkárhozott,
Az adja fel magát a számadásra!

Na, várj halál! - Van itt mit tenni még.
Öreg szívünk nem teérted dobog!
Hisz egyre megy, kaszások, angyalok,

Azt lesi mind, mikor jön el a vég.
Jövőre tán, de inkább húsz év múlva
Köszöntenénk, előtted porba hullva!

Karácsonyi kérelem

Uram! – engedd meg merészségemet,
Szóvá tennem, hogy miben hibáztál!
Csak kiváltságok kaptak érdemet,
Az aprajára miért nem vigyáztál?

Lehet, hogy késő már a kérelem,
Azért, ha nem bűn, mégis megkísérlem.
Karácsonykor nem érhet sérelem,
Ne is kívánja senki érte vérem!

Csak egy kicsit kell módosítani,
Egy pár helyen, ha nem okoz nagy gondot.
Az elesetteken segíteni,
A nagymenőkre aggass több koloncot,

Csupán, amíg a példa célba ér,
Ismerjék csak meg ők is azt a nincset!
Az asztalukra úgy jusson kenyér,
Ha lazábbra fogod a bilincset!

Az élet szép, de ahhoz túl kevés,
Hogy nyugal munkért ne adjuk cserébe!
Ha már a földön minden tévedés,
Színed előtt legyen legalább béke!
Vitte batyujában hetét-havát.

Új év küszöbén

Ha fogadalmad magával ragad,
Ne minden áron a könnyűt keresd!
Legyen a jó a példa, azt kövesd!
Maradj magyar, és ne szégyelld magad!

Itt szült anyád, itt tanított a szóra,
Itt ejtett érted féltő könnyeket,
Itt tetted meg első lépésedet,
Itt hulljon föld a lezárt koporsódra!

Lehetsz magyar, román, olasz, vagy német,
Szülőfölded mégis csak egy akad!
Akárhon élj, nem változik a véred!

De úgy lehetsz igazán boldog ember,
Válasszon el hazádtól bár a tenger,
Ha a szíved örökre hű marad!

LÁNG EL PÉTER

Szeretet – konkrétan

Elindulok családotól, hatod magammal a Nagyvilágba, sok ezer kilométerre. A Szeretet Zárandokútjára. Csak úgy, pénz nélkül, egy váltás cipővel, ruhával. Sátorlappal a viszontagságok ellen. Mobil és egyéb kutyuk nélkül. Gyalogosan, ismeretlenek segítségére és Isten kegyelmére bízva magunkat. De tényleg, komolyan!

Na most jössz Te, ismeretlen Barátom!

Te, aki „jó szántó-vető” vagy, s mindenben képes vagy gondoskodni magadról és a családról.

Te, aki a falu, város polgármestere vagy más hivatalossága vagy.

Te, aki magad is nélkülözöl.

Te, aki ügyes profithajhászként tejben-vajban fürdesz.

Te, a milliárdos bankár, vállalkozó.

Te, bárki vagy is.

A család épp vacsorázik. Most fejezted be az asztali áldást. Egyszerű és laktató étel a tálban. Anya elsőként neked merít belőle, a többiek tányérja is megtelt, arra várnak, hogy felemeld a tekinteted és ehessenek. Te még őrzöd a hagyományt és a Törvényt. A napi munkától fáradtan, de boldog megnyugvással tekintesz körül. Mind itt vannak, akikért fáradozol. Mosolyod őket is felderíti. Egyszerre merülnek a kanalak.

Most kopogtatok be hozzád.

Ülsz igazgatói irodád hűvösében, nehéz áthangolódnod. Most fejeztétek be egy kollégátok fegyelmi tárgyalását, akit egy szülő pedofil váddal illet. Mind értetlenül álltok, soha nem volt még ilyen. Lehetetlen meglegni az igazságot. Talán, ha más szülő is előállna – de Isten őrizz!

A megvádolt tanár kétségbeesett, mindenkit a döbbenet ural hetek óta. Az ügy kikezdte az iskola jóhírét, s mindannyitokét, a tiédet is. Egyszerűbb lett volna csípőből visszautasítani a vádat, de Te tartod a Törvényt. Ki tartsa, ha nem ti, pedagógusok, nevelők?!

Kopogtatás zavar meg, az iskolaszolga jelenti, hogy hat idegen zárandok kér bebocsáttatást és segítséget.

A Nagymamától örökölt hokedliről asszonyod leveszi a régi, zománcos mosdótálat és a benne lévő mosdóvizet az udvar közepén álló díófa tövére önti. Teheti, mert nem szappannal mostatok benne kezét az ebédhez készülődve, arra sem telik. Ma gazdag ebéd van: rántott leves pírított

zsemlekockával. A száraz zsemlyét a boltos adta, mert ma, a tizenkettedik nap lévén, éppen rátok került a sor az adományozásban. Hagyományos egytál étel, de ma mindenki két tányérral is ehet. Tizennégyen ülitek körül az asztalt, az orgonasípokként sorjázó gyerekek korgó gyomorral, de türelmesen hallgatják az asztali áldást, majd szélesebben falni kezdenek. Te csak párás szemmel nézed őket, hogy a rád váró második tányérral is nekik juthasson. Istenhez és a Szűzanyához fohászkodsz. Alig hallod a halk kopogtatást.

Ki jöhet ilyenkor?

Vasárnap van, ma te is a családdal vagy. Mármint a tágas otthonban csupa antikvitással berendezett dolgozósobában, de külön. Sokadik nekirugaszkodásod ez, hogy helyrehozzátok a párkapcsolatot az asszonnyal, de megint üvöltözésbe csapott át a vádaskodás. Mindketten csalárdul éltek, de újból és újból összetart benneteket a két, kisiskolás gyermek iránti felelősség. Nagyon gyorsan, egy éven belül születtek, még a szerelem kezdetén. Csak sorolod magadban Sára bűneit, se vége, se hossza. Legutóbb éppen legjobb barátotokkal kaptad rajta, ők már elváltak. Jogosnak érzed, hogy te is fűvel-fával csalod őt, s már az első terhessége alatt mással vigasztalódtál.

Sára lép be, és teljes tanácstalansággal az arcán közli, hogy egy ismeretlen, zárándok család kér segítséget, lehetnek öten-hatan is. Azt mondják, magyarok.

A komornyik jelenti, hogy a személyzeti kertkapunál várakozik egy messziről jött család. Az őről kérték, hogy beszélhessenek a ház urával, s ő csak azért állt szóba velük, mert az őr azt mondta, olyan jófélék, jóarcúak és nagyon elesettnek, fáradtnak látszanak. Van velük egy 10 éves forma kislány is, olyan mint Vanessa, a család szemefénye. Beengedheti-e őket a kis kerti lakba, hogy megtisztálkodjanak, s enni is adhatna-e nekik?

Kinyitod-e az ajtód? Meghallgatod-e őket?... Esetleg segítesz is?!

Tudod-e egyáltalán, hogy Te ki vagy? Tudod-e milyen vagy igazán? Belenézel-e az Igazság Tükrödbe?

Mert akkor meglátod előbb-utóbb.

Ha eljön az óra *(Önmagamnak és Neked)*

Ha eljön az óra,
Teljes sötétség és csend
Borul a Földgolyóra,
Döbrent nyugalom
Árasztja el,
Félelemmel telik
Állat és ember.

Ha eljön az óra,
Ne számíts,
Semmi kapaszkodóra.
Ne jajveszékeld,
Ne kapkodj,
Ne rúgkapálj –
Mert minek?!
Félelmedet semmi
Sem töri meg.
Egyedül leszel
A koroméjben,
Kétségbe esve,
Rettegésben.

Ha eljön az óra,
Nem jön majd kapóra
Se testvér,
Se rokon,
Se szomszéd,
Kit eddig utáltál,
Megvetettél,
S most beléjük
Kapaszkodnál.

Ha eljön az óra,
Vallatóra fogja

Hitvány léted,
Kegyetlenül
Löki tükrödet
Orrod elé,
Hogy meglássad, ki vagy!

Ha eljön az óra,
Eljön a végső
Elszámoltató,
Kit nem hat meg
A gyatra önáltatás,
Melyhez tegnap,
Ma, holnap
Oly bátran
Ragaszkodtál.

Ha eljön az óra
És számon kér
A Tökéletes,
Boldog lehetsz,
Ha bevallhatod
Hitványságod,
Bűneidet,
Miket most
Oly lazán kezelsz.

Ha eljön az óra,
Beteljesül végre
A Törvény -
Élet, Szeretet,
Igazság, Felelősség,
Szabadság -
S önértékére
Kerül minden.
Te is és dolgaid!

Ha eljön az óra!

Kevés van addig!
Perceid már
Megszámláltattak!

Itt az idő,
Kapt elő magad!

3 o'clock, A.M. Hajnal három

Elébb csak csöpp neszek,
Halk, álmos surranás,
Madártoll-zizzenés,
Ébredő szusszanás,
Piciny füttykezdemény,
Szellőhalk pittyentés,
Csipp-csipp gurgulázás,
Csendes kotorászás,
Kibomló tiráda,
Aztán csöppnyi dallam
Egy szólista ajkán,
S válasz: csivit-csivit,
Szólam kerekedik,
Éled a madárdal.

Szavakba ki önti?

Átlényegül az éj,
Szép, zengő hajnal kél.
Rigó és gyurgyalag,
Gerle és csalogány,
Fecske, rozsdafarkú,
És nagyhangú holló,
Fűrj, fácán és veréb,
Egy nótát fúj immár:
Isten dicséretét!

Ébredj te is, Világ,
S rebegj hálaimát!

MAGYAR MAGDA

Hiányod

Mesterkél
fények tükrében
szakad fel bennem
a hiányod,
lelkemen véreznek
roncsolt sebek.
Botor
minden fájdalom
mit világgá jajgatok,
kiáltok,
hiába – vágyaktól
vagyok beteg.

Száz éve...

Száz éve t'án hogy az élet
mellém vett s
rágjuk némán a felszáraz
kenyeret
Lassan őrlünk a
fogunk is elkopik

– már azt sem hiszem
hogy egyszer
elfogyik

Szántás

Kicsiny ígás ballag a barázdán,
Omlik a rög verejtéke árán.
Vetett bársony ággyá ereje simítja.

Csendben lépdél az ember mögötte,
Csak legyet hajt az ostor fölötte.
Izzó déli órán a szellő se' rebben.

Vágyva gondolnak egy korty italra,
Mezsgye szélén fa alatt falatra.
Két kitartás érlel télire kenyeret.

Menekülés

Kínzó magányom átölel,
gond bútoroz körültem egyre
több szobát.
Csitítani szívem viharát
takaróul magamra húzom
az éjszakát.

Esti békesség

Összekulcsolt ujjaim között
könyörgésvonalak
Holdas imasátramba
naponta
befogadlak

Könnycsepp

Könnycsepp lettél a szememen
Arcomra gördülsz csendesen
Megpihensz égő ajkamon
Szívemre cseppensz mint fájdalom

Az anya

Testében érleli a világot
minden jövődöt és megváltó álmot
Ha felsír az élet
a perc nyugalma áldott
s emlőjén táplál földi mélységet
és égi magasságot
Karjában ringatja a világot.

Az öreg földműves

Távolba néző
szűk szemében
megbújik a napsugár,
kockás ingéből
a mellén
ősz szőrszál kandikál.
Fakó kalapjára
fekete karimát rajzol
az izzadság,
mely arcára
vonalat karmol.
A keze bütykös,
repedezett,
napszíttá,
mint maga a rög
mit naponta
tör a kapa.
Szava csendes,
csak néha egy ümm,
örök robotjában

ritka az öröm.
Délben a hús földbe
rejtett butykosból
pirított szalonna után
jól esik egy korty bor.
A vén fa árnyékában
míg leül egy pipára,
az áldott földet
kutyája vigyázza
és a kapa.
Ha már egy kései szellő
hirdeti az estét,
s az árnyék is megnő,
a családra gondol,
s néhány éhes szájra
mely az istállóban
bizonyára várja.
Csendesen sóhajtvá
elindul haza,
s vállán a kapa.

Éjjel az utcán

Lámpafény csillant éjjel a hóban,
Utamat fürge-vidáman róttam,
Néztem a télnek hópihe táncát,
Gyönyörű szőnyeg fedte a járdát.

Csillagok égtek tiszta az éj,
Utamhoz nótát füttyült a szél,
Fentről lekacsint reám a hold,
Ily piros arcom de régen volt.

Hógolyót gyúrtam, egy kutya nézte,
Két vakkantás közt elugrott félre,
Lestem a fára, zúzmara rajta,
Játszott a szél is, rázta-kavarta

Szent éj

Ragyogó csillag a távoli égen
Szent születéshez vezet az éjben,
Téli napforduló örömnépén
Isten fia fekszik a jászol öln.
Szeplőtlen fogant drága kis gyermek
Vegye őt körül tiszta szeretet.
Járulnak elé királyok, cselédek
Urukat áldják feketék, fehérek.
Földre küldte fiát az örök Isten
Emberi létben lényével segítsen.
Szeretetünnap, békés szent karácsony
Csillaga ragyog az egész világon.

MAGYARI MARGIT

Olyan mintha tavasz lenne

Olyan mintha tavasz lenne,
melenget a vetés zöldje.
Tó vizén még napfény játszik,
rigó vígan nádhintázik.

Olyan, mintha tavasz lenne,
fekete a szántás földje.
Akác soron ág se rezzen,
levél ereszkedik csendben.

Olyan, mintha tavasz lenne,
lefelé száll kémény füstje.
Nem uralja köd a tájat,
szegény ember messze láthat.

1995.

Jó Anyámhoz

Annyiszor vagy eszembe,
utazom hozzád hetente.
Tudom,már minden nehéz neked,
de éltet, hogy törődöm veled.

Emlékszem, kislány koromba,
fészülted hajam naponta.
Egyszer csak úgy megjegyezted,
idős korodban, majd én fészüllek téged.

Bizony elszálltak az évek,
hollószínű hajad egészen fehér lett.
Messze kerültem a szép szülői háztól,
messze az én szerető, jó Anyámtól.

Amikor tehetem, haza-haza térek,
bánat és öröm, hogy fészüllek téged.
Hófehér hajadra könnyes szemmel nézek,
de szeretném látni újra feketének.

1996.

Nyár este...

(1996.június 4.)

Nyár este...
már elfeledve, eltemetve
a hétköznapiok sűrűjébe
– amikor egy illat ránk köszönt:
akác és bodza úgy üdvözölt,
hogy a szívünk elszorult
és az ég a földre hullt -

Nyár este...

nincs elfeledve, eltemetve
a hétköznapiok sűrűjébe
– hiszen illata még ránk köszön:
akác és bodza még üdvözöl,
mikor lelkünk erre kóborol
a nyári ég még ránk borul -

Nincs veszve semmi még!

Nyár este...

TE + ÉN .

Bátorság

Karnyújtásnyira a boldogság
és rád nevet
Ha mered – érintheted
kezed remeg : mi lesz?
és visszanevetsz.
Majd a hajába túrsz, merészen
kedved szerint egészen.
S az emberek - látod?
nem figyelnek rátok...
Karnyújtásnyira a boldogság
És hát, bátorság!

1993.

Nyírségi télben

Amerre a szem ellát, szüzi fehér minden
nyírségi homoknak, ily vastag bundája
mikor volt...– már nem is emlékszem.
A fák is ünnepre készülnek,
magukra öltötték patyolat ingüket, s hozzá
csipkés zúzmarából nyakkendőt kötöttek.
Fagyos hó-síkságon, fácánok, fűrjek ballagnak
eleséget szegények, sehol sem találnak-
bármerre keresnek a hófedte határban.
Csutka kúpokban varjak telelnek
bús károgásuk felveri a csendet...

Távolabb egy tanya körvonalát látom
- vendégek érkeztek - csilingelő szánon,
kemence melegben lesz nagy dínomdánom.
A távoli tanya körvonalát látva,
eszembe jut rögvest, nagyszüleim háza s
repít már a múltba emlékeim – szánja
Öreg szülémhez – amikor még éltek –
s akkoriban mindig „foga „ volt a télnek
lovasszánon vittek, szent Karácsony éjjel.
Meleg takarókból a drága kis öregek,
sietve bontották ki vacogó testemet...

S a felhevült lovak párolgó hátára vetették
gyorsan, a még testmeleg pokrócot- mely
a nyírségi szelektől ,útközben megóvott.
Odabent a házban – kemence melegben –
kicsiny fenyő várt rám, díszei szerények
de gyermeki szívemnek, mégis a legszebbek.
Apró almák, dió, mézeskalács - angyalok, s
közéjük nagyanyám, aszalt szilvát aggatott,
fa alá meg kicsiny jászolt, öregapám faragott.
Odakint zordon tél táncoltatott szeleket,
kis szobában, fenyő mellett, énekelt a szeretet.

Amerre a szemem ellát, szüzi fehér minden
szép nyírségi szülőföldem, melengető hótakaró
alatt, fagytól védve pihen, pihen, pihen.
Sétálok a hómezőn el-elmerengve, néha-néha
fölpillantok,föl a magas égre s érzem,
hogy az öreg szülék onnét óvják léptem.
Lassan szürkül, jó az este, varjak sem sírnak
s üres beggyel fácán és fürj
hazafelé ballag.....
Haza engem Jóanyám vár, finom vacsorával
megosztanám - ha tehetném - az éhező madárral.

1990. Újfehértó

MAKRAI MARA

Őszi séta

Még zöld a természet
De itt-ott sárgállik,
Aranyló leveleken
A napsugár játszik.
Kellemes szellő körülengedez
Sétára hív a természet.
Lépteimet gondolatok kísérik
A múlt eseményeit összegezik
Kell a csendes elmélkedés
Évszakok közötti számvetés..
A ruhát váltó természet
A tél közelségére emlékeztet
Zöme az évnek már eltelt,
Jó és rossz körülvett.
Dolgoztam ahogy lehetett
Sikerek kudarcok kísérték
Az avarban lépteim reccsennek
A madarak ettől felreppennek
Megállok időnként kérdően
Mindig helyesen cselekedtem?
Mentem az utamon vagy haladtam az árral
Jóban vagyok-e önmagammal?
Amit tettem lehulló levelek
Vagy évelő túlélő növények?
Arany ruhájában az ősz figyelmeztet:
Ne pazarold el az életedet!

MÁNDY GÁBOR

Nyár végi szonett

Ma délben véget ér a nyár.
A rádió mondta be. Elhiszem.
Rövid nyarunk volt. Hát, igen.
De ki mondta, hogy több dukál?

Volt benne utazás és pihenés,
egy kis nudizmus, egy kis szerelem,
együtt töltöttél két hetet velem.
Ha meggondolom, ez nem is kevés.

Majd jön a lucsok és a sár,
az égből csúf eső szitál,
bár még csak augusztust írunk.

Testünk a télre egy kis nyarat tárol,
és olvasunk a klímaváltozásról,
míg kortyolgatjuk tavalyi borunk.

Szürke vers

Szürke égbolt, szürke házak,
szürke lakótelep.
Álmodhatnék a tavaszcél,
de elaludni sem merek.
Óh, ha most takaróm alá
bebújna valaki!
Tudnánk nyarat is játszani.
De arcomra köd pereg.
Fázom,
egyedül fekszem az ágyon.
Ölelés nélkül nem lehet
túlélni a telet.

Február vége

Február vége.
Nézz fel az égre!
A téli szürke
most vált át kékre.

Levelek nőnek,
fakadnak rügyek,
mindenütt sürgős
szerelmi ügyek.

Nyüzsögnek bogarak,
csipognak madarak...
Itt van a tavasz
takarónk alatt!

Szép a tavasz, de

Szép a tavasz, szép a kikelet,
szép, ha a fákról madárdal szól.
Szép a tavasz. De megszoktam a telet,
s már irtózom minden változástól.

Ha már tél van, legyen jó hideg.
Segít a sál, kabát, a meleg zokni.
Lehetne más idő is, de minek?
Öregnek nehéz alkalmazkodni.

Ó, a régi tavaszok és nyarak!
Olyanok a maiak sose lesznek.
Ami szép, hiába a hó, a fagy,
örökre megmarad - emléknek.

Év-forduló

Jó lenne már egyenesen menni -
de ismét fordul az év.
Nekem ezekből a kanyarokból
már volt éppen elég.
December-végi éjszakában
találgatjuk: a forduló után
gyümölcsöt szedhetünk, vagy
emberek lógnak a fán?
Lesz-e egy kis béke,
vagy újabb háború?
Mennyasszonyi csokor készül,
vagy sírra halotti koszorú?
A hajnal hideg és szürke,
de friss-zöld a remény.
Kapaszkodjunk egy kicsit egymásba
január elsején!

Betlehemi csillag (történet)

A háromkirályok felnéztek az égre.
A csillag sebesen mozgott.
Most törte át a hanghatárt.
Siessünk, mondták a háromkirályok.
Megszaporázták lépteiket,
kezükben zötykölődött a sok ajándék.
Mária szoptatáshoz készülődött.
Kinézett az ablakon.
Az úton feltűnt a három imbolygó alak.
József idegesen rontott be,
kezében gázálarc.
A háromkirályok már a küszöbön jártak.
Hirtelen hasra vágta magukat.
Óriási robajjal csapódott be a Scud rakéta.
Akkor felpillantott a gyermek és így szólt:
„Ne féljete!”

Karácsony és Húsvét

Hiába a sok kedves vendég,
a megannyi értékes ajándék,
a hozsannát zengő pásztorok
(mind-mind örökre volna ok),
és nem is a szülési fájdalom,
mely túltesz korábbi kínokon,
s nem is a férje néma vádja
(hogy az egészzet csak kitalálta),
hanem valami döbbenet,
az rontja el az örömet.
Valami, ami még messze, messze,
de senki sem térhet ki előle.
Az, hogy nevét majd imába foglalják,
nem kárpótol egy fiát féltő anyát.

Mária arca búskomor.
Már karácsonykor
a Húsvétra gondol.

MÁTÉ LÁSZLÓ

Hazaértem...

Hajnalban érkeztem meg az állomásra,
de vajon, hogy jutok a szülői házba?
Az utat fehér kristálylepel takarja,
s messze még anyám két ölelő karja.

Állomás előtt egy szán áll útra készen,
a kocsis int, hogy az apám küldte értem.
Szilaj lovak, gőzölgő párafelhő száll,
bakra felülve egy meleg takaró vár.

Siklik már a szán, és csilingel a csengő,
mellettem elszalad mező, és az erdő.
A fák között a Nap, izzó koronája,
bíborpalástot von a hófehér tájra.

Anyám figyelmének még egy apró jele,
üveg, mely gyümölcsnek tűzével van tele.
Megpihen a kocsis, lovait nyugtatja,
mézes pálinkával kedvemet vidítja.

Száguldunk már újra hegyre fel, völgybe le,
régén látott tájak... szívem sajdul bele.
Tisztáson egy szarvas, területét féltő,
agancskoronáján hókristály az ékkő.

Végre megpillantom kicsiny falum tornyát,
várom, hogy meglássam a szülői portát.
Tornácon anyám áll nézi, hogy jövők-e.
Megörzöm e képet magamnak örökre.

Mellette az apám, s a húgom kémlelnek,
vajon a szerettük mikor is érkezhét?
Szélesre tárták már a kocsi behajtót,
szememből e figyelem könnyet fakasztott.

Apámnak, anyámnak, süvegel a kocsis.
Siet a dolgára, így hát már fordul is.
Sűrű hóesésben szaladnak elébem,
mily' jó érzés az, hogy végre hazaértem.

Budapest, 2009. december 28.

Karácsonyi ajándék

A férfi lassan megmozdult, és átfagyott tagjait dörzsölgette. Gondolataiban a régmúlt karácsonyok emlékei kavargtak: azok a meghitt gyerekkori karácsonyok, amikor a nagy barnamackót, vagy a villanyvonatot kapta, majd a későbbi évek, amikor már felnőttként saját családjával ünnepelt.

Eszébe villant kislánya földöntúli boldogsága a játékbaba, vagy a bababútor láttán.

Istenem, hogy tudott örülni, és mennyire szeretett hozzábújni, – gondolta a férfi. Mennyire apás volt...

Már régóta nem várta az ünnepeket, sőt egy idő óta egyenesen gyűlölte.

A válása utáni magányos karácsonyokra sem szívesen gondolt. Amióta pedig az utcán tengette életét – gyűlölt minden ünnepet.

Ez a hatodik karácsony, amit hajléktalanként az utcán él meg, és számára csak az emlékek maradtak.

Megszokta a számkivetettek és megvetettek életét. Először még zavarta egy-egy szánakozó adomány elfogadása, mára azonban a teljes közönyösség és beletörődés vált az életszemléletévé.

A telet nem szerette a hideg miatt, a többi évszak elfogadható volt számára. A lényeg, hogy legyen egy kis ennivaló, és néha-néha valami innivaló.

Az ital – az jó. Elbódít és segít elfeledtetni ezt a kilátástalan helyzetet.

Ismét érezte a csontig hatoló hideget. Felnézett az égre, és úgy gondolta tíz-tizenegy óra között lehet az idő.

Elhatározta, hogy minden ellenérzését félretéve elmegy a menhelyre ebédelni.

Nem szerette a menhelyet. Nem tudta meghatározni az okát, de nem szerette.

Felkelt a kartonpapírból és egyéb, mások által rég kidobott kacatokból készített vackáról és összeszedte egy nagy szatyorba a holmiját. Lassan, csoszogva megindult a menhely felé.

A menhelyen jó meleg, néhány ismerős sorstárs barátságos köszöntése, és ünnepinek éppen nem nevezhető ebéd fogadta.

Mikor rá került a sor, az ebédosztó megkérdezte, hogy tegnap este miért nem jött, hiszen sült hús volt és még egy szelet sütemény is.

A férfi csak megrántotta a vállát, de nem válaszolt. Az ebédosztó – mintegy kárpótlásul – két keménytojást adott a főzelék mellé.

A leves meleg és sós volt. Más jót nem nagyon lehetett elmondani róla.

A főzelék íztelen, ráadásul nem is szerette. De tudta, meg kell enni, mert szüksége van az energiára. A férfi lassan evett és minden falatot jól megrágott.

Nem volt miért sietni. Régóta nem volt miért sietni.

A két tojást a végére hagyta, majd – gondolva a holnapra is – csak az egyiket ette meg. A másik kemény tojást egy kétes tisztaságú zsebkendőbe csavarta és a szatyorba rejtette.

Amikor kifelé indult, meglátta a menhely vezetőjét. Nem akart vele találkozni, mert tudta, hogy megint gyözködni kezdi, miért az utcán tölti az éjszakát.

Szerencséje volt, mert megállították a vezetőt. A férfi kihasználta a helyzetet és gyorsan távozott.

Az utcán csoszogva megindult a körút felé. Azt gondolta, karácsony lévén az emberek talán adakozóbbak. A szokott helyére ment. Igaz, nem a legjobb hely volt, de néha egészen jó kis pénz jött össze.

A forgalom hullámszó, de inkább gyér volt. Ennek megfelelően a kocsiból kinyújtott forintok is igen kevés összeget adtak ki. Már sötétedni kezdett és alig párszáz forint gyűlt össze. Megvárom, amíg teljesen besötétedik, aztán elmegyek. Sok jóra már úgysem számíthatok – gondolta.

Ahogy csoszogott a kocsik között, látta, hogy a következő autó ablaka leereszkedik és egy kéz az alamizsnát nyújtja. Odacsoszogott, hogy elvegye a pénzt.

A férfi és a sofőrülésen ülő nő tekintete egyszerre találkozott.

– Apa? – csúszott ki önkéntelenül a nő száján a kérdés.

– Kislányom... – dadogta a férfi zavartan.

A lámpa zöldre váltott, de a nő nem indult el. A két ember zavartan, szinte megmerevedve nézte egymást.

– Anya, miért nem indulsz már? – csivitelte a hátsó ülésen ülő aranyzőke kisfiú.

– Drágám, valami baj van? – kérdezte a nő mellett ülő férfi is.

A hátsó autók előbb bösz dudálásba kezdtek, majd sorban kikerültek a zöld lámpánál veszteglő gépkocsit.

A nő visszarakta a fémpénzt a tárcájába, hosszasan kotorászott benne, majd a férfi kezébe nyomott két papír bankót.

Az ismét zöldre váltó lámpánál visító kerekkel indítva vadul elszáguldott.

A férfi a kezében lévő két darab ötezrest nézte, és szeme megtelt könnyel.

Először könnyezett, amióta az utcán él, és először érezte, hogy megalázták.

Budapest, 2004. december, 25.

Várakozás

Mily rég is volt az, amikor
elmentél.
Éreztem, hogy milyen nagyon,
szerettél.
Magam előtt látom kedves
mosolyod.
Minden áldott nap csak terád
gondolok.

Egész éjjel álmatlanul
vártalak.
Tudván azt, hogy hó fedí az utakat.
Hosszú útról érkezel meg
kedvesem.
Nem csoda hát, hogy szívemben
félelem.

Félelmemet kancsó borral
oszlatom,
és eközben a „Fóti dalt”
olvasom.
Lassan múlik a görcs bennem,
inni kell.
Nem lesz bajod ezt akarom
hinni el.

Itt a reggel, kavargó a
hóvihár.
Küzdöttem, de elnyomott a
sok ital.
Mikor jöttél mámorosan
aludtam.
Felébredtem, s ott voltál a
karomban.

Budapest, 2009. december 29.

Párna csata

Kilépett a tornácra, és felnézett az égre. Kezét a szeme elé kellett kapnia, olyan vakítóan ragyogott a nap az őszi ég kékjéből. Novemberi délelőtt volt, a nap mégis hétágra sütött.

Pillantása az égről lejjebb ereszkedett, és szinte kényszerűen követte a hatalmas diófáról hintázva, libegve alászálló, szárazon zizegő, megsárgult leveleket. A fa szinte lombtalan volt, teljesen levetkőztette az ősz, így az ágak között bújócskázó lenge szellőnek már semmi dolga nem akadt. Mivel nem volt mit leszakítani az ágakról, meg is unta a játékot, és továbbállt.

Ősz van megint – futott át az agyán. A sokadik ősz, számára épp a nyolcvanadik. A száraz, töpörödött levelekről az öregség, az őszi az elmúlás jutott az eszébe. Sokat gondolt rá az utóbbi időben, megtehetette, egyedül élt, hosszú évek óta özvegyen. Gyerekük nem volt, hát a testvére gyermekeit kicsit a magáénak tekintette. Míg az elmúláson mészázott, ösztönösen elindult a kamra felé, hogy magot szórjon az éhesen káráló baromfi elé. Hiába no, az évtizedek során megszokta ezeket a szokásos, reggeli teendőket. Úgy tette a dolgát, hogy szinte tudomást sem vett róla. A hátsó udvaron, jöttére, a csibék meg néhány kacsza azonnal odasereglettek. Csak a nagy, cifrán tarka öreg kakas nem vegyült az eleségen torzsalkodó szárnyasokkal. Dölyfösen, udvari rangja biztos tudatában lassan lépegetett felé. Amikor a közelébe ért, csőrével váratlanul odavágott a hosszú szoknya takarásában lapuló bokájához. Hess innen, te cudar! - szólt rá mérgesen. Fránya kakasa! Ez volt az utolsó, hogy megcsíptél! Aztán csak magában folytatta: odaadlak az Erzsinek, úgyis annyiszor kért már, adjak neki egy kakast, mert nem tojnak eleget a tyúkjai.

Erzsi, az öccse legnagyobb lánya volt. Három faluval odébb lakott, és gyakran átjárt hozzá. Na, nem segíteni, inkább passzióból. Csak gondolt egyet, és átkerekezett. Azt azonban sohasem felejtette el, hogy egy nagy, üres füles szatyrot a kormányra ne akasszon, amit aztán hazafelé már csak a csomagtartóra tudott rákötni, mert megpakolta alaposan. Azzal tölte meg, ami itt nála, éppen termett. Ha alma, almával, ha szilva, akkor azzal rakta tele púposan. De vitte a frissen pucolt csirkét, néha egy-egy kacsát is, pedig neki is volt saját gazdasága. Folyton arra hivatkozott, hogy ezt a csibét szívesebben eszi a férje, mert ízletesebb, sárga a bőre, puha a húsa. Valamivel mindig meg tudta magyarázni, pedig – sejtése szerint –, valószínűleg a piacra vitte. Lelki szemei előtt feltűnt Erzsi irigy, sóvár arca, amikor valamiért be kellett menniük a tisztaszobába, és a szoba közepén

terpeszkedő nagy, régóta üres családi ágyon a feltornyozott párnákat és dunyhákat meglátta. Pedig már le is takarta az egész ágynemű halmot, Erzsi azonban még a terítőnek is alánézett, nőtt-e a nagy- és kispárnák, dunyhák száma a legutóbbi látogatása óta. Látszott rajta, legszívesebben a biciklire kötné az egészet, és hazavinné.

Igaz, ami igaz, régebben libát is tömött, rendszeresen vitte a piacra a vágott jószágot, a finom, puha helytollból pedig kisebb-nagyobb párnákat, dunyhákat varratott. A hófehér kongré alatt tolltól duzzadó párnák látványa valóban jólesett a szemnek. Szinte megkívánta az ember, elgyengült, elálmosodott tőle, és leheverni vágyott a lágyan puha, hattyútisztaságú halomra.

Ekkor eszébe jutott a másik lány, az öccse középső lánya, a Teréz. Na, az is egy jó firma. Kiskosárral jön, aztán tőle kér egy nagyobb szatyrot, hogy mégse maradjon már itt az a sok leszedett paprika, paradicsom. Mondván, kár lenne érte, itt csak ráromolna, ő meg elviszi magával, majd jó sűrű paradicsomlét főz belőle, meg pritamint is csinál. Ő ezeket az újmódi dolgokat már nem is ismeri, a nevét is csak nagy sokára tanulta meg. De azért a szőlőt is megszedi, pedig azt még ő is szívesen elcsipegeti. Szereti, mert azt legalább nem kell harapni, rágni az ő meggyengült fogaival. Viszi a krumplit is, és persze ő nem tér ki előle, ha rákérdez, vihetne-e egy csibét is a gyerekek. Tudja, a kicsi nagyon szereti a rántott csirkét.

Milyen furcsa, csak most jött rá, hogy a középső lány, a Teréz is folyton megvizitálja a tisztaszobát, amikor idejön. Egyszer sem hagyná ki. Tapogatja a párnákat, talán még suttyomban meg is számolja, nem lett-e kevesebb belőlük, mint a múltkor volt. A Teréz ráadásul a szoba bútorait is agyondicséri. Úgy csodáskodik, mintha életében először látná a nagy diófaszekrényt, a kézi faragású cseresznyefa komódot, és persze, sose hagyja ki, hogy meg ne gusztálja a háromrészes, szárnyas nagy állótükröt, melynek lábtartó részén ő apró nippeket, régi emléktárgyakat őriz. A minap is rákérdezett, ugye nagyon vigyáz arra a szivárványos színű üvegghalra, el ne törjön valahogy, az manapság már régiségnek, igazi értéknek számít. Talán a városban már utána is nézett, mit adna érte az öreg antikvárius.

Csak most tudatosult benne, hogy szerető, őt gyakran látogató unokahúgai számolnak a vagyonnal, már most hagyatékként kezelik személyes tárgyait, élete munkájának a gyümölcsét. Pedig még ő is itt van, még nem halt meg. Szinte eltemetik, élve.

Ekkor megjelent előtte öccse harmadik, legkisebb lányának az arca. Anna huszonéves, kedves, szösze lány. Gyakran meglátogatja, és nem is rohan el azonnal, ottmarad egy-két napig. Tudja, sokszor szabadságot is kivesz, csak hogy nála maradhasson. Ilyenkor beszélgetnek, és együtt dolgoznak a kertben. Segít kapálni, leszedi a magasabb ágakról a gyümölcsöt. Olyan gyorsan szaladgál föl-le a létrán, mint egy fürge mókus. És közben még danol is. Őt is kérleli, énekeljen neki azokból a régi nótákból, amit még lánykorából ismer. Esténként mesélteti, és látja arcán az őszinte érdeklődést.

Anna sohasem kíváncsi a tisztaszobára. Mit nézegessen ott - mondja -, hiszen fejből le tudná rajzolni a berendezést. Hideg is az a szoba, főleg a bejáráskor. Ha nagy néha benyit, azt csak szükségből teszi, levesz a szekrény tetejéről egy-egy befőttes vagy almát, hogy neki ne kelljen székre állnia.

Anna a másik szobát szereti, ahol ő alszik. Beleül az öreg fotelba, magához öleli az erdőrészt az ábrázoló, gobelin hímzésű kispárnát, és úgy mondja: mami - mert maminak szólítja, amióta a nagyanyja meghalt -, ez őrzik a te összes emlékedet. Ezt ölelted kisgyerekként, belesírtad a bánatodat, neki sutogtad el a későbbi boldogságodat, vele osztottad meg szerelmes titkaidat, sok-sok éjszakán át. Most meg, tudom, délutánonként, amikor már elfáradtál a sok kerti munkától, a derekad alá rakod. Ez te vagy. Ez örökre megőriz számomra téged. Majd tisztán tartom, és vigyázok rá, ígérem. Nagyon szeretem ezt a kispárnát...

És félti is. Ez félti őt, ami a két nagyobb lánynak soha, eszébe se jutna. A múltkor is, amikor meglátta a nagy zsákkal, amit éppen a konyha felé cipelt, szinte kétségbe esett. Te ezt mindig egyedül vonszolod be, nincs aki segítsen? - kérdezte. Ő akkor nevetve megnyugtatta, hogy a zsáknak nincs is igazi súlya, hiszen csak kukoricacsutka van benne, ami könnyű, és a sparthert begyűjtéséhez kell, hogy kéznél legyen.

A kétségbeesett, kedves leányarcot felidézve még akkor is mosolygott, amikor már egy cseppet sem kellemes foglalatosságot végzett, az éhesen rőfögő, erőszakosan tolakodó kocát próbálta odébb lódtítani, hogy hozzáférjen a vályúhoz, és beléönthesse a friss moslékot...

Még öt őszt töltött el... azután megvolt a temetés. Az elárvult házat most csak azért nyitották ki, hogy számba vegyék, mi maradt az elhunyt után. Az örökösök közül a két idősebb lány - mert apjuk lemondott a javukra a jussáról -, úgy nyomult be a tisztaszobába, mint akiknek régi vágyuk teljesült. Most már senki nem nézi, mit vesznek kézbe, bármit

megtapogathatnak, kinyithatnak, s végre lekerül a párnahalomról is a takaró. A bútorokat csak futólag veszik szemügyre, hiszen azokhoz évtizedek óta senki nem nyúlt. Na, de a párnák, az egészen más! Azok száma évről-évre nőtt. Most tizenegy nagypárna tornyosul a négy dunyha fölött, és mellettük, az ágy végében, még öt kisebb lapul, összepréselődve. Azokra nem is nagyon figyelnek, az igazi érték a habtiszta kongréval fedett, puha, fehér pihével töltött tizenegy nagypárna.

Valahogy sohasem gondoltak rá, de most eszükbe jutott, hogy valójában hárman vannak örökösök, de a tizenegy hárommal nem osztható arányosan. Pedig ezek a párnák érnek annyit, mint azok a televízióban agyonreklámozottak, vagy talán még azoknál is többet.

Szerintem, Annát nem érdeklik ezek a párnák - szólalt meg az egyik lány. Igazad lehet - kontrázott a másik -, nem férne be belőlük egy sem abba a picike városi albérletébe. Nem is kellene várnunk rá az osztozkodás miatt, miért nem ért ide időben?! Hiszen szóltunk, hogy most mérjük fel a hagyatékot.

A dilemmájuk azonban nem oldódott meg. A probléma továbbra is fennállt: hogyan osszák kétfelé a tizenegy párnát?!

Nekem kell a több, mert két gyerekem van, ráadásul lányok. Neked csak egy fiad van. Annak, ha egyszer megnősül, hoz majd ágyneműt a házhoz a felesége.

Már az is baj, hogy nekem fiam van?! Ez nem elég nyomós érv ahhoz, hogy én kevesebbet kapjak a közös örökségből! Nekem épp úgy nagynéném volt az öregasszony, mint neked É replikázott a másik.

Na, én kezdek pakolni. Ne húzzuk az időt, a csűrben is szét kell nézni, termény is maradhatott, sőt a padlásra is fel kell mennünk. Ott régiségszámba menő gazdasági eszközöket találhatunk, rokkát meg guzsalyt, vagy minek is hívják ezeket az ósdi, régi vacakokat... és mintha a másik véleménye nem is számítana, a maga részéről lezártnak tekintette a vitát. A padlóra lökte a takarót, és elkezdte a maga oldalára rakosgatni a párnákat. Eltökélte, a tizenegyből nyolcat magának tart meg, ennyi ugyanis egyenlő arányban elosztható a két lány között.

A másik először csak nézte, elkerekedő szemekkel, miként számolja ki nővére a magának szánt nyolc párnát a tizenegyből. Amikor aztán a párnák átkerültek a nővére saját térfelül kijelölt ágyrészére, mérgét nem tudta tovább palástolni, feltámadt dühét már képtelen volt visszafojtani.

Na, azért ebbe még nekem is lesz némi beleszólásom! - kiáltotta, és indulatosan kezdte visszarakosgatni a párnákat a maga oldalára.

Nem addig van az! – ordította a testvére. Ami igazság, az igazság! Kitépte a párnát a nővére kezéből, és elkezdte a legérzékenyebb pontján, szépen felépített, frissen fodrászott kontyán ütlegelni. A szétrepedt párnából szállongó tollfelhőben egyre csak azt hajtogatta sikítva, mint akinek teljesen elment az esze: az számít, kinek több a gyereke! Csak az számít! Az öregasszony is így akarta volna! De ő már nincs itt! - mondta a másik, és még folytatta volna, ekkor azonban nyílt az ajtó.

Ki nincs itt? - kérdezte a belépő harmadik örökös. Még jó, hogy nincs itt mami, és nem látja, mit csináltak, hogy marakodtok a koncon.

Na, már csak te hiányoztál! – jegyezte meg pikírten, de kissé lecsillapulva a nővére. – Te hányat akarsz magadnak? – kérdezte.

Ezekből a híres párnákból? Egyet se. Nekem csak az az avított, dohos szagú, kicsit elszíneződött, kicsit kopott és nagyon öreg párna kell, amit mami az utóbbi években, a dereka alá, támasztéknak használt. A többi a tiétek, vívjatok meg érte. Jó csatározást - mondta, azzal kiment.

A hálósobában magához vette a kis díszpárnát, egyébként a gazdaságban körül se nézett. Mit is akart volna elvinni? Aki itt a számára fontos volt, az már elment, ami pedig még fontos lehetett számára, az már az övé volt...

Hazament, és az öreg párnát az ágyára tette. Középre, a díszhelyre. Az első időben, amikor csak ránézett, egészen ellágyult. A nagymamáját nem is ismerte igazán, apja nővérét szerette nagyanyjaként. Szerette, és nagyon megviselte, amikor elment.

Hónapokkal később, egyik látogatóba érkezett barátnője megjegyezte, megérti, hogy ragaszkodik a párnához, hiszen kedves emlék, de ha használni akarja, díszül tartja az ágyán, ideje lenne kimosni a huzatot. Megértette a célzást, igazat is adott neki, hiszen az a párna akkor is ugyanolyan szeretetteljes marad, ha kimossa. Meg aztán meg is ígérte, hogy vigyáz rá és tisztán tartja. Megőrzi az a szeretett lény emlékét úgy is.

Óvatosan fejtette le a huzatot, nehogy megsértse, elszakítsa az anyagot, amikor váratlanul, egy boríték pottyant ki a párnából. Kíváncsian vette kézbe. A levél mellett – mely neki szólt, és arról biztosította, hogy fogadott „nagymamája” mennyire szerette –, ott lapult egy nevére kiállított betétkönyv, több százezer forintról.

Nemhiába járt annyit a mami a piacra azzal a sok tömött libával, zöldséggel, gyümölcssel. Amit félretett, azt nem a nagypárnákba rejtette, hanem ebbe a kicsibe, amiről tudta, hogy egyedül csak neki lesz fontos...

MÉSZÁROS MÁRTA

Tűnődés

Fogynak a percek,
az idő szalad;
pár hét, s fehér tetők fölött
száll a galambcsapat.
Majd a hó elolvad,
tavasz jön, s megint a nyár;
újra felhevíti
bőrünk a napsugár.

És mikor együtt nézzük,
egymást ölelve te meg én;
hányszor fénylik még az éj
mélykék palástján
az ezüst holdkaréj?
S hányszor látjuk még
a lebukó Napot,
teliholdat, esthajnalcsillagot?

Mennyi lesz még az ölelés,
a csók; sok, vagy kevés?
Mennyi lesz még a tánc,
mennyi a nevetés?
Hányszor sújt le ránk csapás,
mikor vacog a lélek,
s csak a tűrés marad, semmi más;
mennyi lesz még az élet?

Őszi tánc esőben

Csillan a holdtalan
éjen a lámpafény
a karcsú nyír fehér törzsén.
Ez a tánc az utolsó,
a zöld ruha még lobogó,
szédülnek a hajladozó ágak,
esőtől ragyogók a levelek.
A hajnali fagy csontkeze
már közeleg.

Ősz végén

Vöröslő dalt sikolt
az őszi muskátli,
még zölden, még dúsan
kell neki meghalni.
Fodros leveleit
csak egyre hullatja,
hajnali fagy metsző
hidege csonkolja.
Szirma mind a sárba,
jajszava hiába,
dérrel kevert harmat
hull rá virágra.

Egy régi november

Elöttem hever egy kép.
Nyomában felborzolt emlék.
-Mi az a "föl",s mi az, hogy "áll"?
Mit kell tenni, mi a szabály?
Meddig lehet elmenni,
s hol a határ?-
Nincsenek válaszok.
A szív zakatol,
s hidegtől zsibbadt a láb.

Csak a törpetűsarkú
kopott, vékony talpa,
melyen átsüt a fagyos járda,
a deres padtámla,
a lepattogzott piros festék
alól kibújó szálka,
a feltépett harisnya szára,
s a kegyetlen november
dermesztő harapása.

De édes és forró
a gyakorlatlan csók,
a kéz tilosba téved,
az ellenállás erőtlen,
inkább bátorító.
Csak távol kopognak léptek,
az utcai lámpa kiégett;
két ember egymást segítve,
botladozva most tanulja,mi az élet.

Medve

Festek.
S ahogy fárad
a szem és a kéz
a próbapapírról
rám egy zöld medve néz.
Te foltok szülte
kedves medve,
menjünk együtt az erdőbe!
Vár lila fák közt
egy égszínű tó,
bőven termő szeder,
ízes, laktató,
barlang is akad,
ahol lakni jó,
s mire lehull az első hó,
egymást melegítjük majd;
gyere, zöld mackó!
Tavaszi jön, vagy örök álom;
nevetünk csak a világon.

Memento

Az őszi már eltemetve.
Pöffeszkedik halotti torán a tél.
Páráll fagyos lehelete,
a fák csontjait zörgeti a szél.

A tél a halál hírnöke.
Ahogy sorjázik évre év,
mindig újra emlékeztet;
életed egyszer véget ér.

Ál - karácsony

Nyúlós a sár,
szürke az ég,
hó helyett csepereg az eső.
Szívem olyan már, mint a kő.
Bár a farsang még messze,
álarcunk már felillesztve;
ál - szavak és ál - mondatok
alkotnak beszéd - fonatot,
asztalunkon az ál - gyertya
félénk lángját lobogtatja.
Igazi karácsony,
igazi élet,
már a múlté lett,
már a múlté lett...

Halottak napja

A temetőben lángoltak a gyertyák,
így tisztelegtünk a rég elmúlt előtt,
gyorsan leróttuk a halottak jussát,
hogyan megláncoljuk az áruló időt

egy pillanatra. Az apró lángok
ott értünk is gyúltak. Gyorsan égtek
a mécsesek, kanócos átkok váltak füstté.
A halottak napja péntekre esett.

Gyertyától gyertyáig suhantak az árnyak,
s mi számba vettük mind a vétkeket
mit elkövethet ember ember ellen.
A fejfáknál sírtunk. Gyóntuk az életet.

Két világ között

A szomorúság végtelenül magányos, a félelem az, ami társat keres.
Eltévedt a busz a társas utazókkal, a nagy szürkéségben a ködtől és az esőtől csöpögő, nyálkás avarral szegélyezett keskeny úton Auschwitz helyett a birkenauai tábor felé fordult. Az utasok már leszállni készültek, amikor az idegenvezető visszaparancsolta a járművet az útra, mert az előírt programhoz ragaszkodni kell. Az pedig úgy szólt, hogy először Auschwitzba kell menni. A lassan forgolódo buszból csak egy pillantást vetett az egykori koncentrációs tábor bejáratára, és meglepte, hogy a vörös téglás épület hatalmasra tátott szájként feketéllő bejáratával, kicsi ablakaival mennyire hasonlít egy sunyi, apró szemű és végtelenül gonosz, ostoba óriás fejéhez.

A hideg, novemberi eső egykedvűen esett, amikor Auschwitzban lekaszálódtak a buszról. A múzeum és emlékhelyé vált tábor főbejáratánál nyüzsgő és áradó volt a lét. Hosszú sorok kígyóztak a pénztáraknál, a világ minden tájáról érkező emberek, gondtalan európai kamaszok, ázsiai apácák, német, lengyel, angol, és ki tudja, még honnan érkezett turisták napi semmiségekről beszélgettek. Voltak, akik méltatlankodtak, nem elég, hogy sorba kell állni, még a WC-használat is egy zlotyiba kerül. Olykor egy-egy hangos nevetés is kihallatszott a sorból.

Észre sem vették, hogy a főbejáraton már kifelé igyekvők mennyire komorak, mennyire szótlanok.

Aztán az ő csoportja is belépett, következett az „Arbeit macht frei”, a hideg őszi időben a sok esőtől még mindig zöldellő füvek közt takaros rendben sorakozó barakkok. Fájóan nagy volt a rend. Mintha nem is követtek volna el minden értelmet meghaladó, iszonyatos bűnöket ezen a helyen.

Talán a rend, talán a másodpercre pontos időbeosztással dolgozó idegenvezetők szakszerűsége miatt a legyilkoltak vitrinbe zárt két tonna haja, a hatalmas halomban heverő művétagok, a foszlásnak induló cipők, a gázkamra, az emberi aljasság egy-egy pillanatáról árulkodó fotók, a szörnyűségek szemmel látható bizonyítékai ellenére is minden itt elkövetett aljasság, minden fájdalom és kín távolinak tűnt.

Amikor visszatértek Birkenaubá, ismét rácsodálkozott a gonosz óriás fejére emlékeztető bejáratra. Erre nem, de a hosszú, a végtelenbe futó sínekre emlékezett. Igen, emlékezett, annak ellenére, hogy sohasem járt itt. Álmából.

Egyszer azt álmodta, földöntúli, iszonytatóan hideg, ködtől vibráló kékes-lilás fényben állnak egy farámpán az anyjával. Csak a végtelenbe vesző síneket látni, és azt, ahogy néha néhány a ködből kiváló, nehéz vízcsepp élesen meg-megvillan a vason. Ő azt követeli az anyjától, hogy mutassa meg, mi történik itt. Az anyja csak áll, és sokáig nem szól egy szót sem. Aztán az ő hosszantartó, kíméletlen unszolására végül elindul a sínek mentén, ránéz, és azt mondja: „Ezt akarod látni? Ezt?! Hát nézd meg, nézd csak meg, ha annyira látni akarod!” És akkor meglátta a hullákat. Kétfelől feküdtek a hosszú, egyenes út mellett, fejmagasságig fölhalmozva. A szorosan egymás mellé rakott, megmerevedett testeket lila-fekete foltok borították, és mind fel voltak puffedve, mint a vízbefúltak. Akkor az anyja a kezére tette a kezét, és azt kérdezte: „Ezt akartad annyira látni?” Az álom hihetetlenül valóságosnak tűnt. Napokig a hatása alatt volt, soha többet nem felejtette el. Később arra gondolt, ez nem lehet véletlen. Ettől kezdve hitt abban, hogy anyja DNS-ében elraktározódtak az iszonyat emlékei, és azokat átörököltette az övéibe, ahogy majd ő is át fogja adni a gyermekeinek. Mert ez a törvény. Minden emberre érvényes, örökérvényű törvény, hogy amit átélünk, annak gyermekeink is részesei lesznek, ahogy az ő gyermekeik és azok gyermeki is, amíg csak egy makulányi sejtecskén is forog a földi világban. Ezért nem mindegy hát, hogyan élünk.

Sokáig nem tudta, hogy anyja zsidó volt. Nem is vele élt, hanem apai nagyanyjával, és a nagynénje családjával. Otthon nem beszéltek ilyesmiről.

Még az a szó sem hangzott el soha, hogy zsidó. Ha az anyjáról beszéltek, mindig csak annyi került szóba, hogy szegény, de magának köszönheti, mert nem volt jó neki az apja. Meg, hogy életterhetlen, lusta nő, mégis el akarja őt venni az apjától, csak azért, hogy a gyermektartást megkaphassa. Így, ahogy cseperedett, egyre kínosabbá váltak számára a kétheti látogatások anyjánál. Már azt is észrevette, hogy szegény, még az ötvenes évek magyar viszonyaihoz képest is nagyon szegény. Albérletben lakott a Szent István körúton egy hatalmas, és a földszinten levő tejbolttól mindig sajtszagú és bűdös házban. A kis szobában, ahol meghúzta magát, mindössze három ágy volt és egy asztal két székkal. Az egyik ágyon a nővére feküdt, aki szerencsésebb volt két fiú testvérénél, mert a vészkorszakban elbújtatták, így életben maradt. A két fiú-testvért elnyelték a gázkamrák, apjuk munkaszolgálatosként végezte valahol Ukrajnában. A másik ágy, egy kisgyerekeknek való rácsos ágy a húgáé volt, abban aludt, ha nagy ritkán hazakeveredett valamelyik intézetből. Magyarország valamennyi intézetét végigjárta. A harmadik ágyon az anyja feküdt. Ágyneműjük nem volt, télikabátjukkal takaróztak valamennyien. Egyszer a húga azt is elárulta, hogy csak akkor esznek húst, ha ő is ott van. Olyankor mindig rántott hús volt ebédre rósejbnival. Vagyis inkább uzsonnára, mert bár az anyja reggel óta főzött, olyan lassan dolgozott, hogy mire elkészült mindig öt órára járt az idő. Arról, hogy megjárta Auschwitzot és Birkenaut, és, hogy mi történt a koncentrációs táborokban, soha nem beszélt.

Az anyja mindig nagyon kedves volt hozzá. Szerette volna szeretni. Egyszer – nyolc-kilenc éves lehetett – amikor az anyja azt mondta neki, elviszi fényképészhez, mert ki akarja vinni Izraelbe. Soha többet nem engedték hozzá látogatóba. Az anyja soha többet nem kereste. Ezt már csak felnőtt fejjel tudta megbocsátani neki. Akkor, amikor megértette, hogy anyja a hazatérés után csupán vegetált, nem maradt ereje arra, hogy éljen, mert egy erőszakkal félbevágott, vérző sebekkel teli életet nem lehet csak úgy, egyszerűen folytatni.

Azt, hogy mi történt a deportáltakkal, hogy ő is zsidó, véletlenül tudta meg. Tizenkét évesen egyszer pár órára egyedül maradt otthon. Afféle kiskamaszként észrevette, hogy van egy könyv, amit mindig eldugnak előle. Arra gondolt, biztos azért, mert olyan, ami a testi szerelem rejtelseibe avatná be. Így amikor egyedül maradt, gyorsan megkereste. Nem a szerelemről szólt. Az volt a címe: „Dr. Mengele boncolóorvosa voltam”. Amikor elolvasta, sokáig sírt. Akkor mondták meg neki, hogy ő is zsidó, akkor mesélték el neki, hogy mi történt az anyjával.

Most ott állt a hirtelen véget érő, koszorúval lezárt sínek végén, a magyar áldozatok emléktáblájánál. Már tudta, hogy miért nem emlékezett a sunyi szemű, ostoba óriás fejére, a mindent elnyelő szájra. Anyja sötétben, éjszaka érkezett ide.

A csoportjuk vezetője letette a magukkal hozott virágcsokrot az emléktáblára, és megfogta a mellette állók kezét. Ő kifordult a sorból, magára akart maradni bánatával, a fájdalommal, amit anyjáért, önmagáért, félbevágott életükért érzett. Akkor hallotta meg a suttogásokat. Mindenféle nyelven szóltak, de mind azt suttogta: „Az életünket, az életünket követeljük. Követeljük az életünket! Hogyan éltünk volna? Mondd el az életünket!” Arra gondolt, ugyan mit is mondhatna ő el róluk? Azt, hogy vasárnap pörköltet szerettek volna enni nokedlivel? Vagy, hogy este jó szagú ágyat akartak vetni a kedvesüknek, hogy gyerekeket akartak, és fényképet róluk? Talán azt, hogy ünnepnapokon szépen kiöltözve akartak rokonlátogatóba menni? Moziba, operába akartak járni, vagy inkább a meghitt otthoni lámpa fényében verset olvasni? Vagy nevetni, veszekedni, csalódni és bánkódni, kiabálni és énekelni, alkotni és teremteni, vagyis egyszerűen csak élni?

- Hogyan tudnám én hatmillió ember, vagy akár csak hatszázezer magyar életét elmondani – kérdezte a hangoktól. Ám a suttogások nem maradtak abba, egyre csak követelték: „Mondd el, milyen lett volna az életünk!” Hatalmas, és olyan végtelenül nehéz súly nehezedett rá, hogy ijedtében a férjét kereste a szemével. A férfi észrevette a pillantását, és odalépett mellé. Nagyon halkán csak annyit mondott: „Ne félj, itt vagyok! Itt vagyok!”. Akkor a hangok elhallgattak, a táborban mélységesen mélyvé vált a csönd. A végtelen csöndet hirtelen egy kristálytiszt hang szakította ketté, valaki énekelni kezdett: „Elindultam szép hazámból, híres kis Magyarországból...” A dal szíven ütötte, mert megértette vele, hogy azokat, akiket elhurcoltak, azokat, akik itt pusztultak legeslegutolsó mentsváruk, saját hazájuk is elárulta. És akit a hazája árul el, annak már végképp semmi, de semmi menedéke sem marad. És akkor ott, a koszorúval lezárt sínek mellett állva minden ízében átélte az egykori áldozatok végtelenbe szökő szomorúságát, ami fölülírta, univerzumnyira növelte önnön bánatát. Kitört belőle a zokogás.

Könnyei már nem csak múltért, de a jelenért, a jövőért, az emberiségért is hulltak.

2010. november 2.

Mosoly

Édes jó istenem. De jól esik újra leülni a számítógép elé és írni. Mindegy hogy mit, csak írjak valamit. Biz isten nagyon hiányzik az írás. Mondhatnám másként is. Valahogy úgy érzem magam most, ahogy gépelek, mint szerelmes kamasz koromban. Ha már félórája nem láthattam az aktuális szerelmem, a fene majd megevett utána. Nos így vagyok most is. Csak hogy nem vagyok szerelmes, még az írásba sem, csak ugyan úgy hiányzik. Főleg ha figyelembe veszem, hogy nem félóra telt el az utolsó betűk gépbe pötyögtetése óta. De hát mit csináljak! Ha egyszer nincs rá időm. No meg erőm. A napi megélhetési gondok így nyár tájékán nem teszik lehetővé ezt a luxust. Ugyan is dolgozni kell! A betevő falatért, az időszakos adóságok időbeni visszafizetéséért, no meg hát egyéb dologi feltételek megteremtéséért. Nézegetem az asztali naptáramat. Az egész bejegyzés arról tanúskodik, hogy ma meg ma voltam a szőlőben kapálni, borsót szedni stb. A kertben kötöttem a málnát, meg még a jó ég tudja mi mindent csináltam. Úgy hogy elszaladt a nyár, nyakunkon az ősz és én alig írtam valamit. Mert egyszerűen nem volt rá időm.

Persze lehetne mondani, hogy az embernek arra van ideje, amire csinál! Így igaz. Mások esetében! Hiába erőlködök én már évek óta azon, hogy az időmet úgy osszam be, hogy jusson az írásra a pihenésre, a fene sem tudja hogy miért, de egyszerűen nem megy. Majd a télen! Mindig ezt mondogatom magamnak. Csak hogy melyik télen? No de be kell vallani azért, a téli időbeosztásom az kedvezőbb, mint a nyári. Tényleg tudok pihenni...sőt bármennyire is hihetetlen, legalább is nekem!...még irkálgatok is. Szinte kedvem szerit.

No nem panaszkodom, félre értés ne essék, hiszen így ősz elején olyan jó érzés bemenni a kamrába, ahol a polcokon mosolyogva sorjáznak a különböző befőttek, ivó levek, savanyúságok, paradicsomos üvegek. Színes mosolyukkal azt sugallják nekem, no meg hát a szépkedvesemnek, hogy ugye nem is olyan nagy baj hogy nem hagytunk időt az írásra. És ilyenkor én is elmosolyodom és megelégedve rábólintok a sugallt kérdésre.

MURÁR TERÉZ

Karácsony ünnepén

Karácsonynak ünnepén
Csendesen hull a hó
Szél se rezzen
Békesség van.

Karácsonynak ünnepén
Alszik a rossz a gonosz
A szívekben Béke honol

Karácsonynak ünnepén
Égi jelként hópihék
Áldott jószág
Száll a népre

Szent áhítat kering
A lelkekben
Szeretet él
Karácsonynak ünnepén

MOLNÁR JÓZSEF BÁLINT

Látogatás szülőfalumba

Őszi napsütésben fátyol felhők alatt
Kocsink családommal száguldva haladt
Bennem hordott képek, remények, álmok
Barátok, ismerősök, játszótársak
Meg a lelkemre nehezült árnyék
Utódaim nem látták ó hazám már rég

A komor táj lassan vált derűsre, mosolyra
Errefelé pottyantott le egykor a gólya
Zsenge életem olykor jó volt, vagy balga
Ifjú éveim e kis közösség szabta
Gyermekeim derűsnek láthattak engem
Hirtelen visszatért gyermeki lelkem

A faluba érve régi házakat kerestem
Ahol régen játszótársakra leltem
Szebb és nagyobb lett egykori házuk,
De ezt már fentről láthatja néhányuk
Az utódok folytatják, ez az élet rendje
Őket lágyan ölébe vette a temető csendje

A nyugvó Nap mosolygó fénye mellett
Hagytuk el sírjainkat, szeretteinket
A felkelő Hold már hazaúton talált
Mámoros elmém friss élményben dúskált:
Éltető hegy leve, a vendéglátó vágatató lovon
Novemberben, szent Márton utáni napon
Egy gyertya utolsó percei
Kint a csendes eső monoton zenéje
Bent a legyek duruzsló csevegése
Ez már az őszi sajátos hangja
Természet írta szinfónia

Az asztalon egy csonka gyertya ég
Ez itt az éltető Nap, a sugárzó lét
Ontja a fényt, meg ad egy kis meleget
Amit élveznek a körülte zsongó legyek
Nyúlánk lángja lengedezik előre-hátra
Hogy ne lankadjon a legyek tánca
Lobogó fénye járja útját körbe-körbe végtelen
A falakon képek, mosolygós arcok a képeken
Szép emlékek jönnek újra, így maradnak eleven
De már fáradni látszik, gyengül a fénye
Érzi, hogy ereje fogytán, közeleg a vége
Csendesen búcsút mond röpké életének
Majd ellobban szegény gyertya végleg
Fehér füst lelke az égbe száll
A sivár csendben visszatér a homály
A vidám arcokat is sötét takarja már
Aztán hirtelen koromsötét lesz
Urrá lesz a hideg, a rideg enyészet
S egy időre teret nyer a halál

Karácsony este

Jóleső érzés a meleg szobában hallgatni a tűz duruzslását
Miközben látod, hogy a jeges szél zörgeti a dermedt fákat
És fagyos körmeivel végig karcolja a hófödte utcákat
A szállingózó hópelyhek repkednek, élük önálló életüket
Majd egy-egy dagadó hóbuckában végleg megpihenni térnek

E rideg, sötét szürkületben elindul egy sajátos élet
Egymásután gyúlnak ki a csillogó karácsonyi fények
Még a didergő madár is érzi e szépet, melegséget
Mindenhonnan lágyan zsongó, halk zenét hallhat
És ez talán úgy hat rá, mint meleg, tavaszi fuvallat

S ebben a békés áhítatban megszólal egy távoli hang
Esti imára szólítja a híveket egy lélekharang
Látni a feketéllő hóbuckákon bukdácsoló sötét árnyak
Hogy sietnek a templom fénylő világába, mert tisztulásra vágnak
Az Úr szent oltárához járnak, s tőle vigasztalást várnak

Csendesek az utcák, a templomból már rég hazatértek
A gyerekek már alszanak, a házakban is kihunytak a fények
Csak a szél süvít; most melegebbnek tűnik a családi fészek
A kis madár is elszenderült már, s valahol érzi magában
Hogy a Szentlélek leszállt e zord és fagyos éjszakában

Karácsony

Az ablakokban villódzó fények
Ünnepi köntöst ölt a test, a lélek
A keményre fagyott havon
Csikorog a cipő talpa
Itt van a Karácsony, itt van újra

A családi együttlét és a szeretet
Összehoz messze élő embereket
S amíg kint a jeges szél az úr
A kopasz fákat tépázza vadul
Bent a lobogó tűz mellett
Miközben fenyőillat terjed
A ritka együtt töltött percek
Vidám csevegéssel telnek

Lágyabbá válnak az arcélek
Halkabbá a hangos érvek
Megszépülnek a rossz emlékek
Amint kigyúlnak a karácsonyfafények

Az asztalon süteményes tálak
A vendégek vesznek néhányat
S csak hosszú unszolására
-Mert az illem úgy kívánja-
Nyúlnak ismét a süteményes tálba

Majd várakozással tele percek jönnek
Az ajándékok is előkerülnek
Megtudni egy felemelő pillanat
Hogy a gondos csomagolás alatt
Milyen meglepetés akad

Itt-ott kihunytak már a villódzó fények
Lassan készülődnek haza a vendégek
Esetleg egy év is eltelhet
Hogy visszatérhetnek e kellemes percek

Téli merengő

Aki nincs, annak emléke él
Arca elsárgult levél
Vállamra hull, itt a tél
Lelke fehér hópehely
Szememre száll, ott olvad el
Bánatát így sírja el

Ködszóttes

(Ch. Morgenstern Nebelweben című versének alapján)

Az erdőben csöndben a ködszövő
hitvesének ködből inget sző
alkonyati pírban a hófehér ing
láthatatlan égi kötélén ring

Meztelen szürke szikla hasadék
várja ingét, csendesen nógatja nejét.
De az irdatlan ing egyre nő
az esztelen ködszövő szó csak szó

Távoli fázós tanyák felett
reggeli fényben füstcsík szendereg
messze, ahol hó fedi a sziklák hegyét
más ködszövő is keresi kedvese kegyét

Első hó

(Ch. Morgenstern Neuschnee című versének alapján)

Nyomaid formálódnak láthatón
lábnyomaid a friss havon
Egy keskeny ösvényen halad
kezdő hóesésben megmarad

gyermeteg és fenséges a kezdet
ahogy a zsongó erdő megremeg,
és a fényben játszó hópelyhek
mélyen megérinti belső énedet

NAGY BANDÓ ANDRÁS

Válogatás a *Kicsi versek kicsinyeknek* c. legújabb kötetből

Nádsíp

Rezzen a tó vize,
meg a nádas,
nádasí sípokat
te csinálgass!

Nádasí sípodat
fújogassad,
nádiverébhadat
csalogassad!

Borzas a nád feje,
le-lehajlik,
dallal a tó tele,
idehallik.

Nádiveréb

Röppenek, csapkodok,
hol a nádas?
Hol van a fészke,
melegágyas?

Télen az emberek
le-levágják,
nádból a fészke
lekaszálják.

Nyáron a nádas
ki-kizöldell,
lesz, aki vélem
odafészkel.

Rozsdafarkú

Rozsdafarkú madaracska
bokor alatt kotorász,
felröppen, ha jön a macska,
ablakodból odalátsz.

Rozsdafarkú madaracska
fűszálakat szedeget,
fönn a fészek, lenn a macska,
elrejt az ereszet.

Rozsdafarkú madaracska
tanítgatja gyermekét,
látod, kicsim, ott a macska,
farka hosszú, szeme kék.

Rozsdafarkú madaracska
megbújik a fák mögött,
rozsdafarkú édesanyja
nem hiába csittögött.

Weöres vers

Tó vize, tó vize táncol,
jó ez a dallam a fülnek,
békahadak dagonyáznak,
szúnyogok elmenekülnek.

Tó vize, tó vize csillog,
fürdik a hold aranyozva,
csillagok ezrei kérdik:
lesz-e, ki majd hazahozza?

Tó vize, tó vize nyugszik,
Bóbita ott ül az éjben,
álma Weöres Sanyi bácsi,
bíboros őszi levélen.

Dirmegi-dörmögi

Dörmögi-mormogi hómedve,
jégen aludna, de nincs kedve.

Mirregi-murrogi kismacska,
égnek a farka, de oly csacska.

Kirregi-károgi vén holló,
földbe kotorna, ha nincsen hó.

Csirregi-csörrögi víg szarka,
billeg az ágon a lécfarka.

Csörrögi-börrögi szép kígyó,
csörren a farka, de épp így jó.

Filtesi-foltosi kisborjam,
tűri, csak tűri, hogy rávarrjam.

Szisszeni-szusszani lajhárlány,
ágakon ébred és ágon hál.

Tátogi-gágogi apró lúd,
erre szaladna, ha nincs más út.

Csittegi-csattogi kiskácsa,
anyja lehet csak a tolmácsa.

Csillegi-csellegi kiscsirke,
itt totyog estelig, ígérte.

Fortyogi-mortyogi vén pulyka,
farka felől van a hátulja.

Rizzeni-rezzeni félős eb,
öccse a gyáva, a félősebb.

Brikkeni-brekkeni zöld béka,
érti a franc, mi a szándéka.

Tittyeni-tottyani kispingvin,
jót mosolyogna, de nincsen min.

Libbeni-lebbeni pillangó,
vége a dalnak is, így van jó.

Karácsonyi dal

Kis karácsony, nagy karácsony,
zöldfenyőfaünnep.
Mennyi csomag itt is, ott is,
angyalok ha jönnek.

Lila, vörös, kék és ezüst,
rózsaszín és sárga
szalag köti körbe, vagy egy
aranyból font spárga.

Egyiket a szekrény rejti,
másikat egy láda,
nincs is olyan a családban,
aki kitalálja.

Apró aranycsengő csendül,
fölhangzik egy dallam,
szikrát vet a csillagszóró,
énekelnek halkan.

Karácsony

Édes ünnep, drága ünnep,
együtt van a családunk,
sugdolóznak, jönnek-mennek,
épp most sül a kalácsunk.

Szív a szívhez beköltözött,
meghoztuk a fenyőfát,
úgy láttuk, hogy fejünk fölött
kicsiny angyal repült át.

Millió dísz csüng az ágon,
fenyő alatt sok gyerek,
kis karácsony, nagy karácsony,
jó, hogy vannak ünnepek!

Répaorrú

Hó az ember, arca kréta,
csúcsos orra sárgarépa.

Hó-kabátján szén a gombja,
enyhe télben nő a gondja.

Majd elolvad, úgy sorolja,
mért süt a nap, kérdi, mondja.

Vége immár, ó, mi tréfa:
földre pottyant már a répa.

NAGY ZOLTÁN

Kereslek csillagom

Pocsék az idő, még a csend is megfagyott,
csak a szél zörgeti bőszen a bezárt ablakot.
Az aranyló ősz már rég messze költözött,
csak árnyak járnak a meztelen fák között.

Kihűlt kályhák körül fázó lelkek állnak,
szunnyadnak a mesék köd lepte éj alatt.
Ropja szédült táncát sok kapzsi behemót,
ördögösök fújják a talpalávalót.

Kereslek csillagom a fénytelen égen,
remegve kutatlak a pénzszagú létben.
Nélküled tévelygő vándor vagyok csupán,
ki mindhiába eped otthona után.

Téli vándor

Este van már, csendes téli este,
ráült a házakra a kémények füstje.
Öreg vándor ballag egymagában,
csikorog csizmája az útnak havában.

Homlokán Hold, csillagok szemében,
tűzpiros virág rejtőzik szívében.
Aranyló Napot óv tarisznyája,
mit ajándékul a holnapnak szánna.

Nincs hajléka, hol nyugodhatna,
tűz nem lobog neki, szív sem vigasztalja.
Kobza vállán szendereg csendesen,
már nem hallgatja dalát a kutya sem.

Várok

Alszik a város fehér ködpaplan alatt,
álmában talán boldog most minden lélek,
csak a virrasztó csillagok vannak ébren,
és a szél dúdol halkán bús rapszódíát.

Őrzöm a világot ablakomban ülve,
számomra Morpheusz ma sem hozott álmot,
vonszolják az időt ólomlábú percek,
és én síró reménnyel egyre csak várok.

NICZKY GÉZA

Szüret

A must már a hordókban van
Nincs szőlő a hegyoldalban
Leszedték mind az egészet
A szüretelő emberek

Ez a program minden évben
Szeptemberben, októberben
Finom szőlőből finom bor
Jó s egészséges mindenkor

Bor

Októberben szüretelnek
Az emberek szőlőt szednek
Jól kipréselik a levét
Sokan áldják is a nevét

A hordókban már a must forr
Abból lesz majd a finom bor
Melyben ott van az igazság
Őszinteség és vígasság

Ki lehet a Mikulás?

Ki lehet a mikulás?
Ugyanaz vagy mindig más,
Gyerek, néni vagy bácsi?
Esetleg lehet bárki?

Honnan jön és hol élhet?
Mi lesz, hogyha eltéved?
Ki segíthet szegénynek?
Ezek furcsa rejtélyek.

Ki lehet a Mikulás?
Lesz jövőre folytatás?
Jut-e mindenkinek még?
Elegendő ajándék?

Fontos, hogy a gyerekek
Éljenek, örüljenek
Kapjanak szeretetet
És boldogok legyenek.

Mikulás

Megérkeztél végre
Igen vártunk már
Készültünk jöttödre
Ujra látunk hát
Leülsz kicsit közénk
Átadod ajándékok
Sietsz is tovább

Zöldfenyőfa

Illatos zöldfenyőfa szépen feldíszítünk
Hisz csak is veled lehet teljes az ünnepünk
Ilyenkor megcsodálunk téged mindannyian
Csúcsodra felnézünk örömmel boldogan
Úgy készülünk szeretettel és izgatottan
Szép ünnepünk lelkünkben szétárad pontosan

Díszített zöldfenyőfa itt állunk előtted
Rengeteg szépséget merítünk belőled
Alattad ott van a sok szép kedves ajándék
Adni is kapni is igazán jó szándék
Szép karácsony az ünnepeink legszebbike
Míg szeretet árad szét belőle messzire

Fehérség lepi el a hegyeket völgyeket
A hóesés látványa megtöri a hideget
Jó nézni hogyan szállnak a szép kis hópelyhek
Ilyenkor még jobban örülnek a gyermekek
Feldíszített fenyőfa csillog a szobában
Szép kellékünk karácsony esték boldogsága

Díszített fenyőfa oly jó az illatod
Milyen magas a csúcsod amint megcsodálok
Amikor rád nézek árad hangulatod
Milyen a karácsony legjobban tudhatod
Szép ünnepünk ünnepek között a legszebbik
Fény szeretet a lelkünk csordultig megtelik

Eljött a karácsony

Kell a sok szeretet, vágyik rá lelkünk
Minél több szép érzés maradjon bennünk
A rosszat feledjük, ezentúl csak jók legyünk
Magasztos reménnyel teljen meg szívünk
Áldás és békesség legyen a kincsünk
A felhőtlen boldogság ne hiányozzon nekünk

Eljött a karácsony
Én mindig csodálom
A kis Jézus itt van most velünk
Vártunk szép karácsony
Áldott szent karácsony
Szín pompás legszebb ünnepünk

Csillogó hópehely, fenyő illata
Szép a fény mindenütt ragyog a csillag
A köznapi bánatok tőlünk most messze vannak
A szép gyermek szemek még tágabbra nyílnak
Ajándékot kapunk, s csengettyűk szólnak
Együtt a család, az emberek boldogabbak

Kellemes karácsony

Kellemes karácsony
Egész évben várom
Mikor megérkezik
Túl hamar elmúlik

Pedig oly szép ünnep
Betölti lelkünket
Szebbé tesz bennünket
Itt hagy szép emléket

Itt van a karácsony

Újra itt van a karácsony
Mely elkápráztat varázsol
A kis Jézus megszületett
Tőle jött ez az üzenet

Lehessenek az emberek
Boldogok egészségesek
Sose feledjék a hitet
Mert az táplálja a szívet

A jóság és a szeretet
Jól töltse meg a lelkeket
Mindig kövessék az Istent
Akkor megtalálják mindent

A lényegét megismerjük

A legeslegszebb ünnepünk
Karácsony, hogy jobbak legyünk
A kis Jézust ünnepeljük
A szeretetet keressük

Hogyha megérint bennünket
Megtisztítja a lelkünket
A lényegét megismerjük
Egymást jobban megbecsüljük

Kellenek a karácsonyok

Kellenek a karácsonyok
Egy évben egy kevés nem sok
Az élet oly gyorsan repül
A boldogság hosszan kerül

Ha karácsony többször volna
Sok probléma megoldódna
Néhány hétköznapi elfogyna
Helyette ünnep ragyogna

Kellene még több szeretet
Meghittség és meleg csendek
Csillogás és pompás ünnep
Hol a gondok menekülnek

Kell a melegség

Csillogás, csengőszó
Színpompás, megható
Itt van a karácsony
Olyan szép, imádom

Ilyenkor évvégén
Kell a sok melegség
Szeretet, békesség
Csak ebben élünk még

Közösen ünneplünk

Áldott szent karácsony
Jöttödet úgy várom
Közösen ünneplünk
Újra együtt eszünk

Csillogás, csendesség
Lelkünkben békesség
Ha adunk és kapunk
Boldogabbak vagyunk

Karácsony

Egész évben nagyon várom
Legyen kellemes karácsony
Ajándékok kedves szavak
Szeretet jóság áradat

A családok készülődnek
A rokonok összegyűlnek
Kint hideg van de bent meleg
Jólesik egy kis szeretet

Érkezik el hozzánk

Betlehemi csillag
Karácsonyfa illat
Érkezik el hozzánk
Hétköznapi csodánk

Szent karácsony napján
A csengő szó hangján
Érkezik el hozzánk
Hétköznapi csodánk

NÍEDERMAYER ANNA

Tél húga

Tél húga a Zúz Mara.
Nem anyja, nem lánya.
Futkos bátyja körül körbe,
Szaladgál utána-előtte...

Halk sikolyokkal, remegve fut,
Szól idejében, kinek jó szoba jut,
Bújjon bele hamar.
Akinek nem, azt apró-hótakaróval betakar...
A magáét adja oda –
Neki úgyse lesz jó soha...

Zord testvére őt is kergeti,
Szörnyű fagyokkal ijesztgeti,
A Balaton jegén is üldözi –
Ha meg rian – kicsit elengedi...

Aztán megint csak keresi,
Apró-hó takaróját fölemeli,
Vad széllel összevissza hempergeti,
Ha ügyetlen, szakadékba pottyán,
Dühöngve tapossa bele jobban...

Azért ilyen goromba ökelme,
A Nyárnak nem kellett szerelme...
Még délceg Ősz korában udvarolt neki,
Nem gondolta, hogy az majd kineveti!

Elég gazdag gyümölcskosarat hozott,
Bő termést, szőlőt, bort adott –
A Nyár kacagott, elfutott,
Neki csak búcsúleveleket hagyott...

November fagyos könnyet hullatott,
Decemberré lett, tombolt, ordított –
Húga nem tudta fékezni már,
Mire eljött a január...

Néha már nagyon elfáradt.
Akkor jött Mara, rendbe hozni a tájat.
Hajába csipkés jégvirágot rakott
– Néhány ablakra is jutott –,
A szeleket hegy mögé félrerakta,
A puha takarót megfoltozta, eligazította...

Az ágakra néhány rügyet helyezett –
Békés reggelen ott kényelmesen ülhetett...
Onnan nézte a tavon korcsolyázó párokat,
S dédelgetett magában szerelmes álmokat...
A Tavasz öccse volt, akit ő szeretett –
Olvadozva, neki ebben-abbban kedvezett...

Jaj, csak a bátyja meg ne lássa...
Mert megint a szakadékba ássa.
Így megy ez évezredek óta már...
Mikor lesz ennek vége már?...
Hogy békéljen meg Tél s a Nyár?
Hogy csináljon harmatot a napsugár?

Ha nem enyhül meg a fagyos Télkirály,
Hogy menjen férjhez húga,
Zúz Mara, a gondos, szelíd,
Fehérruhás tél-leány?...

Hegyháti karácsony

Megint közel a karácsony éjjel.
Hatalmas fenyő csillog ráng meghitt fénnel.
Meghatottan, dobogó szívvel nézem...
Nézi még sok gyerek, ki itt él régen.

Szép ez az otthon. Jó ez a béke.
Bárcsak ne lenne soha vége...
Ilyenkor még jobban szeretjük, mint máskor.
Ugyan hol ünnepelhetnénk máshol?

Jó, hogy a gyerekek helyezik el a díszeket,
Igazítják az asztalt, terítőt, székeket,
Felszolgálják a finom étkeket,
Ünnepi műsorral köszöntik a vendégeket.

Minden ragyog, mindenkin szép ruha,
Minden arcnak tiszta a mosolya.
Boldog a lelke, bár sorsa mostoha,
Békét hoz szívébe a fenyő illata...

Az ajándékoknak nagyon örül mindenki.
De legnagyobb ajándék: így együtt lenni.
Őrizzétek meg jól ezt az érzést!
Mindig Boldog Ünnepet kívánjunk egymásnak,
Ne durva sértést s kényszerű elnézést...

Ugye, lehet, gyerekek?
Ugye, most Ti is érzitek: jó, hogy
Itt Nagyon Szeretnek Titeket?!

Újév

Ez ilyenkor nagyon fontos
Az évforduló miatt!
El ne mulasszuk a percet,
Mikor az óra épp tizenkettőt mutat!

Tegnap van még? vagy
Holnap van már?
Lessük az álmos decemberi éjszakán,
Hol tolakodik a január...

Megfigyeljük, rajtakapjuk,
Hopp! Betoppant! Itt van!
Kopogó fagytáncot jár!
Esővel vagy hóval, széllel jön,

Szikrázó jégvirággal bár –
Vígassággal fogadjuk, mert
Hisszük, ha elcsörtetett már,
Nehéz kabátunk letesszük, s
Egyszer csak, észre sem vesszük –

Éjjel-e, vagy nappal,
Kuncogva, sebbel-lobbal,
Elszálló tavaszillattal,
Szalagos szalmakalappal —
Belibben a nyár...

ÓDOR GYÖRGY

Őszelő

Nem tudom. Nem tudom, lesz-e még nyár,
a kertajtóban kopogtat az ősz.
Az idén is elkísértem néhány
barátot, elkísértem ismerőst

is, utolsó, örök nyughelyére.
Megbújhatok-e még a tél elől
egy asszony puha, meleg ölében,
és ízlelgethetem-e délelőtt

a párás konyha ételillatát?
Nélkülem hogy' virradhatna tavasz!
Az első virágot ki adja át
akkor, mily ócska kedvre nyílna az,

ha én, én nem vágnék szerelemre?
Nem lehet, még úgysem, ahogy igaz,
legalább mondjátok, hogy nem lehet!
Arcomra ráfagy a bájos grimasz.

esti kérdés

mit gondolsz majd egy csendes nyári estén
eltűnődve a vörös naplementén
a társaságról, mi oly messze lesz már
emlékek füstjének lesz-e mentsvár
a galambbal, ki mindenkinek dalol
küldesz-e szép üzenetet valahogy
várod-e tétlenül, hogy megérkezem
maradsz-e még olykor kettesben velem
öregséged, aminek arca lágyabb
beveti-e velem a puha ágyat
s mikor a csend hosszabb lesz, mint az idő
hozzád hajolhatok-e valamiből

koszorú

most már folyton belül égek
ott élem a testiséget
torkomon tövisek, hurkok
sírjatok, ha ti még tudtok

s gyűlöljetez meztelenre
fehér ingem én vetem le
költő vagyok, ez a fajtám
rongyosabb a sok angyalnál

köpök egyet a padlóra
jó magasról, mint a gólya
mégsem az lesz, mit akartok
agyonverték, úgyse vallok

mosdatlan, szép mellkasomban
ez a szörny még nagyot dobban
csupa test, és semmi lélek
és se isten, se ítélet

őszülő

ülök egy őszi padon, hajlottan
régmúlt nyarat szorítok markomban
viszket is tőle mindkét tenyerem

vállaimon, mint nyikorgó hinta
rozsdás-vörösen folyik a tinta
öreg fákról lehulló levelek

ligetkerítés, börtönön rácsok
egyenruhába csukott virágok
hallgatag, halott bogár a földön

vergődő s tovaillanó lepkék
szívem szomorúságát keresték
utolsó perceim velük töltöm

József Attila halála

Ma hanyagul, zsebre vágott kézzel
sétálgatok az őszi fák alatt.
Egy tenyérszerű pocsolóhoz érve
megállok, illesztgetem talpamat,
ki járhatott itt hetvennégy éve,
ki után, vagy épp ki elől szaladt.

Mezítláb a lucskos sárba lépek
mosolyogva, bokám csupa cafat,
hogy erős nyomot hagyjak, végtére
nemcsak József Attilának szabad
okot adni a kételkedésre.
Néhány okos, ha törik, ha szakad,

a mai naptól hetvennégy évre
lábnyomomból írja le arcomat,
a szemet, mi Attilára nézett,
s milyen volt fejemben a gondolat.
Mind időleges. Semmit nem érzek
abból, mi nekik számított adat,

csak halvány nyom leszek a térképen,
kövület, talp alá való salak
annak, ki erre sétálgat éppen.
Lehet, hogy én is a vagon alatt,
önnön hazug-akaratból végzem
be érdektelen, szörnyű sorsomat.

Tél

Raktunk egy nagy-nagy tüzet...
de hagytuk elhamvadni.
És fáznak az emberek!
Attila! Odaát is hallani?

Több millió szegény lett
s visszatért a fagyhalál.
Fekszik utca kövére
a versed. Mert jobb helyet nem talált!

Nézd, „munkát és kenyeret”
újra a transzparensen.
A gazdag ezen nevet.
Ugye, te nem így gondoltad egyszer!

Gyűjtogató huligán,
józsefvárosi szegény...
ahol még ott vagy talán,
csak szürke hályog lett ember szemén.

Raktunk egy nagy-nagy tüzet...
mégis gyűlölet arat.
És fáznak az emberek!
Attila! Nehogy te szégyelld magad!

OSVÁTH IMRE

Jön az ősz

Közel az ősz ismét.
A nyár színeit átfesti.
Ecsetjét tarka színekbe mártja,
mint Montparnesse impresszionistája.

A szél végig cibál a lombokon.
Zizegve hullnak sárgult levelek.
Ködös reggelek, párás hajnalok,
tarka ruhában az erdő szunnyadoz.

Elzúgtak nyári szelek.
Nem hevítnek szíveket.
Az ég néha kék színben ég,
az ősz szépsége másként zenél.

Elsóhajtunk még a nyár után.
A fák nyögve hajlanak.
Felhő-mének rohannak szélfuttán,
a hideg már az emberbe mar.

Életünk, mint az évszakok,
váltják egymást, mint éjt a nappalok.
Mire az ősz télre vált,
eltűnünk, mint fészkekből kidobott madár.

Őszi vallomás

Domboldali tölgyesben
rozsdára hajlik az ősz.
Lent a völgyben köd ül,
csak sejlik alatta a rét.

Rezeg az elmúlás szele,
rezgeti a lombokat.
A halkán hulló pára
belepi a kabhegyi tájat.

Suttognak a lombok,
szellőre bomlik a köd.
Játszanak a hulló levelek,
ahogy az ősz aranyba szökött.

Felhők szántják az eget,
közelg a tél, közelg a dér.
Fogyóban a nap melege,
vándorsereg útra kél.

Álmodni készül a természet,
mint idős ember, ha útra kész.
Visszanéz az elmúlt kikeletre,
mit elnyel a messzeség.

Nyár után

Nyár után, ha jön az ősz,
elszállva, maga után hagy nyomot.
Ahol jár, változik a táj,
mögötte mit hagy, sivár.

A hulló levél zörögve földre száll,
látszanak kopaszodó szürke fák.
Látni néha elhagyott fürtöket,
nem látsz mást, mint az ősz nyomát.

Fájdalom, vagy öröm, bolyongás,
betölti szívemet a valóság.
Hideg kezem fogja puha kezed,
szemedbe nézek, s könnyezek.

A csendes perc annyit mond, szeretlek.
Érzés dalol bennem, zene fülemben.
Arcom idős vonása végleges,
nélküled, tudom, semmi nem leszek.

Betlehemi fény

Mért van, hogy karácsonykor
csendesebb lesz minden zaj?
Az ember szava is halkabb lesz,
a fájdalom is gyengébb jaj.

Körülöttünk minden más lesz,
a lelkünk is szárnyalóbb.
Mind ezt egy kisdéd tette,
a megszületett Megváltó.

Két ezez évvel ezelőtt,
egy istálló jászolán,
helyezte el gyermekét
Mária, a szülés után.

Felettük üstökös fénylett,
bevilágította az istállót,
József, Mária és Jézus,
valóban szent család volt.

Jászolánál kíváncsi szemek,
a sok csordapásztor.
Eljöttek imádni egy kisdedet,
ki szegénységre született.

Élete során is szegény volt,
harminchárom éven át,
Igazságot hirdeti, az emberekért,
a kereszten lelt halált.

Igái megfogantak bennünk,
érezzük, hogy van szeretet,
karácsonykor magunkba szállunk,
emlékezve a kisdedre.

A gonosz is szelídebb lesz,
a harag is enyhültebb,
mikor felcsendül az ének
imádjuk a kisdedet.

Mondjátok meg emberek?
Miért csak egy napé a szeretet?
Hisz a betlehemi csillag fénye
egy életet ragyog tele.

PAPP JUDIT

Karácsony

Karácsonyfán szaloncukor,
alatta sok ajándék,
lámpadíszek világítják:
amit kapunk: sok játék,
arktikus és fölösleges,
van mit ki kell cserélni,
könyv, amit már olvastunk tán,
vagy nincs, amit reméltünk.

Betlehemben megszületett
a régen várt MEGVÁLTÓ.
Nem nyit ajtót senki nekik,
így maradt az istálló.
Itt hideg van, megdermedne
a kisdéd a jászolban,
de a barmok belehelik,
s Mária is pátjolja.

Jönnek persze messze földről:
Gáspár, Menyhért, Boldizsár,
hoznak neki ajándékot:
tömjént, mirhát, kis subát.
Három király hódolattal
térdel Jézuska előtt,
átadják az ajándékaik
és távoznak pirkadat előtt.

Ez eseményt ünnepeljük
szent Karácsony éjjelén,
roskadozik karácsonyfánk
a szeretet ünnepén.
Elgondolom: de jó lenne
egész évben karácsony,
akkor lenne minden napra
finom falat, s kalácsom.

De jönnek a szürke napok,
Jézus el lesz feledve,
minden nap egy „adok-kapok”
ökölharc lesz helyette.
Kicsi Jézus a jászolban
melegítsd meg szíveink,
szereteted sugározd szét,
hogyan érezzék híveink.

Újévi köszöntő, a 2004-es esztendőre!

Lassan elfogynak az óév napjai,
leperegnek gondolatban annak lapjai.
Ködös tekintettel nézünk a jövőbe:
vajon mi minden vár az emberiségre jövőre?

Egyre hűvösebbek a napok, elkél a meleg kabát,
ilyenkor annyira hiányzik az arany napsugár.
Leginkább azoknak, kik éheznek, s fáznak,
hajlék nélkül, tán betegen, megváltásra várnak.

Aztán eljön az v utolsó napja,
ünnepel mindenki – apraja, nagyja.
Sok-sok tűzijáték, tobzódunk a fényben,
s új évet köszöntünk szép reményben.

2004. talán ez lesz a megváltó esztendő.
Tárja ki egymás felé mindenki a karját,
legyen béke az egész földön!
Így lesz, ha sokan akarják.

Az emberiség együtt, s előbbre mehet.
Ezért mindenki, bárhol él, egy kicsit tehet.
Szeretném hinni, hogy elhallgatnak végleg a fegyverek,
s nem lesz önmagát feláldozó terrorista fenegyerek.

Ha rajtam állna: szeretet-hálót dobnék a világra,
s rácsodálkoztatnék mindenkit minden kis virágra.

Elképzelem: künn nagy pelyhekben hull a hó,
gyermekek kiáltanak egymásnak: – Halihó!
S amiről e versben csak álmodoztam:
valósággá válik 2005-ben valóban.

Halottak Napjára

Bár a halállal, mint minden titkok kapujával, lehetetlennek bizonyult kevesebbet foglalkoznom, mint az élet mélyebb értelmével –, a régebbi időkben ünnepnapja nem tudott bensőségesen megérinteni. Csak most csodálkozok rá, milyen tökéletesen jelképezi már megválasztott időpontjával is azt, aminek átemlékezésére hivatott. A színekből szürke-barna fekete vázakká csupaszodó táj, az ősz és a tél határvidékén, szimbolizálja azt az elszegényedést, ami a halállal jár egyfelől a távozó, másfelől az itt maradottak számára. A közelgő tél fehérsége pedig a teljesség ígétét hordozza, az adventi várakozással és a karácsonyi isteni születés bizonyosságával. Nem értem (sosem értettem!) -, európai kultúránkban miért a fekete a gyász színe, s miért nem a fehér?! Holott teljességgel elválaszthatatlan az égi nász és a földi gyász fogalma -, miért nem az előbbin van a hangsúly? Az elváltozásra készülőknek (mert minden halandó ember az!) -, az átalakulásban érzéklni kellene nem csak a szétválás, hanem az összekapcsolódás pólusát is! Amelyet a fehérség jelenít meg, túl minden színen, azok összességéként. Ezen a mostani halottak napján, blogom Minden Kedves Olvasójának azt kívánom, hogy a felszínen fekete gyász érzelmi tartományai alatt, mögött, megérintetté váljanak a magassági erők fehérségétől, és gyógyítani tudja azokat, akiket a jelenségvilág vesztesége meggyötör. Mert igaz, hogy szeretteink elvesztésével belőlünk magunkból tűnik elveszettnek mindig egy pótolhatatlan rész; de igaz az is, hogy az elváltozásban való megmaradásuk felismerésével mi magunk leszünk többek egy olyan résszel, ami a halhatatlanban gyökerezik. És nagyon fontos, hogy az Örökben való gyökereink meg tudjanak erősödni, életképessé tenni bennünket lelki értelemben. Csak ha ez megvalósul, akkor lesz alkalmas az ember arra, hogy a földi élet végét beteljesülésnek lássa, és az odavezető útja is aszerint teljen meg valós értékekkel. Mert menyegzőre érkezni nem lehet fekete ruhában! -: őszintén kívánok mindenki lelkébe fénylő fehérséget, ezen az ünnepen!

In memoriam

Életükben egyszer találkoztak. Akkor sem történt semmi, azok szerint, akik még velük együtt legalább egy tucatnyian tartózkodtak a teremben. Ők ketten tízméternyire ültek egymástól, nem váltottak egy szót sem, s fizikai kontaktus sem volt köztük. Sem akkor, sem máskor. Alig egy pillanatra néztek egymásra - "egyébként" nem történt semmi. "Csupán" azt érezte a nő, hogy egy isteni erő kiragadja az idő dimenziójából, mintegy fölé emeli, olyan magasságba, ahol már nem érzékelhető az egyes emberek különállósága. Transzcendens, időtlenségében örök létállapot lobban tel lelkében, melynek szikrája többé már ki sem aludt benne. Mint egy parány örökmécses, jelzőfény maradt tudatában, hajnalcsillag földi éjében.

Eltelt csaknem két évtized, s a nő már csak nagyritkán gondolt erre az alkalomra, s arra, akihez ez kapcsolódott. Ám egy éjjel, amikor lehunyta szemét, álmában arra eszmélt, hogy találkozásra készül vele. Arra a - számára eddig ismeretlen - helyre indult, ahová híva lett. Odaérve megdöbbsent: az út hirtelen ért véget, beletorkollt egy fekete földbe ásott gödörbe, mely tőle balra húzódott, vagy 15 méter hosszan, 5 méter szélesen, és 7 méter mélyen. Tökéletes geometriai forma volt ez az űr, és kimondhatatlanul fekete ez a föld, melyen csak az ásónyomok éles csíkjai szántottak végig. A nő ledermedt a látványtól, azt hitte, eltévedt. Ekkor jobbján elsuhant mögötte a férfi húga, és kedélyesen odavetette neki: "Jó helyen jársz, de még nincs annyi idő! Menj be nyugodtan - mutatott a mélybe -, és várj még egy keveset, jönni fog!"

A nő rémülten nézte a gödör függőleges falait, s azon töprengett, hogy ha le is jutna, többé nem tudna kievickélni a felszínre. De ez sem tudta eltántorítani attól, hogy megjelenjen a megbeszért helyen és időben. Ahol az út beletorkollt, ott lekapaszkodott a mélybe; s ott elképedve látta azt, ami fentről láthatatlan volt: a szabályos verem bal térfelén végighúzódni egy tökéletesen kiképzett teraszt, mint egy új dimenziót. Mária-kegyhely volt

kiképezve rajta, a Szent Szűz élethű ábrázolásával, kezei közül fakadó vízforrással, körötte temérdek vágott virággal. A nő beleborzongott a látványba; oly váratlanul érintette, s oly érthetetlen, valószerűtlen volt ezen a helyen! Felkapaszkodott a teraszra, s tanácstalanul megállt a Mária-képmás előtt. Ekkor, ismét csak a balján, előtűnt a semmiből egy öregasszony. Igen kövér volt s igen ráncos, tetőtől-talpig fekete öltözetben, rakott szoknyában és hárászkendőben üldögélt, olyan statikusan, mint aki soha el sem mozdult onnan, legfeljebb csupán láthatatlan volt azok számára, akik nem ennek a terasznak a dimenziójában tartózkodnak.

A nő kérdően nézett rá, de ő olvasott gondolataiban. "Jó helyen jár, de még nincs itt az idő! - szólította meg. - Várjon türelmesen, megérkezik!" A megszólított nehéz szívvel járt fel-alá a néma Szűzanya mellett, míg a reggel rá nem virradt, s tudata vissza nem kényszerült a nappali valóság dimenziójába. Éjszakai emlékképeit képtelen volt helyesen értelmezni, csupán elraktározni tudta magában. Éber tudata, valamilyen titokzatos oknál fogva, nem ragadta meg az álom legkézenfekvőbb analógiáját, csupán annyit könyvelt el, hogy minden esemény a balján zajlott, és a nőiséget képviselő három különböző korosztályú szereplővel találkozott. Az óriási vermet saját mélytudatának vélte.

40 nap elteltével érkezett a fiatal férfi halálhíre -, s a nő akkor már tudta, hogy a sírgödörben járt, amikor az még élt! Tudta azt is - hiszen leereszkedett oda! -, hogy az a mélység idenfentről láthatatlan dimenzióba nyit utat, és nem az abszolút véget jelenti, hanem beláthatatlan új kezdeteket! A férfi tervezett esküvője előtt egy nappal zajlott a temetése; s talány, hogy a meghívott szerettei közül hányukban tudatosulhatott: ő éppen égi menyegzőjét üli!?

2009 nyarán

Sohasem vártam még így a Telet...
Az útjainkra hulló oltárterítőt,
S az alabástromfényén megtörő
Végtelen az ÚR tündöklését.
Sosem vártam még így ítéletet!
Mert fehér ruhámon, ím az ősz színvilága:
A kétnemű Föld bénító barnasága,
Profán és szent szenvedélyek bíbora,
Intellektuális ideák sárga ragyogása,
Féltékenysége, félelme –, elbukása,
Fakuló smaragdzöld remények;
Ravatalukon a kékség mivé lett?
Napperzselt avaron térdelek – talán
Pasztell ametisztű a lelkem
Leheletfinom lilaságban
Ítélet nélküli ítéletben... Mondom:
Sohasem vártam még így a Tél
Lázcsillapító hús kezét; – Égek! –
Közeli Fehér Messzeségek
Ti hallotok, s köd-kezetek talán
Egy ajtót hasít a Lét falán,
Melyen át a képtelen kép feltárja
Teljesen önmagát, s fehérségébe
Emel vissza –, egészen át!

Pa-kua képek

12. Megrekedés

Ma megállította
az Égen a Napot
az őszi Este, és
pirosra festette
az éteri kárpit
zajló lángtengerét. ↑

Terében a Föld, mint ↓
körbejáró kocsi,
perpetum mobileként
gyűrűzött önmaga
körül, bekormozva
pályája peremét.

PÁVEL COLTON ISTVÁN

Október végén

negyvenes éveimet taposom régen de a láng már
legbelül úgy elcsendesül ártó nagy melegének
most csak a zord emléke mi éget majd feledékeny
elmém végül már nem is ismeri fel nem a láz vár

és csak a szárnyaim fáradt izmai jelzik a múltban
bírtam az éjben az égben a víg madarakkal a versenyt
állni igaz hogy vinne a szív ma magasba a percek
intenek arra feledjem mert aki fekszik a búban

egy párnán rágódva a tegnapok elfeledendő
ízein már a kaszásnak a csörgő lépteit érzi
még a pokol vértől maszatos csúf rémei nézik
és kérdik mire vársz te hamis jöjj mert elegendő

még az erőd hogy a földről feltörj jöjj ide várunk
itt közösen fogjuk mi az új szereped kijelölni
tudod nem is árthat a nemlét mert nem lesz kire löni
majd a haragjának hamis átkát hős ki nem állunk

zúgták lent neked ártani vágyó árnyak az úton
úgy hogy tudtad a zajban a lelkedet égetik egyre
tétova csend az a legszebb perceidet élteti benned
jéghideg önmagad árnyát látod társtalanul most

mondd azt már nem is érdemes élnem nézd hamar elmúlt
hű az a nagy tűz hűs ma az érzelem képzeleted már
űz ide hozzánk hogy fáj életed észreveszed tán
úgy vonz téged a csend ami itt lesz és ha ma elfutsz

rémek elég legyen ártó gondolatokkal az énem
mérgezitek ti amíg magam is rút fényeitekben
látom a helyzetemet rágós csúf tényeitek nem
pontos tükrei múltnak a sorsnak ott van az élet

még ereimben lüktet a vér ami néha az arcom
vonja be pírral még a halál kertjében is élet
ébred ahogy lehet és ez a zord természet igénye
nos nem a képzelet űz velem ártani kész a haragvó

elmét gondolatokkal felkavaró ravaszul bán-
tón kitalált tréfát de valóban igaz megesett egy
özveggy jött talpig feketében nagy szeretettel
és kegyelettel telve jelezve hogy oly makacsul fáj

még a halál de a jól átlátszó topja feszült és
vonzó udvarok szép bimbók kivirulva jelezték
győztes az élet súgja a lelkem furcsa egy emlék
mit felidéz ma az elmém rám várj újra derűs lét

Halottak napján

Hűvös az éj, feléled a szél,
meglibben a gyűrött függöny nyitott ablakom előtt.
Kisszobámat betölti a friss levegő,
amely védőn körbeölel,
míg vérekes kezével nyúl felém a múlt,
újra eszembe jutsz!

Ő(s)z

mint fiatal buta őz suta kit fura ébredező ér-
zés űz hajt tova óh hova már a szem el nem is érhet
nem csoda úgy iramodsz oda hol a kevély lehetőség
vár hiszen árthat a sors de a rossz soha meg nem ígézhet

furcsa a helyzet az ember a vesztes a harcban eleshet
gyakran a legszebb perced is éget a földön akarha-
tod másképpen mégis csak ha magadba emelkedsz
fel fel amíg csonkának tűnik a börtön alakja

múlik a félelem érdes mérge a bőrödön érzed
hogy nem is fájón teljesedik be a végtelen álom
megküzdhetsz a sötét vad erőkkal rögtönözéssel
élve a béred az életed éke ha végre belátod

már hol a bántó nappalok ártó gondolatokkal az elmén-
ket menekülni tanítják rossz hely az ott nem eléggé
fontos a béke ne tévedj mert valahol van a nem lét-
nek kijelölt pici kezdete hol jön a hirtelen élmény

nos pont most lépsz rajta te át kegyesen kecsesen nincs
visszafelé út döbbsz meg hisz ténylegesen ér-
zed hogy a sárgás barna levél amely oly mereven ring
még az idén az avarba le hull és vértelen elvész

mint a remény mit az élő hordoz zord kebelében
éledező szép múltba tekintő képek igent re-
gélő hangjai nélkül szétomló keveréke
múlnak a holnap az emlékek felidézgetik egyre-

- másra az érzést szép szeme fényét azt amiért még --
is szabad érdemes ártó szándékkal teli korban
őzikeként menekülni remélve a hajnali békét
míg teheted de az őszi avarban elfedi gyorsan

lépted az élted a múltad a sors míg nem marad úgysem
más nemes érző lelkedből csak egy elsuhanó árny
hóna alatt viszi bűneidet majd megszabadulsz e
sok kínnal teli léttől végzeted ez buta jószág

Még most is

Ha tar koponyám mohával benőtt üregébe
ordítva benéz a szél,
majd ő is megül, elcsendesül,
mint a gondolat, mi mindvégig ott maradt:
lehet, hogy rég szemétre vetett a végzet,
de még most is szeretem szép Emesémet!

Betlehem

Hahó, hahó, mint halandó fajankó
megtörten haladok gyalog,
a frissen vöröslő hóba
bűntelen térdeplek nyomot.
Kutatnék szüntelen szégyenlős titkokat;
elveszett kis vonat kiért is tolat,
mit, miért véd szenvedőn
sötétre horgolt szemfedő?
Igen szilárdan hiszem,
a megismerés sármos útjának elején járok,
de lököm a vigéc igét;
születés, elmúlás: folyékony körforgás!
Mikor rám szól a szokásos átok...
Vagy nem is az,
csupán a karácsonyi hangulat,
mely agyamban így mulat;
Téged is vár, kispofám,
az utolsó stáció!
Kiemelt nemzedék tagjaként,
századszor add most tovább
a nyakadban függő,
újulni kész betlehemet,
a parányinak látszó jászolt,
benne az ember fiát,
hogy ezentúl utódod harsogjon vivát
a keményre érett, fanyar édes,
isteni dicsőségre!

PÉTER ERIKA

Feltámadás előtt

Szeccessziós ékszer
a várandós faág,
bimbója Tiffany-
tükörbe fagyott,
pár napos tavaszát
őrzi jégbe zárva;
opálcseppbe rejt
a boldog tegnapot.

*

Hátam mögé állok,
bámulom magam,
nagyra nőtt árnyékom
alkonyba takar,
lábujjhegyen lépek,
ne is vegyem észre;
tükrömig elvezet
arcom lidércfénye,
nézem közhelyeim,
kopott csillogásom,
táguló pupillám,
mosolygó magányom,
sorsomnak álcázva
gondtalannak látszom,
nyakamból keblemre
zuhan aranyláncom,
mennyi vágy, fájdalom
bolyong most is bennem,
mezítelen állok,
s Te jössz velem szemben.

Szeretném,
ha a Tejúton
pisztrángok
úszkálnának,
melléd röpködne
egy fénymadár,
s én szégyenlős
rajongással
lesütném szemem.

*

Egyszer minden tenger
sivataggá válik,
homokszemecskékből
Szahara nő,
csöpp gyermeklapáttal
kiásnám keresztem,
szűk bűváruhámban
szorongatja testem,
víz alatt is fájnak
a lappangó jajok,

szeretnék mélyebbre
elmerülni benned,
de visszahúz zárkózott,
szemérmes szerelmed,
földoklító fonémák,
nyelv-alatt-szavak,

végül mindkettőnkéből
szürke por marad.

Három napja
szeretetre szomjazom,
ismét esik, légtornászként
fátyol-cseppek lógnak
láncként összebújva,
kábeldrótokba fogódzva
hogy a sárrá-bomlott hóba
hulljanak,

buborékok táncolnak
a föld asztalán, tócsák
fröcskölik a harisnyákat,
de a még smink-nélküli
primadonna-fák
e tájnyi öltözőben
már készülnek lombosodni

ablakomon gördülő
cseppek golyóstollai
rajzolják sziluettet
és látom kinyújtott kezed,
ez a Harmadik Nap
a testedé,

s lelked a vizek felett lebeg.

Pocsék volt az a nyár,
viharszárnyak tépázták tetőnk,
mi, nők – tócsába mártott rongycsomók –
madárijesztővé áztunk a kapualjban,
a parkban hajléktalanok
ponyvával takarták le a színpadot,
s a kitaposott macskaköveken
átázott elkopott cipőnk.
Kinőtt kardigánként feszült ránk a város,
sáros szerelvények sírtak síneken.

Az állomáson most is gyorsvonat tolat,
kókadt lampionként lebegnek esernyők,
kendőt nem lobogtat senki,
elrejtí arcom a rám zuhanó zápor,
fázom, összekulcsolódik,
majd kinyílik kezem,
dermedt ujjam denevérszárny,
már mind a tíz feszül.

Mozdulatok

Hajlok, felemelem
a lehullott percet,
a várandós hajnalt
markomba kapom,
magamhoz ölelem
a lázadó estet,
tenyeredbe rejtem
gyűrött holnapom.
Kezedbe szítálom
maradék időm.

Csillaggá lettél

Azon az őszön is
csillogott a fény,
de megtört a nap
az ablak üvegén.
Szilánkokra hullott
akkor egy mosoly,
árnyék táncol most
csillagarcodon.

PROSSZER G. JÚLIA

Őszi kép

Megvadult kanca hátán zúdul
alá az ősz a hegyről
nyomában süvöltő szél rohan
s a kifosztott mezők felett,
csupaszra vetkőztetett erdők
vacognak.

Hajnal a patak parton

Nesztelen jó a hajnali fény,
kecsesen libben a földre,
harmattól csillog a szederlevél,
s a virágok becsukott kelyhe....
Kócos fűz hajlik iramló víz fölé,
– magányos obeliszk a tájban –
de a víz s a lomb majd összeér,
ha virgonc szellő támad....
A látóhatár egyre fényesebb lesz,
peremére kiül a Napkorong
arannyal átszőtt köntösében
Narancspirosan mosolyog....
Terjed a fény egyre sebesebben,
űzi, hajtja az árnyakat,
áttetsző lesz a patak medre,
hol cikázva úszik egy halcsapat.

Haiku

Nincs csak szenvedés :
rügy zúzmarás ágon...
Tüzes nyárra jeges tél.

Nekem nem lehet...

....és most itt vagyok, hol lenni nem akartam,
váratlan vihar sodort-e homokos partra

....és kucorgok a szélhordta buckák ölén,
egy csenevész akác védőn hajol fölém

....én kéklő hegyet : Bakonyt, Vértest
idézek –,
nekem véremben áramlik a smaragdzöld
igézet !

...én hegylakó vagyok, erdei ember,
dajkám a zúgó, illatos fenyves

....nekem nem lehet otthonom e nyírségi táj,
mert a hegyek hiányát megszokni
– késő lenne már –

s hogy benne – otthon vagyok mégis....? –
azt egyedül szelíd, bolond szívem érzi,

mikor magányos éjben, minden múlttól
távol,
az egyetlen , igaz TÁRSAT hazavárom....

Anyám és az este

Hírtelen lett este megint,
nyirkos sötét
ereszkedett
a tájra...
Széllel, faggyal a tél most
készül uralkodásra.
Hétrét görnyedt Anyám az
esti félhomályból
szótlan
néz „odaátra”
s gondolatban meleg
pulóvert terít
régén holt Apámra.

A temetőben

Apukám!
Gondjaimmal –látod –, most is
Hozzád jövök
Hozzád, kit húsz éve már,hogy
takarnak a rögök.
Apukám!
Odafönről nézz le rám
s vigasztalj bölcs szavakkal,hogy
ne gondoljak még a ravatallal
így dolgom végezetlen
adj erőt „golgotás” életemhez
Apukám !
odafentről nézz le rám
terítsd rám nyugalmad végtelen
palástját
s lelked tiszta, erős hitét, mit
reám hagytál
szép örökségül
sértetlenül nyújthassam át, ha
Hozzád megyek végül.

ROVNI EMESE

A rózsza

Egy szál virágot őrzök...
Szírmmain remeg a kezdet és a vég,
szívemben egykori lángja ég, örök.
A szót, mit igaznak hittem,
tőled tanultam kimondani, és:

Ezer pillanattá omlott az idő,
befoghatatlan pajkossá a perc,
behegedt minden repedés.
Szemünkben fürdőzött a nap,
könnyünkben eggyé váltak
mind a csillagok.
Körénk hajolt az ég,
selyem köntösben úszott felénk
a bódult telihold.

Kékbe pirosat tűztél,
sárgát, aranyat,
zöldre festetted a barnát,
és nekem adtad a nyarat.
Elhoztad az őszt s a hófehér telet,
festettél tavaszt is,
s mert több évszak nem lehet,
mind, mind szívednek színeit...
Velem maradnak,
őriznek verseid.

A kék vizeken túlra...

Selyemből darócba öltözöm,
Övemet szorosra húzza kezed,
Szobánkból végleg kiköltözöm,
Vállamra ősz borul, nem a fejed.

Tócsák vizéből oltom szomjamat,
Sárba fúlnak az emlékeink,
A medál és az arany foglalat
Alámerül, s a tél jó megint.

Körém hajol

A hold ajkáról olvasgatom
a vetülő fényeket,
dallammá igazulnak a kérve kért szavak,
izzva bocsátják útra
gyermekké tévő dalaikat.
Megfejthetetlenül igazodnak, simulnak
a holnapok vásznának terítékére,
hogyan elcsendesülve választ kapjanak.
Borral teli pohár ring a múlt felett.
Ismerlek,
vagy csak az álmom tékozol képeket,
s int szomorún, ring csillagtalanul a szószegett?
de hisz...
"a kék egen ezer nap ragyog!"
Legyen áldott minden mosolya, ha mégis reánk,
ha mégis...

Esik...

A kémény szegletén, de helyes!...
délceg-mellényesen, egy kék szarka ül...
Háta mögött szakad az ég...
hosszú farkára a csend ráröpül...
szeméből lassan kigördül az ősz...

Odalent... - csörög a villamos...
száz megállóban fásultan elidőz...
majd felzúg, továbbdöcög a város...
Avarból óriás szivart sodor a szél...
füstjét mélyre szívja a sok lakó...
Sáros cipőjére rábámul,
elrozsdált bilincsét rágcsálja a perc...

A gesztenyefa alatt gyerekek...
Babát s levél-kelengyét gyűjtenek...
kosarukban vígan rúgkapál a jövő...
S az esőkabátok pillangós szárnyai
új tavaszt kacagnak felém...
MAGAMRÓL

Régóta nem tudok verset írni.
Copfos éveim fonatából
kihullott a masni, rég elveszett.
Utána kapni nem volt erőm,
s lettem álomszegett.
Nehéz a levegőm.

Eddigi életemben
elnyomtam magamban
minden ritmust és formát,
gyanakvó szürkeségbe taszítottam
minden élvet és érvet,
hogyan ne „lássam meg a szépet”.

Tudom, nem érted.
Átszitaltam szívem rostáján a lisztet,
és életet, kenyeret sütöttem ugyan eleget, de...!
Milyen szépen őrzi az emlékezet
minden búzából kikelt,
kalászos falatját.

Neveltem gyereket.
Három gyönyörű sorsosom
mellett virraszthatok,
de eltorzult páros életem
csupasz kőfalára csak
sarat mocskoltunk és tejet.

Elástam a könyveimet,
az emlékeimet.
Összeszennyeztem minden,
kacajra hívó hitben kiszirmosult,
megszentelt színemet,
s lesütöttem a szemem
a rám csodálkozók előtt.

Az idei Húsvét is meglopott;
Halállal öntözött
tavaszt hozott,
holott festettem neki
piros tojást,
s most sírva csókolom
apám elhamvadt por-kezén
munkába fáradt keserveit,
szemében az aggódás
imámba hulló fényeit.

Anyám haragvó átkait
megbocsátva,
örökre tisztítótűzbe vágva,
ma féltve simítom kedves ráncait,
ölébe csuklott magánya rám pirít.

Keresem a homokvárakba rejtett,
a lebénult lábakon járó gyermek perceit,
amit az "aranykocka" marcipános nyála ízesít.
Utamon elkísért sok krízis,
és a paralízis.

A csinos égre rábotlott a Hold,
inas kezében fehér bot vagyok.
Köszöntjük a fényt, amit mások Napja szór,
de a reményt
–dédelgetve, némán,
leereszkedve egy sugaras létrán–,
együtt polcoljuk fejünk alá,
elrendezgetve, mint régen,
s ráigazítva szépen
százezer csillagot.

Álmaim gyászágyán sírva szunnyadok,
míg keresztes pókjaim
át-, meg átszövik szívem baldachinját,
de vérem kabinját
tágítják már kincses szavaitok.

Az első hó

Fehér a hó, fehér a ház,
fehér a gondolat, mi rám talál.
Az első hó fedte, nyugalmas táj
békével tölt el, s rám kiabál:
megállj!
Tedd le most gondod, békítsd meg lelked!
Pihentesd tested, tárd nagyra szíved!
Szorongó fájdalom szálljon most messze,
suhanjon kavargó, fehér pihével!
Úzd el a bánatod hótakaró alá!
Minden rosszat fedjen,
s hozzon jót és áldást!
Fehér a hó, fehér a táj...
Fehér a lélek... fehér varázs...

Égnek a fények...

Gyúlnak a fények utcán és téren,
remegő lánggal a téli szélben.
Csillagok lépnek fagyos-kék égre,
utat mutatnak a három bölcsnek.
Égnek a gyertyák Karácsonyt várván,
koszorú ágán lobbannak sárgán.
Égnek-e fények az ember lelkében?
Készül-e szíve a békés ünnepre?
Szeretet nélkül nem látszik szépnek,
hiába égnek az adventi fények.

2007. december 01.

Adventi fohász

Négy gyertya várja, hogy kigyúljon lángja,
adventi koszorún libbenjen tánca,
míg szép karácsonyunk lassan ideér.

Uram, segíts!

Lelkemben is éleszd fel az ünnepi fényt!
Csillognak, villognak díszek az ablakban.
Szín és fény látványa ünnepre hangolja
szürkébe süppedő, rohanó napjaink.

Uram, segíts!

Legyen az én szívem is most örömtelibb!
Fényárban úsznak az utcák a városban.
Ragyogó kirakat, bőséges kínálat
sugallja: vegyél meg, ne törődj holnappal!

Uram, segíts!

Tölts el szeretettel, hogy azt is adhassak!
Rohanunk munkából, rohanunk munkába,
fáradtan küzdünk e kegyetlen világban.
Megállni nincs idő, csendet teremteni...

Uram segíts!

Lelkemet az ünnepre felkészíteni!

2009. november 30.

Kis karácsonyi vers

Míg nézed a csillogó fenyőfaágat,
szívedben költözzön boldog varázslat!
Olyan most minden, mint a mesékben,
angyalok suhannak földön és égen.
Varázspálcájuk szívedet éri:
kísérje szeretet életed végig!
Lelkedet ma éjjel ringassa álom!
Öleld kebledre az egész világot!
2007. december 24.

Hópihe álom

Örült, kerge táncot jár a hópihe,
vadul forog, űzi északról a szél.
Ahogy puha vattát tépi szét a kéz:
kering, mint az égből aláhullt ige,
mely durván arcomba vágja álmomat,
hidege lelkemen üt mélyen sebet.
Magányos árny vagyok, lennék bár veled!
A tél nélküled fagyos napok sora.
Ha itt lennél repülnénk kéz a kézben,
szembe dacosan a téllel, mi komor.
Nem törődve arcunkba vágó széllel
nevetnék, míg a hó olvad orrodon.
... Kezem melegszik kabátod zsebében,
forró a tél már, hisz ajkad csókolom...
2009. január 30.

Decemberi este

Bundába bújt a hűs decemberi este,
esőt szítál sötét, láthatatlan felleg.
Ballagok az utcán e késői órán,
pihe-hó helyett most esőfátyol hull rám.

Fényszóró vetít a nedves hátú útra,
ezüsből folyót, mely csillogóan futna,
szaladna messzire... Eltűnik, elillan,
tovasiklik fénye a ködös távolban.

Marad a sötétség, csak utcai lámpák
világítanak meg néhány fázós tócsát.
Fény-fűzér erkélyen és sötét ablakban,
ünnepet jelezve ütemesen villan.

A meleg szobákban Advent fényét szórja
sárgán égő gyertya... vár a Megváltóra.
Mosolyog egy gyermek, ajándékot készít,
csillogó szemekkel szeretetet épít.

Esik kinn az eső, langy idén az Advent,
ideér majd a hó, s fehér karácsony lesz.
Kócos fűrtjeimen vízcseppekké válik,
úgy csillog arcomon, mintha angyal volnék.

2008. december

Tél közepén

Fák között madár dalol, becsapta őt
ál-tavaszbba öltözött, csalóka fény.
Hóvirág kidugta szép, fehér fejét,
én tudom, csak én: tavasz sokára jő.
Dérbe bújt, halott a táj, a bús idő
karcol ember-arcra jégbe zárt reményt.
Ó de messze még a fényes ébredés!
Tél-közép sötétje lopja vélt erőm...
Köd-fehér fuvallatot repít a vágy,
márciust idéz lehunyt szemem mögé,
űzi majd a zord telet tavasz talán,
száll a színbe öltözött napok közé.
Föld alól virág kacsint – de szép varázs!
S újra táncra kél a fény a völgy ölén.

SÁRKÖZI LÁSZLÓ

Varjú szonett

...havas eső varjat ver az égen,
magánya enyém; lustán repül célja
felé s nem örli pokol se éden.

Szállnék én is – akár kettétört téglá
lehetnék ennyi erővel: hazám
vakság és feszülő nyomor kazán;
olcsó máz alatt éled a szín: cékla.

Mivel fejemet nem a földbe dugom,
megértem azt, mit nem tudtam rögtön;
a téglá célja: rendszer; fal s börtön,
bár lelkem gyarló – nem ilyennek tudom.

Mindig fázom s a fagyoktól félek,
varjúmód mégis a hidegben körzök
míg szárnyam szegi múlás, vagy élet...

Budapest – Pécs, 2001. január 31.

Késő őszi dal

A költészet újraérintése – tíz év után

Szürke fák alatt
bolygom hallgatag,
latyak utamon.
Kuporgó bokrok
közt porhó szital
fojtón, hidegen
s messzi idegen
sötét vizeken
megdermed a tér.
Tűnj el, múlt! Látnom
tépett levelek
részegült táncát
elég! ne bántson!
Ölelj öröklét,
hullj s múlj szenvedély!
Budapest, 1998

Vigília

...s a kora reggel kocsmában leli
őket; folyékony kenyér lesz a segély,
aztán kommersz pálinka követi,

a menü – kannásbor, zúg a zenegép.
Kávét nyelnek műanyagpohárból,
de hasztalan, tántorog, nem táncol
lábuk, mit régen kikezdett a fekély.

Arcuk viaszában szemük résnyire
gyűrődik, nyelvük rongy, szatyruk zörög;
cuccolnak, majd kint egy bokor mögött
kinyúlnak. A sort haverjuk végzi be,

ő már bele nyugalma rálelt:
a fejüktől alig egy lépésnyire
guggol s nyögve fekteti a kábelt...

Budapest, 2003. március 4.

Újévi szonett Faludy Györgynek

Gondolataim szanaszét szaladtak;
épkézláb mondat elő nem került
és megértem mért fázom legbelül,
bár a zord fogak odakint harapnak.

Ablakodhoz mentem s néztem a Dunát,
mely házad lábánál imádkozik
nap mint nap és szinte kínálkozik,
hogy hátán vigyen az ó év után.

Nem hajózhatsz el! biztosan élveznéd
aggodalmadat és ahogy nézlek;
Kharon ladikját tán meg is lékelnéd:

féljen ő Tőled! Mindenek okán
s főképp: megszerettelek és kérlek,
mint barátot; maradj velem soká.

Budapest, Szent István Krt. 2
1998. december 31. – 1999. január

Egy Tanka 1989 őszéről

Konok mocsokkal
befeketített oszlop
negyvenötös évszámmal.
Ül fönt kőgalamb,
virág – nincs, itt minden gaz!
és szól a lélekharang.
Szentendrén, 1989 októberben

Haiku

1988-89

Csendes a város
újév reggelén.
Hólé csepeg egy ágról.

*

Arcod mint finom,
rám és rád hulló
cseresznyevirág-szirom.

*

Járt úton megyek:
lenn megfojt a barna por,
fenn gyűlölt hegyek.

*

Nappal hallgatnak
a békák, de alkonytájt
már kurjongatnak.

*

Elegáns veréb:
az út szürke porával
mossa köpenyét.

*

Farkát kergeti
az eb s valahogy önmagát
végteleníti.

*

Túl a periférián
a kattogó HÉV
zöld hernyó csupán.

*

Mily érdes kövek!
Fő a változatosság!
Mezítláb megyek.

*

Kavicson remeg
egy szitakötő.
Ó! Hangya zavarja meg.

*

Köd esőt hullajt.
Egy varjú káromolja
hollóhajamat.

*

Éveim ráncok
arcomon. Körülöttem
hó, szél és álmok.

*

Bőrömbbe fúrnak,
vérmintát vesznek tőlem
és zúgolódnak.

SEBŐK JÁNOS

Színvallás

Felesel a szürke ég s a nappal;
a feszenszög ébrenlét marasztal.
Csendesülő lombuszogás súgja
madárdalos emlékekbe bújva,

hogya az álom bohócos ruhája,
míg hullong csillag-virágos tájra,
a madárcsicsergés-csengettyűkkel
gyerekjátékot agyamba tűzdel,

amit egykor nem játszhattam végig,
szorgos-méhes versírassá érik,
és megvámol minden fény-virágot...
Ágyam katapultál, s így kiáltok:

„Aludni akarok és nem írni,
lelkem titok-kincsét ne borítsd ki;
eláztam azt a szívembe mélyen,
ne akard, hogy újjólag átéljem!”

De Péter-ébrenlét kukorékol,
hogya bizony színt kell vallani néhol:
versben, dalban vagy káromkodásban;
ahogya az fájt, s ahogya akkor láttam –

A mi Valentin-napunk

A sírodon
hókristály-bakfisok
komolykodón lejtették táncukat,
pedig a nap
vatta-felhők mögött bujdokolt.

De mégis átlopott
rajtuk parányi csillogást
okos jószágod szépet-akarása,
hogy a tél belássa;
sosem lehet hatalma fölötted,
mert most is
el tudod úzni a könnyet
jégcsapos emlékeim szeméből –

Sóhajos zenébe kezdett a szél is...
Elvesztésed emléknapján mégis
újra legyőzted
a halál ezüstrojtos bakacsin-dalát.

Te nem változtál se itt, se odaát;
lettél, aki voltál és leszel:
szívem oltárán a Szent Grál-kehely.

Adventi üzenet

Várva várunk Betlehemi Csillag;
mutasd, merre vezessen utunk!
Hol találjuk meg Jó Pásztorunkat?
Nélküle szétszéledt nyáj vagyunk.

Vezess el a Kisdéd jászolához,
hová ajándékot vihetünk
Néki, aki lelki megnyugvást hoz;
felkínáljuk bűnös életünk!

Vállainkon véteinknek súlya,
fáradt lábunk gyenge, roszkatag;
a világ elcsábít téves útra,
de Ő felemel s kegyelmet ad.

Ő vár ránk, hogy lába elé rakjuk
szívünket s a vérző sok sebet,
hogy a Sátánnak tudtára adjuk:
Ő az, aki még így is szeret.

Jertek hát! S a Csillagot követve
lelkünk mélyén keressük meg Őt!
Bűnbánattal és egymást szeretve
térdeljünk le a jászol előtt!

És ez adjon új reményt szívünknek,
meglátva a Kisdéd mosolyát,
melyben éltető Szeretet lüktet,
s így folytassuk utunkat tovább!

Karácsony csodája

Hallod-e, hogy csilingel a lelked?
Karácsonyi dallamot zenél.
Hull a hó, vagy csillagok ragyognak,
Minden a szeretetről beszél.

Életedbe bekopog a Kisdéd,
Boldogság-sugár a mosolyod,
Karácsonyfán csillagszórót gyújtasz,
Szíved jószág-szikrákat dobog.

Családodat magad köré gyűjtöd,
Véredben lüktet a szeretet.
Keserűség, bánat szertefoszlik,
Sorsod terhét mára leteszed.

Díszes fenyő csillogása ringat,
Egyetlen család a nagyvilág,
Csodálatos belső békét érzel,
Nyugalom van: nincsenek viták.

Karácsony illata leng körötted;
Eszedbe jut szép gyermekkorod,
Halkan egy már majdnem elfelejtett
Szent ének dallamát dúdolod.

SZ. PÖRDY MÁRIA

Ünnep után

A hirtelen támadt szél oldalba kapta, könnyedén megemelte, úgy futtatta az út menti bokrok felé, hogy lába alig hagyott nyomot a hóban. Kezével kétségbeesve tempózott a kavargó hótengerben. Jajkiáltása az alacsony bokrok tetejére bukkott és belesüllyedt a vastag hópaplanba. Teste alatt megadóan hajoltak szét az ágak.

Fentről, a bokrok tetejéről súlytalanul hullottak rá a hópatatok, és védőn beburkolták a jégpengével támadó hóroham elől.

*

A szél csendesedése után egy kutyát sétáltató férfi talált rá. Megrendítően sovány nő volt. Arccsontjára szorosan ráfeszülő bőre kortalanná kozmetikázta. Éppúgy lehetett negyven, mint hatvan.

A táskájában semmilyen iratot nem találtak a rendőrök. Csak egy szakadozott, a szélein csipkessé kopott, több oldalas levelet, helyenként olvashatatlan vagy nehezen olvasható szöveggel. Torontóból küldték, nagy valószínűséggel a hetvenes évekből.

Toronto, 19/...

Drága Zsenikém!

Öregszik a karácsonyfánk. Mi nem a kertben állítottunk fát, mint az itteniek, hanem otthoni szokás szerint a házban. A derekát még egyenesen tartja, ágai azonban megadóan hajlanak a padló felé és a leggyengédebb érintésre is százával hullanak alá a tűlevelei. A fának és az évnek is vége. Ideje válaszolnom a leveledre.

Az ünnepeket végigkönyeztem a pimasz náthám miatt. Sok volt a fény a szememnek, a csillogás a könnyzacskóimat irritálta, a friss vágású fenyő illata pedig a duzzadt nyálkahártyámat szurkálta.

Könnyes, kivörösödött ábrázatomat végül napszemüveg mögé rejtettem. Olyan voltam, mint az ünnepi fényárban úszó city centerbe tévedt koldus. A szeretet obulusaiból azonban csak kevés hullott az ölembe. Péterrel [redacted] egymásnak darabszámban is [redacted] ajándékot, de felejtettük belőlük a csomagoláskor.

(Mintha egér kaparászna a közelemben, a tűlevelek apró percenésekkel bukfenceznek lefelé a díszek fémes lejtőin.)

Kozmikus sebességgel távolodunk egymástól. Ne kérdezd, miért. Nem tudom rá a választ. De lehet, hogy nem is akarom tudni, mert a bizonyosság szembesülés elhibázott választásaimmal, gyengeségeimmel.

Én nem tudom feldolgozni a kudarcaimat. Nem vagyok olyan erős, mint te, aki mindig tudtad, hogy ki vagy, mennyit érsz. Te akkor is Páltamássy Eugénia maradnál, ha lakatlan szigetre fújna [REDACTED] helyett kagylókü [REDACTED] átszanál, és énekelni tanítanád a halakat. Én már a repülésbe belehalnék.

Szóval, ahogy írtam, karácsony előtt náthás lettem. A láz annyira legyengített, hogy az otthoni készülődés közben többet pihentem, mint dolgoztam.

Belenéze [REDACTED] orokba, szinte minden adón, csatornán a karácsonyra igyekeztek "ráhangolni" a nézőket. [REDACTED] ismert személyiségek: politikusok, írók, színészek meséltek gyerekkoruk csodás karácsonyairól. A várakozások boldog izgalmáról, a csengettyű hangjára felgyorsuló szívverésükről, az elébük táruló látvány lélegzetállító pillanatairól, a meghatottságról, a bensőséges családi légkörről, csupa szép emlékről.

A műsor után eltöprengtem: ha most engem kérdeznének meg, mire emlékszem, mi maradt meg bennem a régi karácsonyokból, bizony nagy bajban lennék. Csak ünneprontó gondolatokat tudnék megfogalmazni.

Tudod, azért nem meséltem szívesen a karácsonyainkról, mert [REDACTED] nem sz [REDACTED] nepet. Azóta pedig, hogy az angyalok helyett a halál érkezett meg a húgom vasszánkóján, anyuék többé nem állítottak fát. (Azon a karácsonyon sirattuk el szegény szülémet is. Amikor megvitték neki a hírt a húgom balesetéről, elindult felfelé a padlásra, hogy a messzeségbe vezető úton még utolérje a dédunokáját.)

De igazán csak ott, a tv előtt ücsörögve, a gyerekkori emlékeim felidézése után jöttem rá, hogy a karácsonyok nekem legtöbbször a reményeim, a várakozásaim megghiúsulását jelentették. A különlegeset, a rendkívülit vártam [REDACTED]

[REDACTED], de egyiket sem

[REDACTED] hétköznap is megkaphattunk volna. Legalábbis én így gondoltam. Szüleinknek ugyanakkor nem volt meg az a képessége, hogy a szegénységünket csillog [REDACTED], burkolják. Nem készítettek fel minket sem külsőleg, sem lélekben az ünnep fogadására, és nem sikerült hagyományt teremteniük, ami – szerintem – hozzátartozik az ünnepélyességhez.

Talán éppen ezért nem éreztem rá, nem az a lényeg, hogy mit találok a fa alatt, nem az számít, hogy milyen magas a [redacted] zilag készített szaloncukrok himbálódznak rajta, hanem az, hogy értünk és nekünk készítették.

Szentestén mindig korán lefektettek minket, hogy az éjféli miséig aludhassunk pár órát. Nem tudom, anyuék fent maradtak-e az indulásig, mert mi félálomban, csak az öltözködésre koncentrálni, dideregve kapkodtuk magunkra a ruháinkat a csaknem teljesen kihűlt szobában, hogy a dunna melegéből minél többet megőrizhessünk.

A templom ilyenkor volt a legszebb. A szentélyben a sudár fenyőfa arany és ezüst díszei hatalmas gyémántokként ragyogtak a csillárok fényében. A Betlehemet az egyik mellékhajó [redacted] arcú figuráira, az égbolton ragyogó üstökösre, a barlangba kukucskáló állataira ma is tisztán emlékszem. A gyönyörű karácsonyi dalok, az együtt éneklés [redacted] ltötte el lelkemet, hogy abban már nem maradt hely a csalódásnak.

Hazafelé könnyűnek éreztem magam, mint a lámpák álmos-sárga fényében pilinkélő hópelyhek. Húgommal egymást előzve futottunk, hogy a nyelvünkkel elfoghassunk egy-egy nagyobb pelyhet.

Ne edd azt a mocskos havat! – kapta el a karomat apám, és tarkón csapott. Mint a repedésen keresztül utat talált patak, úgy buggyant ki belőlem a véres nyál.

Anyu sikítva felkapott egy marék havat és azzal törölgette a számát.

Duzzadt, elzsibbadt, nyelvem eltorlaszolta a levegő útját. Fuldokolva, hisztérikusan köpködtem szerteszét a torkomra folyó váladékot.

Apám letérdelt a hóba és hótamponokat adogatott anyunak. Háta bűnbánatba hajlott, feje lassan süllyedt lefelé, mintha tettének következményét közelebről is szemügyre akarná venni. Ütése nyomán egy éve meghalt húgomért hullottak az áldozati vércseppek a hóra.

Akkor voltunk utoljára együtt éjféli misén.

Csak nálatok és köztetek éreztem ennek az ünnepnek a meghittségét, az év többi napjától való másságát. Nem csak a külsőségek miatt, bár [redacted] mellékes, hiszen minden [redacted] önbőzött a mienktől.

Nálatok láttam először mennyezetig érő fát, amelyet zenélő szerkezet forgatott. A nehéz, mives gyertyatartókban a színes, változatos formájú gyertyák, a fagyönggyel, fagyalbogyóval font fenyőkoszorúk, a díszes

karácsonyi szalvéták az ezüst gyűrűkben, a kristálypoharak, a vékony falú, áttetsző porcelán csészék mind-mind az ünnepi asztalotok kellékei voltak.

Élveztem az étkezéshez készülődés, az átöltözés izgalmát, a vidám nyüzsgést, az étkezések szertartásosságát és a jóízű társalgást az asztal körül. A gyertyafény melletti kávézást a nappaliban. Az öblös fotelek babusgatva vettek körül bennünket, és a délutáni teázásig ki sem bújtunk belőlük. Beszélgettünk, lemezeket hallgattunk, tévéztünk, és áhítattal nyalogattuk a szülői szigorral kimért gyűszűnyi koktélt, hogy minél tovább tartson.

Béke volt és nyugalom. Számomra a legértékesebb karácsonyi ajándék. Most már bevallhatom, nem sértek meg vele (sajnos) senkit, azt kívántam, hogy sose kelljen hazamennem!

De jó lenne együtt felidézni ezeket az emlékeket! Ha megkapom az állampolgárságot, talán hazamerészkedem. Bár.... Mit nem adnék érte, ha legalább te kijöhetnél!

Nem tudom, mit írhatok neked, hogy ne kerüljél bajba, ha belenéznek a levélbe. A kérdést mégsem tudom magamban tartani. Egyszerűen nem értem, miért nem illeti meg az egyedülálló embert az a lakás, amibe beleszületett, ami az államosítás előtt ráadásul a szüleié volt? Miféle igazságosságra hivatkozva költöztetnek át valakit nedves, udvari szoba-konyhába, akinek úgy alakult az élete, hogy nincs családja? És ezzel arra kényszerítik, hogy szinte [REDACTED] últjához kötötte eladjon, mert nincs hová tennie! És megfosztják a tanít [REDACTED] liő miatt a szülők nem engedik gyerek [REDACTED] rára.

Hogy bírod ki mindezt?

Ne haragudj, nem akartalak megbántani.

És a pénzzel sem, amit küldtem. Más módon nem tudok segíteni neked.

Sokszor és sokat (voltál) vagy a gondolataimban. Most mindkettőnknek elég nehéz. Közös emlékeinkbe kapaszkodva, mintha egymás kezét fognánk, egyetlen nekifutással vágassunk végig – mint gyerekkorunkban – a szűrős, acatos tarlón, mert ha leállunk, talpunk ezer szűrástól fog égni és vérezni, s nem lesz bátorságunk továbblépni.

Akkor: egy, kettő, három, rajt'!

Puszi: Gitta

Az aláírás alatti üres részen óriási kérdőjelek között más kéztől származó feljegyzés: ??“*INCONNU*”?? *Canada’78*

Alatta: “*Bujdosik a barátság?*”

A lap alján (egyre rendezetlenebb írással)

“*Tudom, ki vagyok, kivagyok, vagyok, ki, ki?, tudom*”

*

Az örzőben csendesen zümmögtek a gépek, a képernyőkön diagramok futottak keresztül, apró pontok villantak fel, a lélegeztető ritmusos sóhaja pótolta az emberi neszezést.

A nővér éppen körbejárta az ágyakat, amikor a professzor elkezdte a vizitet a teremben.

Hogy van a mi kis Anonymusunk, kérdezte az osztályostól és megállt az egyes ágynál.

Tisztul a tudata, életfunkciói kielégítőek, sorolta a kolléga és lélegeztetvével nélkül folytatta: A kongelált ujjpercek amputálása sürgősséggel indokolt.

A professzor rábólintott és a kíséretéhez fordult. *Chiragra, congelatio* és hamarosan amputáció, mondta. Újra meg kell majd tanulnia a kezét használni, tette hozzá, kevésbé hivatalos hangon. Tudod, mondta halkán az osztályosnak, ha az unokámra gondolok, aki jövőre kapja meg a zongoratanári diplomáját, szinte mániákusan reménykedem, hogy – szemével a beteg felé intett – mégsem azonos a feltételezett személlyel.

Anonymus akkor már visszatért erre a világra, de a cselekedeteit irányító belső kényszer: A *HANGVERSENYRE KÉSZÜLÉS* mánia nem éledt újra az agysejtjeiben. Többé nem indította el Páltamássy Eugéniát minden napos útjára, hogy hirdetésekben eladásra kínált zongorákon melegítse be görbült-görcsös ujjait.

chiragra = köszvény (kézen), congelatio = fagyás

Őszi rőt képek

Megadóan koppant a nyár ősülő feje,
kissé reszketett már öregedő keze.
Halk sóhajok, apró neszek
kísérték múltó alakját,
vad, hideg szél cibálta fák
levelüket siratják.
Zizzenés és susogás,
villódzó suttogás,
szerelem és csalódás, ... elmúlás és változás,
ritmus és ciklus, az élet lüktetése: körforgás.
Vetköző természet tarka-barka
színes ruháját csendesen elhagyja,
didergő földet vele betakarja.
Apró gyík surranó lába alatt
meg-megrezzen fáradt avar
bágyadt arca.
Erdőn pára kuporog,
fátyla gomolygó, sejtelmes burok.
Hálóját szövi a pók szorgos lába,
csepp műve természet mandalája;
– élet és halál –
rezzen a szóttas: vergődve küzd életéért bogár.
Még piros bogyót érlel
a bágyadt nap lágy melegével.
Szelíd estéken a szavak gyöngéden égneek.
Őszi rőt képek, suhanó fények,
surranó vérem, illanó évek,
libbenő élet – hová vész el?

Ősz kosara

Szaladt már a rózsaucú nyár,
libbenő, suhanó szoknyáját
északi szél kapdossa.
Őszi ecset festette bíbor,
okkersárga, bronzbarna
narancsa, rótes vörhenyes,
hulló-pörgő színörvényes
színes paletta, zörgő száraz avarja
léptem alatt őszi bánatát elsírja:
szél durván beletúr, szájával belefúj,
álmából felrázza, lelkét is kirázza.
Égővörös bogyónak izzik a pírja,
öreg bokor ága hajlik, alig bírja,
gránátalmának piroslik fénye,
szerelem s bőség ősi jelképe,
kökénynek deres a kékje,
fanyar ízét madár s dér megcsípte.
Erdőből kikacsingat tölgyesnek lakója,
bükkösnek talaján megbúvó fekete,
vörös áfonya, hamvas bársonya.
Szél ujja hárfázik, dallama trillázik,
kék égben cikázik, falevél hintázik.
Sárgállott amott a körte, szorgos pók hálóját szőtte,
ökörnyál úszott a légből, fürtökön beért szőlők,
Dionüszosz ölelő karjába bódult
gyöngyök, nedve csordult.
– Ősz kosarába a természet törvénye
ezt mind-mind becsempészte. –

Koloncok

Kivont szablya arat
jajduló határon.
Fűsöprűm híjas foga
csípős széllel versenyben

megbarnult diófaleveleken.
Száraz törékeny csontok
fáról hullott koloncok,
hervadásukban a nyár
megkövesedett borostyán lehelete.
Szürkék, kócosak már a reggelek.

Kopasz ág

Settenkedve járt kertek alatt az ősz,
távolodott a nyár, szerelmét siratta a táj.
bús magányban fa állt, levele sóhaja szállt.
Didergőn tűnődött a kopasz ág:
melegről, fényről, csivitelős létről...
Földet szél keverte, színes avar sepette,
zokogó természetire véget csepegtetve
gyász fekete leple örvénylőn telepedett le.

Fázik a levél...

... testét hideg borzolja,
fától szél bogozza.
Didereg, zizzen,
még egyet álmodva pisszen,
földre röppen,
eső nyakába csöppen.
Egy-egy levél emésztetlen gondban
gyötrődik pókhálóban.

Szél ollózza a tájat

Jeges szél ollózza a tájat,
gyors lábakon rövid napok
körbe-körbe járnak,

az élet-szekerek imitt-amott,
meg-megállnak.
Árnyak és fények bújócskázna ottan,
kedved: hol fel, hol le, tottyan.
Színtelenségbe görcsösen sikító fák,
égben pihék játszadoznak,
teli torokból fújják a zúzmara-trillát.
Rigó sírva kiált,
keserűen dalolja búját,
hiába keresi párját a nagy hóban,
nem látja sehol sem a búbját.

Tél

Szél jégvirgáccsal verte a tájat,
tél dermesztette meg a fákat,
lét csendes tükrét, méla ültét
egy-egy szárnycsapás,
éles károgás ébresztette,
ott nyúl friss lábnyoma a hóban,
vargabetűt írt le,
kergette itt, talán a róka,
őzike is szaladt tova.
Ocsúdott az erdő,
napsütötte-fénylőn,
völgy lágy öblén
vezetett egy ösvény,
káporna bújít
hegyek közt a mélyben,
Úrnak lakhelye,
hit, remény, béke menedéke.
Messziről látszott tornyán a kereszt,
irányt és utat mutatva az elveszetteknek.

Egérlesen

Egy nap, aratás után, egérpapa fogta apró pereputtyát, népes kis családját, és betért oda, ahol nem volt már kiadó szoba, házunkba, kis éléskamránkba. Gondolta, ki fedél nélküli, pirinyó és családos, elfér ott, ahol már többen is ellaknak. Itt nem kell félni, ha jó az ősz, a tél, a rossz idő, az eső, hull a hó, és betolakodik hatalmas piros orrával a fagy. Ennél szebbet, jobbat, melegebbet, mint egy éléskamra, még vágyálmaiban sem remélhetett volna. Hosszú kis farkinca, kicsi kis szemecske, futó lábacska, szimatoló orrocsony, hatalmas fogacska, kíváncsi lelkecske. Surranó, osonó, csöpp lábak, falon futó piciny árnyak, nem félnek ők a kényes macskanéptől, kiknek bendőjük mindig tele, csak a kitett egérfogóktól. Pici dió, szalonna, sajt, formás darab, – juj, mily csábító, de ínycsiklandó! Ellenállni ennyi kínálatnak, jaj – egérszívnek oly nehéz, azonban egércsapdán fennakadni nem csak szegény, hanem kész életveszély! – Apró, kicsiny szegény lélek mi lesz véled? De itt sem maradhatsz! Nevet a szomszédnép, „Mennyi a macskánk!” Hát, igen, macskáink vannak szép számmal – sokan is tán. Kicsik, nagyok, cirmosból kettő, fekete és a szép vörös. Táljuk hússal, mannával tele. Nem néznek ők egérre így négy lábon, csak félig véresen, félkészén, ízesen spékelve hagymásan és persze porcelánon jó itókával tálalva. Jóllakott, henyé macskáink dióval, mandulával, mogyoróval telt kosáron álmodnak, durmolnak, és bajszukkal egérnépnek apró, pöttöm gyerekhada játszadozik nagyokat. – Nem tudom, még mire is vágyhatnának a macskáink! De félre a tréfával, hisz ülnek eleget – szegények órákat benn a lyuknál, bár sovány a vigaszuk. Okos, pallérozott már az egérfajta, ilyenkor ki sem dugja az orrát, de bezzeg kint cincognak, ha nem ülnek ott lesben a macskák. Egérnek nemzetsége befészkelte házunkba. Felettek mindent, mi ehető volt, rágtak mindent, mi rágható volt. Mint mester-kőművesek hada, fúrtak-faragtak, falakat bontottak, és egyre távolabb haladtak. Pizskukat otthagyták, mentek tovább, célba véve már a legnagyobb szobát. De nem lakhatunk egy fedél alatt egész egércsapattal! Nékik kint tágasabb! Ezért töröm az üveget, tömöm az üreget, töröm a fejemet, hogyan is szabadulhatnék meg e betolakodó egérseregtől, kik olvasni nem tudván, hogy rég „MEGTELT!” már, e ház emberekkel, macskákkal és más négylábúakkal, befészkeltek otthonunkba.

SZABÓ GITTA

A karácsonyfa története

Mikor útnak indultam, arra gondoltam, majd egy gyönyörű, frissen vágott, zöld fenyőfával megyek haza, hogy a Szeretet ünnepét mi is díszes karácsonyfával köszönthessük. Háromnapra járásra voltam már az otthonunktól, mikor váratlanul hóvihar kerekedett, ráadásul jeges szelet is hozott magával. A szél keverte a havat, és szemem, szám mind telefújta. Elbújni nem igazán tudtam, így lekuporodtam egy fa tövébe, hogy ott átvészeljem a vihart. De a vihar nem akart csendesedni. Egyre erősebben tombolt. Tudtam, baj lehet belőle, ha nem áll el hamarosan.

Az égbolt sötétszürkén borult a táj fölé. Amint néztem, tudtam, egyhamar nem lesz itt békesség. Közben tagjaim egyre jobban fáztak. Nagyon hideg lett a levegő!

Amennyire csak tudtam, összegömbölyödtem, kucsmámat az arcomba húztam. Bekecsem sokáig tartotta a meleget, és ellen állt a szélnek, nedvességnek. De vajon képes-e kitartani végig? Hasított belém a kétségbeesett gondolat.

Eljött az este. A szürke égbolt még sötétebbé vált, és a csillagok sem ragyogtak odafent. Már nem éreztem a lábaimat, hiába igyekeztem mozgatni az izmaimat, hogy fenn tartsam a vérkeringést. A jeges hideg a csontomig hatolt. Szempilláimra kiült a dér, szájam környéke fájdalmassá vált. Nagyon gyengének és fáradtnak éreztem magam. Szívem mintha kövé vált volna, a vér is megszűnt csordogálni ereimben.

Egyszerre nagy békesség lett úrrá rajtam. A lélegzetem is lassúvá vált, mikor a sötétségből egy fénygolyó libbent felém. Arra gondoltam, káprázik a szemem. De a gömb közelebb jött. Egyre közelebb, és közelebb. Mikor egészen előttem volt szétterült és körbefogta a fagyos testem. Szemeim maguktól lecsukódtak. Mély álomba merültem.

Tudattalan állapotomban a képzelet játékszere lettem. Láttam magam, boldogságtól ragyogó arccal, amikor újszülött csecsemőnket a kezemben tartottam, majd láttam az esküvőnket. Milyen fiatalok voltunk! Majd láttam, amint vásott gyerekként, testvéreimmal az udvaron kergetjük a tyúkokat. Szegény anyánk! Hányszor szaladt a sodrófával utánunk! Majd hallottam a sírásomat, amikor megszülettem. Emlékszem. Fáztam!

Hirtelen egy madár rikoltó hangját hallottam! Szemeim kipattantak, mint akit váratlan ütés ért! Körbenéztem, és megdöbbenve láttam, hogy a fénynyaláb még mindig átölel, és testemet melegen tartja. A lábaim mozogtak, csontjaim már nem fáztak. Életnedveim ismét csordogáltak, és szívem ritmusosan dobogott. A halántékomban éreztem lüktetését.

Mozdulataim, vagy az elállt vihar hatására a fény, ami körbeölelt egész éjszaka, ismét golyóvá egyesült. Néhány másodpercig előttem libegett, nem sietett, s én megbabonázva néztem, és mintha egy pillanatra láttam volna egy angyalt. Egy angyalt, aki a gömbből rám nézett és mosolygott, de szólni nem szólt hozzám. Én még is tudtam. Ő az őrangyalom!

Lassan feltápászkodtam, lesepertem magamról a maradék havat, és szerencsésen megúszva ezt a téli kalandot, sietősen indultam haza a kis fenyővel.

- Így történt, ha mondom! Pontosan így! Jó apátok is megmondhatja, hisz neki is elmeséltem annak idején! - pödörtem meg bajuszom, és a mesélést befejezván, megtömtem a pipámat.

- No! Menjetek végre játszani! – legyintettem a hitetlenkedő unokáim felé, akik kacarászva, súgva-búgva vették birtokukba a díszes fenyőfa alól az ajándékokat, közben néha kuncogva felém sandítottak.

Volt egy nyár!

Varju károg fenn a fán:
- volt egy nyár, volt egy nyár!
Szél borzolja tollruháját,
S csupasz már a sok faág.

Vörös avar talajt takar,
Avar alatt sok kis malac.
Készülnek az fagyos télre,
Vackuk telve eleséggel.

Eljött a szeptember

Eljött végre a Szeptember,
Az ősznek első hónapja.
Piros szőlő, fehér szőlő,
Mosolyog a hegyoldalban.

Nótázva indul szüretelni,
A falu apraja és nagyja.
Szőlőfürtje mind belekerül,
Az óriási fa-puttonyba.

Puttonyos idő

Őszbe futott puttonyával az idő,
Leszedte mind a gyümölcsöt.
Lehullott a sok színes levél,
Kopasz ágak nyúlnak az ég felé.

Varjú károg, jelzi a hó havát,
Deres lett az egész határ.
Rőt avar takarja a földet,
Mely végre pihenni térhet.

Csak az örökzöld fenyő zöldell,
Hó-parókában ünnepet köszöntve.
Gyanta csöppen tűleveleiről.
Telet köszöntő öröm-könny.

Szilveszter

Kis társaság
Nagy mulatság
Szilveszternek éjszakáján,
Boszorkánytánc
Csillagszórás
Pezsgőspohár koccanás,
Csattan a puszi balról jobbra
Újévi malac farkát fogva,
Kondul a harang
Szól a Himnusz
Egy percre mindenki elnémul,
Számot vetünk az elmúlt évvel
Ki okos most nem fogadkozik, nem ígérget.

Imbolygó gyertyaláng

Dermesztőn hideg téli éjszakán,
Mikor a hold is csendesebben jár,
Sűrűn hulló hópihe a földre száll,
Ünneplőt ölt magára már a táj.
Csillog-villog a sok kopasz faág,
Por hó kering, táncol a szán nyomán,
Szalad egy fénycsík a hold udvarán,
Karácsony angyala jön el hozzánk.
Csengettyű szól, s oly szépen muzsikál,
Könnyezve szipog fiú és a lány,
Csillagszóró s imbolygó gyertyaláng,
Lelkemet mély gyengédség járja át.
Karácsonyeste együtt a család,
Asztalon illatos, diós kalács,
Ilyenkor szeretet kell, semmi más,
Mi köztünk jár, öröm és boldogság.

Haikuk

Szikrázó tájban
Didergő nyúl fut tova
Csikorgató tél.

Fehér lehelet
Páraként csapódik le.
Jégvirág nyílik.

SZABÓ LAJOS

Nyárvégi esték

Hol hagytad ifjú éveid meghitt,
boldog óráit, csöndes perceit?

Emlékszel még, tavaszod estjein
hogy ámultál ég s föld rejtelsein?

Hogy fent némák a csillagos hadak,
lent meg csattog egy árva pitypalatty?

Ballag a Göncöl fénylő szekere,
itt lecsukva már a lovak szeme.

Ott lelketlen, elképesztő csodák,
itt szív zeng be kunyhót és palotát.

Az ég csupa kulcsra zárt rejtelem,
a földön nyit az első szerelem.

Hogy ott nincsen sem erény, sem gazság,
itt keresztben lator és igazság.

Elszállt évek. Az álom messze még,
meglátogat néhány fakó emlék.

És régmúlt esték illata zizzen
az emlékezés rejtelseiben.

Sorjáznak világmegváltó tervek,
elvetélt eszmék, letűnt szerelmek.

Szívedre hull az első csók nesze,
minden atomod megrezdül bele.

S bóbiska lombok árnyai alatt
meg nem született álmok alszanak.

Bolyongsz árnyaid s álmaid között,
kedved oldod, és búdat kötözöd.

Fütytyentesz még az égi csikónak,
s a Föld lassan kifordul alólad.

Buborék leszel a Semmi tengerén,
s tán nem is volt soha a te meg én.

Őszi pillanatképek

1.

A napok egyre morcosabbak,
csillagnyájam ködökbe veszve,
s haldokló rózsák illata száll
fészekké hajló tenyerembe.

2.

Egy orgonát ma tetten értem:
szegény virágot bontott éppen,
nyújtotta föl, föl, föl az égbe,
halál elől az öröklétbe.

3.

Kis semmi gaz, valami sárga,
rétről szalasztott vadboglárka
lobog felém a zöld gyepen:
„Ne hagyd el magad, öregem...”!

4.

A kertembe szimatolva
besurrant a szél meg a fagy,
tépdesik a bokraimról
a didergő madarakat.

Október

Emlékeid még kék egek
s aranyló fények felé szállnak,
de a tipegő alkonyokra
már hervadva hullnak az árnyak.

A mezőket vadászok járvák,
halott bokrok közt szellő surran,
s aludni készül az utolsó
madárdal is egy vén odúban.

Ősz

Azúr álom a menny.
A rét ezüstben hallgat.
Hideg van ideleenn.

Téli este

Tél van, este. Kék fény pereg
a rolók résén a zöld bokrokra.
Ragyog az ég,
rajta ezer csillag csokra.
Szitál a csönd.
Hűvös pelyhei anyáskodva
takarják be a néma utcát
és a lelkem.

Didergő árnyak, véznák, kuszák.

Alusznak a házörző ebek.
Nem neszelnek
sem a kóborló illatokra,
sem az elhulló halk kipp-koppra.

Lépegetek a hallgató és
közönyös, hideg éjszakában.
Kipp-kopp, kipp-kopp, rakosgatom
keményedő fagyban a lábam.

Itt kívül csend, a falakon túl
tévé fénylik,
harsog a reklám.

S gyilkol a hős, és gyilkol, rabol,
szerelmet árul a gyereklány,
okulva az ellesett példán.

Zúgó fejjel ámul a néző,
hogyan mik esnek meg e planétán.

Nézi az éhen haldoklókat,
az ön- és nemzetpusztítókat,
a fuldokló tengereket,
a szétzilált és hontalan
és haldokló
nemzeteket.

És sorjázik az ég haragja:
tornádó tombol, tó kiszárad,
pusztít az AIDS, ebola, pestis,
s a földrengések iszonyatára
rátromfolnak a szökőárok.

S noha elhangzik tréfa, vicc is,
a háttérben valahogy ott van
szüntelen az apokalipszis.

S ujjong, bömböl folyton a reklám,
bennük egy csöpp mennyország kékje
egy szerkentyűn vagy új tablettán,
s kúrálják velük vakot, bénát.

De kinn a dolgok most mind bénák,
megdermedtek a neszek, hangok,
illatok, ízek, s kifakultak
a színek s a nyári kalandok.

A vén torony egykedvűen
nyújt az égre egy csillagot –
nem kér magának címet, rangot.
S deres köpenyben szunyókálnak
a lélekharangok.

SZALAY ANIKÓ

Napfényes ősz

Aranyba öltözött alkonyi táj!
Az elbágyadó őszi napkorong
Sorra járván égi vándorútját,
Úgy megcsodál, mint titkos hódolód.

Mily gyönyörű vagy teremtet világ!
Felemeli szoknyád a pajkos szél.
Akár egy érett eladó leány
Szemérmes minden lehulló levél.

Hallom: Susog a színes lombruha,
Álomba zizzen, halkán leperreg,
Ágytakaród e vastag, rőt suba.
Lassan este lesz és Te meztelen.

De addig csak csendben vetkőzz, némán,
Pompás testeden megpihen a fény.
Őszi lombjaid közt bekukucskál,
Mint egy szerelmes, epedő legény.

Aranyos ágak, napfürdőzzetek
Eleget a hosszú álom előtt!
Még ne hunyd le szemed szép természet,
Mézcsókkal illet boldog szeretőd!

Téli reggel

A tűzre senki nem vigyázott,
kinyíltak hát a jégvirágok.
Beszöttek sok kis ablakot,
– Mogorva tél kopogtatott.

Dunna alatt pihent pajkos gyermeknép,
Nagyapóra figyelt, ki begyújtott, s mesélt,
Elmerengve nyári ifjú álmokon...
– Kint dér szikrázott, fagyos szél jajgatott.

Friss, finom cipócskák illatoztak már,
habos kávéval mind reggelire várt.
Meleg konyha, otthon, édes ízek,
Milyen jó volt gyermekként e béke!

Lassan hervadtak a hús jégvirágok,
Fehér csipkefátyol harmatcseppé mállott,
Továtűnt, elillant, kósza felhő-mámor,
Hol vagy szép gyermekkor, Hol vagy tündérálom?

Téli viharban

Jajgatva, sikoltva zúg a szél,
fütyül, süvít sok kéménygége.
Riadtan bújik el, aki él
valami biztos menedékbe.

Fergeteg seperi a rónát,
s mint dühöngő, részeg orkán
eszelősen, vadul rázza,
hópelyhek forognak a tél
tébolyult, táncoló nyomában.

A száguldástól remeg a ház,
tetőt tép, szaggat, összezúz.
Meddig akarsz még király
lenni fagykoronás, hideg hadúr?

Nyikorog, sír a rozoga viskó,
résein befúj a sarki hideg,
tegnap még tavaszción szólt a rigó,
ma jégvirág nyílt a vékony üvegen.

Jégpikkelyes víz hídja alatt,
kiról kabátot cibál a szél,
érezed-e fedél nélkül a baj
vést jósoló lehetét?

Reggelre elhaladt a vihar,
csonka fák ága földön hever,
s a folyóparti hajléktalant
magához vette a végtelen.

Advent

Készülj ujjongó, győzelmi napra,
mikor a téli ég sápadt peremén
jégszívedhez, büszke ember, utat mutat
egy boldogító,ragyogó tünde-fény.

Készülj új feladatra, fénylő virradatra,
zokogó lelkedből légy igaz, tiszta.
Taposd a sötét bűnt, mely vakságban hagyott.
Emelkedj magasra! Ugye szépek fent a csillagok?

Felgyulladt a szeretet lobogó lángja,
szikrát szóró fény, lelkesítő öröm.
Adventi koszorún négy gyertyaég.
Ó, tündökölj, tündökölj
Beteljesült szent küldetés!
Angyalének zeng, lélek tisztul,
s csendes az éj.

Favágó

Még holdfény villan fejsze éles élén,
ahogy vállra kapja a hajnali nesz,
Surranó sugár siklik rajta, s billeg,
bagoly huhog, sötét leple ijeszt.

Csikorgó, elhaló léptek zajában
csizma nyikorog a fagyos, szűz havon.
Puska dörren, erdőn rókák inainak,
vadászat kezdődik épp most valahol.

Amint feslik az égi csillagfátyol,
fény ring a messzi titkok ölén,
szikrázó terepen suhan a szánkó,
favágó húzza drótkötélét.

Hólepte lombok békét sugallnak,
hajnal zörren, kemény, fagyos a tél,
dolgozik mégis, pattog a fejsze,
simítja kerges, durva, barna tenyér.

Vijjog egy vércse, nap kúszik égre,
faforgács hull és zizzen a lét,
nő a fa halma a szánkón magasra,
s a dércsípett, piros arc is hazaér.

Újévkor

Égről földre szállnak most a csillagok,
Idelent csillog minden fényes dolog.
Hókristály hull, pompás puha pihe,
S beburkol az újév fehér köpönyege.

Ne vess és mókázz, mulatni engedj,
Nóta szól, és táncparkett reccsen...
Vidáman húzzad prímás a fülembé!
Tegnapunk tűnik, szinte észrevétlen.

Süppedő léptek, szikrázó lámpa...
Fogadalmak: Jobb lesznek már ma...
Durran a pezsgő, trombita harsán,
Velünk vigad egy tépázott angyal.

Égről földre érkező csillagok,
Csillogó-villogó pislogó telihold,
Kristálygyöngy-álom, szálló csodapihe,
Köszönt az újév havas hús reggele.

TÁRNOK MIHÁLY

Jeges hónapok

A jeges hónapok lehangolnak,
A fehér hó ősz hajra mutat,
A síró szél temetői hangzást...
A rosszak elrejtik múltjukat.

Gyönyör vizeken jégvártya recéz,
Sapka kell és hosszú nagykabát,
S a sietőnek lehébe bújva
Lapul a durva káromkodás.

Nem szeretem a telet, mit tegyek...
Zöldre dér hull, fázik a vetés,
A dermedt Magyar mintha kérdezné;
Lesz itt valaha felébredés?

És nyár, és boldog kikelet, - Hazám!
Meddig a tél, meddig a hideg?
A hótól, jégtől szédül a fejem,
A Magyar szív nem kell senkinek?

Ballada

Figyeltem rég egy öreg koldust,
Mint csillant pénz kérges tenyerén,
Hogy' úszott fény, ha messze nézett,
- S alázat, ha kapott-, a szemén.
Színes regéket szóttek róla,
Sok kalandnak volt pénze, hőse,
De elherdálta a vagyonát,
Kocsmagőzre és utcanőre.

Boldog tompaság kínálta borát,
Könnyével együtt mind megitta.
Hogyha csontja fájt, meg se szisszent,
Ráköszöntek, nem köszönt vissza.
Hallottam, - én már legény voltam-,
Csőszkunyhóban megfagyott télen,
Gyűrött fényképet szorongatott
- Egy nő képét-, dermedt kezében.

Kisütött a nap!

Hallod? Gyere! Hadd mondjam el,
Amolyan TáMi-san; KISÜTÖTT A NAP!
Üvöltenek a fényes sugarak,
Teliszáj habzsolja a havat,
Nem bírom el én sem magamat!

Bennem is, mint egy fékevesztett,
Mellemet tépve repülne valami veled.
S az égre, a kékbe, nagy dörrenéssel,
Fölírnám a legszebbik szavat;
Szeretlek! Hallod? KISÜTÖTT A NAP!

Pillanatkép

Rogyásig teltek a boltok,
Áru a szegényre röhög,
Fogy a pénz, sápadt a gyermek,
Olcsó csokiért könnyörög.

Surrognak a pénztárgépek,
Lapos a buksza, nagy a szám.
Ma még, de ki tudja, holnap,

A holnap? Nem is lesz talán.

.....

Kamion dübög az úton,
Bámész körmére ég a csikk,
Kukába hull olvasatlan
Az ígérető újságcikk.

Nem köszönnek az emberek,
A fásult kiutat keres,
Megjelent, újra kiabál,
Megint ad-vesz az ószeres.

Így járkálunk szemlesütve,
Mindenki másban lát hibát,
Nincsen ész, mi megállítsa,
Vesztébe rohan a világ.

Kimentem minap várost nézni,
A még-élet zúgta a ricsajt,
Hallottam, a fék hogy sikoltja
Tib-lábolók szájából a jajt.

Megálltam a sarkon, s mert ősz volt,
Láttam, fázva, szipogva kicsit,
Viszi a köd egy síró gyermek
Karácsonyfás, legszebb álmait.

Őszi napozás

Kibérelte a nap az eget,
Pedig már szeptember vagyon,
Kióvkodok az erkélyünkre,
Süttetem magam a napon,

Hogy lenézek, pocsolják ingnak,
Zizzenve repül egy bogár,
Talán a zöld-kék hátát láttam,
Amin búcsút intett a nyár.

Vöröslő levelek egyre hullnak,
Már-már szőnyeg lesz az avar,
Törött szárnyú ábrándok súgják;
Remélj, még nincsen semmi baj.

De tudom, hogy huncut e játék,
Tréfából felhőket keres,
S a nagy varázsló ősz szakálla,
A hűvös szélben lengedez.

Magamnak meséllek

Ellengte minden percét már a nap,
Az árnyak sem kúsznak, elenyésztek.
Vöröslík, vár a fáradt alkonyat,
A mindencsendek téged idéznek.

Szemem csukom, hogy megpillantsalak,
Ágyazza elmém a puha fészket,
Meleg szépségű ez a pillanat,
Így fogadlak, magamnak meséllek.

Gondolatom zefírként rád hajol,
Míg az éj fényes álmokat keres,
Érzed-e, tőled messze, valahol,

Mi vér buzogja, fájja szívemet?
Ég a szemem, tollam lassúdva jár,
Éjfél is elmúlt, várlak, jössz-e már?

Kegyelemért

Uram, hagyd nyugodni örök békében,
Hiszen csak ember volt és semmi több!
Szerette a nőket, és volt, aki szerette,
Nem volt hitványabb hitványok között.

Ha érte is igaz, nem vette észre!
A szerelem így sosem volt hite,
Gyermek szemében csak szépek voltak,
De boldognak nem látta senki se.

Arcra bukna, ha látna oly embert,
Ki igaz volt, az, mindenekfelett,
A maga életét keserűn élte,
Uram! Mindig álmokat kergetett.

/Olykor a döbbenet vihar dúl benne;
Uram! Lehet, hogy nem is vétkezett?/
Ha csalfa szó érte újult reménnyel
Mindenét hagyva, vizsontszeretett.

Gyakran látták, ahogyan fizetett,
Lyukas zsebéből kihullt a garas,
Tágult szemekkel az égre nézett,
Hiába zúzott palánkot, falat.

Uram, hagyd nyugodni örök békében,
Hiszen csak ember volt, és semmi több!
Költő, ki egy jó szóért s a nőkért
Szívárványt látott könnyei között.

Éjjeli fény

1.

Ahogy felkapcsolom az éjjeli lámpát,
sárga fénye szövi át kezemet,
bent a sarokban árnyék ficáncol,
ha álmos fejemet előre vetem.
Kitárt ajtóval szemben ülök,
a falióra már egyet ütött,
síri csendes egyedi magányban,
dideregve ülök itt egyedül...

2.

Hely valamikor hol melegedtem?
Hol vannak a fehér, selymes karok,
hol süpped ajkad most a csókra,
hol tündökölsz és merre ragyogsz?
Szép az emlék, amit idézek itten,
még ma is szívemben dobog,
ott veri félre az érces harangot,
aminek halottja csak te vagy.

3.

Már szurkol a hajnal, oszlik a köd,
oszlik a bánat és az öröm,
mérlegre teszem a régi időket,
vajon meddig leszek még egyedül?!
Elöttem a képed, nagy szemeiddel,
még most is simogatva néz reám,
tavaszra szólít keskeny ajkad varázsa,
csigalépcsős barna hajad.

4.

ívelt nyakadon puha párnáid,
duzzadó kebleid forrása vagyon –,
patakzik belőle szűzies lényed,
ahonnan szerelmem inni kíván.
Felszökött a hajam fejem tetejére,
amire oly sokat felnézegetel,
a férfikor delei ott középen
tisztá tó tükrében mosdik a rab.

5.

Óh, tudom, idővel e tükörben
új lény leli szépnek magát,
a halandóság említeni fogja
a domború hant örök lakóját.
Tisztesség és üdv teneked,
óh, anya, ki így tanított!
Útjaidon szerencse vezessen,
e sorokat soha el ne feledd!

Ősz lett!

Szívemben még izzik a nyár varázsa,
e lankadt őszi napon,
most csak bú mellett melegszen!
Ahol a szél a sárguló leveleket
puha halomba sodor!

Ősz lett, borús, ködös reggel,
most dideregve bújnék –,
meleg kebled zúgó tavába,
a szomjazó ajakkal innám tele magam,
és bódultan ragadnám magamhoz
az életet,
amely már lassan kiég!

Kérlek, ma ez az utolsó!
Holnap már késő lesz,
még akkor is, ha rátarti ereidben
csörgedez, büszkeség!
Mert hervadni készül csalogató
varázsod,
s ezt korán jósolni akarom!

A hízeltgöket utálom!
S ha kaján érzelemből
fakad az esdeklő szó,
mely lenyűgözi ártatlanok bizalmát,
és még most is keresem,
a tiszta, hű szíved dobogását,
melyet oly bízón remél ifjú vágyam!
S hogy töltse be,
hervadó reményem lankadó csokrát,
és most el szeretném –
kiáltani a világnak:
szeretlek, Ágnes!
Szeretlek!

Őszi emlék

Elvitt a poros autóbusz,
csak a szilvakék kabátod, méla tekinteted
maradt nekem, mely kutatott
a hórihorgas emeletek felé:
s én a szemed GYÚJTÓPONTJÁTÓL
egyre-egyre távol estem

2.

Ahogy távolodtál,
egyre kisebb-kisebb lett bennem
a megszokott melegség:
nőtt és nőtt a tegnap est, s a ma közötti
távolság mély szakadéka,
minden parányibb, a tegnapi,
a tegnapelőtti csodálatos napnál,
amit e másodperc töredékéből
fogott meg szerencsés ihletem,
a reszkető ősz sokszínű vegyületéből
szedtem össze azt, ami énünkben
közös, hogy emlékeinken eltűnődjek.

3.

Elvitt a poros autóbusz:
csak a szilvakék kabátod kékjét,
nagy gesztenye-szemed
hagyta nekem, s állok a boldogság
kitaposott SZENT útján, vénámban
az ó és az újvilág emlékei égnek, s én e SZENT TÚZNÉL
némán
melegszen, melegszen, melegszen!

1976

Ősz

Füstölögsz, akár a hamvadó cserje,
úgy, ahogy a bánat üli a szívemet,
ott égetsz lankadatlan –,
ahol vágyat oszt az érzelem..

Napjaim, útjaidban ébred –,
Gondolatim Véled osztom el,
bánatom, örömöm és jókedvem,
mind ott van Tebenned!

Kétely, ugyan miért?
Én így látlak, ilyennek életem felén.
Egyszerűnek és szépnek!

Hiszem és bízom, s remélem,
hogy ilyen kedves maradsz nékem
mint e reményben fürdő, őszi reggelen!

V. HEGEDŰS ZSUZSA

Őszi hangulat

Zörgő haraszton andalogva
lombja vesztett fák közt
cipelem
borongós lelkemet;
bágyadtan cirógat az
ősz Nap fénye,
elmúlt megint egy nyár;
.....Nélküled

Őszi jelentés

Jöjj kedves
Őszapó, roskatag
már a Te leányod,
az idő korhadó sebeket
ejtett a törzsemen!
Deres hajnalaid a
hajamba túrtak,
s rozsdás leveleid
ülnek a már szívemen.
Lombkarjaim elnehezültek,
szürke fellegeid hályogként
feszülnek szemeimen;
permetező esőcseppjeid
arcomba sós könnyekkel
hullnak;- maholnap
velük hullok le én is,
és az ifjúságnak átadom
a helyem.

Tánc – tánc - tánc

Az ősz éneke

Jöjj, gyémánt-fehéren tündöklő, ezerarcú tél,
színes szőnyeget teríték a lábad elé!
Vivaldi muzsikával palotámba várlak,
vállamat beteríti könnyű, csipkefátylad.
Az északi széllel ropjuk a násztáncot,
ily csodás esküvőt még senki sem látott.
Rőt-avarból neked - puha ágyat vetek,
s a viruló tavasz elé - veled együtt megyek.

Ha...

Ha egyszer úgy köszönne rám az este,
hogy elúzná szívemből a rakoncátlan kis koboldot,
gyémánt-hitembe belesápadnának az éji csillagok!
Ha szilaj hullámaival a tenger- miattam tépné le az árbocot;-
örvénylő habjaiba temetkezve - feledni tudnék könnyet, bánatot.
Önkívületig járnánk a táncot,
míg elernyednek a pattanásig feszülő erek.
Ölébe simulva elcsitulnék;- átadva neki szívemet, lelkemet.

Táncolj velem

Mint Heléna bálján, úgy röptél velem;-
szívünkbe mély árkot szántott az érzelem.
Óceánja tajtékozó, vad hullámmá vált,
s diadallal győzte le az értelem szavát.

Áttáncolsz

Vágylovak patkódobogása-messzire hallszik az éjszakába.
Mint áttetsző fénysugár, áttáncolsz az életemen,
s én levetkezett büszkeségem a karjaidba vetem.

Őszi fergeteg

Dúljon most vad vihar,
söpörje szívemből
fájó emlékedet,
s ha megtisztult lelkem
talán új reménnyel
kezdek új életet

Hattyúdál

(Anyai nagyapám emlékére)

Tomboló jeges szél száguld az utakon,
valahol felcsendül egy szomorú ének.
Földre pergő könnyek fájdalmas arcokon
nem szegik a kedvét a zord hideg télnek.

Vajon míg e dal szól, ki zokog ez alatt?
Kinek fájhat így e szívszagató ének?
Kit sújthat ennyire az éj leple alatt,
bőszült haragja a konok, jeges télnek?

Anyámat hallottam egykor így zokogni,
mikor haláltusát vívott a nagyapám.
Csonttá aszott teste kezdett már kihűlni,
nótával búcsúzott mégis a nagyapám.

Fátyolos szemében megtörtek a fények,
nyelvén botladoztak, elhaltak a szavak.
Kristálytisztán csendült ajkáról az ének,
jeges szél süvítet odakint ez alatt.

Éneke elhalkult, elröppent a lélek,
drága jó nagyapánk dalolva távozott;
Azóta is úgy fáj, ha hallani vélem,
azt a régi nótát, mely bánatot hozott.

Hóesésben

Érzed ezt a fehér csöndet?
Látod a kis hópihéket?-
Hogy táncolnak, hogy kacagnak!-
Egymást ölelve vigadnak.

Télnek apró gyöngyszemei,
Múló idő kis pelyhei!-
Átjárástok a lelkünket,

Téli látomás

Könnyű táncot járó szikrázó hópihék
megbabonázták a lelkemet;
szívem kapuit szélesre tárom,
átsuhanva rajtuk önfeledten lebeg.

Ringatózva kering a végtelen légben,
csillogón tündöklő, gyönyörű látomás;
jaj, de a valóság tükröt tart serényen,
s zuhanva földet ér az édes álmodás.
Imádjuk e-békés csöndet.

Várakozás

Feledés homálya
csordogál az
égről, csillagtalan éjben
a perctelen lét
bolyong. Tegnapokra
terít takarót az éjfél, s a hajnal
fényében kibontakoznak a
holnapok. Kósza
gondolat ver gyökeret
a
mában;- az ablak
szeméből a Nap rám
mosolyog. Derült ég
kékje hívogat
szelíden, s
a novemberi szélben
egy reménysugár
imbolyog. Befészke
magát az őszi
avarba;- hogy ne
fázzon..., fátylat
szőnek köré a könnyű
hópihék.
Édes álmoktól
fényesednek a
csillagok, s mire
zúzmarás
szemöldökét
december összevonja,
új tavaszcél regélnek
a hosszú téli
esték

VARGA ENDRE GÁBOR

Ködbe rejtve

Rád gondoltam itt e havas estén,
holdsarló idézi messzi mosolyodat.
Szíved melege színezi e festményt;
meleg színekkel izzik a gondolat.

Rád gondolok, de szívem ködbe rejtem,
s míg hópárna vigyázza álomnyi életed,
téli ködben égve ragyog Rád a lelkem;
hús felhőbe vonja szunnyadó szívedet.

Szívem titkon mégis tűzvirágot érlel,
mélyéből sarjad majd életre a mag;
ködfátyolát bontva szembeszáll a téllel,
s kandallóból emel életnyi álmokat.

A hegyi látomás

Havas tájon vitte a busz, dombra föl, völgybe le.

Jól ismerte a vidéket. Még kisgyerekként ezen az útvonalon utazott haza az iskolából, mely a főváros határain belül gyűjtötte a környékbeli lakótelep nebulóit, és bár ő nem tartozott közéjük, éveken keresztül megtette a hosszú utat.

Most azonban nem oly távolra igyekezett, csak közel: közel valakihez.

Megigazította nadrágszárát, a sálát körbetekerte a pulóverjét borító galléros kardigán nyakánál, és táskájának pántjait szorosra húzta, hogy kabátját a testéhez szorítsák; cudar hideg várta az ajtó túloldalán.

A busz megállt, szisszenve nyílt az ajtó. Endi kiugrott és átsietett a zebrán, majd nekivágott az emelkedőnek.

„Látnom kell...”, harsogott a gondolat a fejében. Nem törődött vele, hogy a szél befújta a hideget a nadrágszárába, hiába kötötte össze alul a bokájánál. Nem zavarta az sem, hogy a lehelete megjegesedett ködpamacsként csapott vissza az arcába. Csak lépdelt, fel az emelkedőnek.

Ez a reggel máshogy indult mint a többi. Mikor felébredt, felismerte ugyan a szobát, ám életének távolabbi összefüggései homályba veszttek. Néhány percig távolinak tűntek a feladatai. Nyúlt a billentyűzethez, a kis szerkentyű halk zümmögéssel ébredt fel az alvó-üzemmódból, de ahogy leült eléje, nem tudta mi célt szolgál a számítógép azon kívül, hogy levelet várjon rajta, és nem jöttek a kezére a szokásos mozdulatok, melyekkel a munkáját elvégezhetné.

Csupán egyetlen szó világított a tudatában: Cseni.

– Jó reggelt Endrebá! – pittyent Gábor üzenete a Skype-on.
– Hogy vagyunk, hogy vagyunk?

Egy pillanatig csak bámult maga elé: „Miii?”. Aztán kattantak a fogaskerekek.

– Gabibá én kész vagyok... Ilyen még nem történt velem.

– Naa!

– Elvesztettem a fonalat! Láttál már ilyet? Felébredtem, és a tudatom Csenivel volt tele, nem maradt hely benne semmi másnak! Csak most kezdek magamhoz térni...

– Igen, tudom mi ez. De nem fogsz neki örülni... Találkoztatok már?

– Nem... – nevetett az éteren át, és egy kacagó ikont mellékelte a válaszhoz. – Ez most egy hisztérikusan vigyorgó ikon, úgy nézd! Csak annyit tudok róla, hogy budaörsi, és hogy elbűvöl, pedig alig ír, de már abból is...

Gábor átnevetett.

– De ez nem lehet! Még verset is írtam egy ismeretlen lánynak! Hát észnél vagyok én?!

– Nézd, nem láttad még őt, ez igaz. Talán csak a lelkét láttad meg. Ahhoz még nem kell találkozni!

E szavak mintha felgyújtották volna az elméjében a villanyt.

– Igazad lehet.

– Találkozzatok! Elhívtad már moziba?

– El hát! De először vacsorázni vinném. El kell vinnem, mert kell hogy szép legyen az estéje. Tudod mit írtam neki?

– Mit?

– Hogy elvárásol a gondolat, hogy talán megneveltethetem és szebbé tehetem a napját. Végem van...

– Endre...

– Tudom!!! De az nem lehet, még nem is találkoztunk! De egyszerűen megőrülök azért, ha akár csak elképzelhetem, hogy mosolyog, és hogy miattam! Mondom, végem van! Még a fogalmazókám se működik! Emlékszel arra a versemre, amelyik úgy végződik, hogy „Szeretném őt felemelni, hogy engem is emelhessen.”?

– Halványan.

– Na az van. Nem tudom megállni, hogy ne akarjam édesgetni a lelkét. Minden csodát meg akarok neki mutatni, amit csak láttam és amit látni képes vagyok.

– Jó-jó, most nyugi, ne kattogj! Csinálj valami mást!

– Próbálok...

A kereszteződés visszazökkentette a jelenbe. Egy autó átgurult előtte.

– Ennyit arról, hogy mást csinálok... – motyogta magában.

Már félúton járt a hegy lábánál. Az utcák szűkültek, a házak egyre sűrűbben sorakoztak egymás mellett. A következő saroknál megtorpant egy másodpercre, az emlékeiben kutatott a rejtett átjáró után, mely a hegytetőre felfutó lépcső aljához viszi. Közben a hideg már beköltözött a nadrágjába és nyomult befelé az izmokig.

Ahogy caplatott felfelé a lépcsőn, kiért a házak takarásából. A levegő még jegesebb lett. Egy lépcsőfordulónál megpihent volna, de meggondolta magát, s már tovább is indult, szaporázta a lépteit a széles lépcsőfokokon.

„Látnom kell...”, ismételte magában.

A lépcső tetején majdnem belerohant a kis kápolnába. Megcsúszott a jegesre tömörödött havon, lábai kilendültek alóla, ám az utolsó pillanatban perdült egyet, s kesztyűs ökleivel ért talajt; karjai teleszkópokként tompították az esést.

– Még össze is töröm magam! Kiváló! – rivallt magára nevetve.

A hegytető elhagyatott volt. Jeges hó fedte a szirtjeit és eltakarta a kopárra taposott ösvényeket.

„Csak egy örült jön fel ide ilyen időben...”, gondolta. Fagyos szája sarkán bujkáló mosoly jelent meg. Szemein a játékos szűkület azonban sokkal többet üzent: önmaga cinkosa volt ebben az örültségben.

Megfordult, és a szemeinek az első pillanatban nem sikerült fókuszolt váltaniuk. A budaörsi medence terült el a lábai alatt. A város a szakadékon túl kezdődött, és betöltötte a vidéket a sztrádaig és még azon túl is.

A levegőt jeges derengés uralta.

Nézte, csak nézte a tájat, tekintete körbejárt oda és vissza, és bár kabátja a fagyos hideggel szegült szembe, a szívében melegség gyulladt s nőttön nőtt. Minden eddiginél fényesebben világított a tudatában a gondolat: „Cseni... itt van valahol. E házak valamelyike rejti.”

A szíve ekkor láthatatlanul felragyogott. Gyöngéd kis sugár hatolt keresztül a kabát szövetén és pásztázni kezdte a tájat. Átragyogott a fán, a téglán és a betonon, átizzott a cseréptetőkön, és kereste, kutatta őt.

A sugár villant egyet, majd eltűnt, ahogy forrását megzavarta a fehér alak közeledése. A szeme sarkából pillantotta meg; a jelenés a kápolnát megkerülve lépdelt feléje, fehér bundája beleolvadt a környezetbe.

Felismerte az arcot és a mosolyt a fényképekről.

A lány alakját lágy derengés vette körül. Mosolya töretlenül ragyogott a férfira, miközben elhaladt előtte, s a gyöngéd pillantás mögül mintha csilingelő kacagás hallatszott volna, mely ugyanakkor mégis távolinak hangzott.

Hirtelen fuvallat kélt, s előbb a lány lábát, a derekát, végül a mosolyát oszlatta szét a légben.

Endi megkönnyebbülten lélegzett fel. Teleszívta tüdejét a jeges levegőből, és elégedetten fújta ki.

Már nem fáztak a végtagjai.

Megfordult, felnézett a kápolnára, majd tekintetével követte a medencével átellenben magasodó szomszédos hegyvonulat ívét.

Egy másodperc múlva már rohant is lefelé a lépcsőn.

„Nem itt van.”, gondolta halk derűvel.

VARGA ZOLTÁN

Emlékek

Rozsdás uszályként tapadnak szívemhez a gondok,
Sötét éjszakában lassan tovább úszok,
Égkékjén az apró lila foltok,
Tűnnek elő, lelkem oly mély,
Tajtékot vet s haragjában, zöldell,
Kő partján fénysikló csúszik tova,
Tó mélyéből menekül fényre most az élet,
Szivárvány, halálnak dac mosolya.

Virágillat selyem sálja lebeg,
Tör át a pajzson, amíg csak lehet,
Permet fagyottan csepeg arcomon,
A hullámsír lágy csókkal búcsúzik.

Ablak

Hol van a ház, áldott nyugalom a kis udvaron,
Hol vannak az emlékek, régi csodák,
Hol vannak a lucfenyők utat szegélyezők,
Szökdécselő cirip nóták s a kőkorlát,
Hol van a mohás zug a szilvafa s a mama,
Ablakon fény csodás?
Helyükön üveg, beton, aszfalt,
Műanyagvilág.

Temetőben lombok alatt

Temetőben lombok alatt, elmém a tiszta múltba szalad,
Látom őket.

Látom, ahogy épp rá pillant, ostorbojt a lovakra csap,
Kerék döccen, huppan, kattan, mint a film mi telik lassan.

Izmos hetyke büszkefajta, karja acél tüzes marja,
Útja kereszt szíve kolomp, nyílik rózsza tüskés dombon?

S nyílt ó igen nem csak egyszer, szakadt szíve szét ezerszer,
Hitte volna? Érdes szavak, tudja más a szív mit takar?

Észre vette? Te mit gondolsz? Ő agyában mi lubickolt?
Várj meg kislány! Hisz szeretlek, hozzád bújok, el is veszlek!

Madár rebbent kapu koppant, elé a vad legény toppant.

Hová bújjak? Hová fussak? Szívet roppant érzés roppant,
Szólni nem szólt, csak oldalgott,
Alkonyat, augusztus, 39 volt.

Ne várd, gyere, mondta szelíden, lelkén mocsokfolt,
Szeme holt tekintet, vissza nem jön, folytatta a szavakat,
Vissza nem jön, nem is akarhat...

Könny gyült szemében, le nem szaladt, nem! Válaszolta,
Ilyet senki sem akarhat!
S teltek-teltek a fürge évek, nyárból ősz, hosszú tél lett...

Temetőben járok most, hús fák alatt,
Lombárnyékon lépdelen,
Moha közt szavak:
Nem tehetett mást, mint hogy szeretett,
Nem tehetett mást, hisz annyira szeretett.

Ki az idegen, kinek szíve így megszakadt,
Ki az idegen ki állította e szavakat?
Egy férfi ki elveszítette kedvesét,
Egy férfi ki siratja most, míg csak él.

Madárdal

Mi szól így február?
Vidám dalú csalogány,
Ki szól itt? Kőtorony?
Az opálos csillagon?

Mi ez a furcsa, nem ide illő,
Mi ez az árva túlzó kerítő?
Mi ez a szív, mi ez a hang,
Mi ez a jó, mi ez a van?

Nem hiszem, hogy állat,
Hisz az nem tud ilyet!
Nem hiszem, hogy angyal,
Ő ehhez túl hideg!
Én lehetnék?
Hisz én ez vagyok!
Hallatszik át itt-ott,
Szívből fakadt dalom.

Hegedű

Hegedű szól, játssza fájdalmas énekem,
Oly nehéz én nekem, az életem,
Oly nehéz, hogy nincs életem.

Oázis

Tompa morajjal törnek cseréppé a napok,
Pillanatokba sűrítve porladnak lösszé a kínok,
Itt vagyok, bőrömet sérti a sivatag lágy kőpora,
Fényt hasítva terpeszkedik íriszem metsző ostora,
Itt homoknak sárga tébolya temethet el,
Csobogó dalokon dúdolván megyek tovább.

Hattyútánc

Úgy szeretném átölelni drága derekát,
Csókjai közt újra élni azt az éjszakát.

Zöld tükörben merítkezni,
Álom kődből visszanézni,
Sima arcon pírnak lenni,
Egymás mellett így suhanni...

Úgy szeretném átölelni az ő derekát,
Csókjai közt élni újra azt az éjszakát!

Hiláriusz

Miért vagy szomorú, elveszett a markolód?
Ne sírj mama meg lesz az valahol.

Miért sírsz mama, hisz hasadban mosolyog,
Az új élet látod éppen most, ott bent ő is,
Ő is mosolyog!

Nagynéni hol van? Elment s itt hagyott?
Ne sírj mama én veled maradok!

A sírra virágot teszünk, meglátod nem lesz egyedül,
Ne sírj mama a temetőbe megyünk,
Ne sírj mama vele együtt örülünk.

Teliholdas éjszaka

Mindenki itt hagyott, a szél zörgeti ablakom,
Álmos vagyok, az égen ma sincsenek csillagok.

Napraforgó

Szürke lapon szétfolyt tinta fent az ég,
Körbe jártam én ezt a földet,
De egy napraforgó sem nézett felém.

Száraz földnek féltet kincse nedves éj,
Sárga virágot nevelget egy,
Liliputi száron megbarnult gyökér.

Kékbe jajduló haragos könnyekért,
Jártam körbe én ezt a földet,
Fényt keresve, mint egy kúszó gaz növény

Jégnek virága

Lilába váltan folyt szét az ég hava,
Domboldalon a sorakozó házak,
Ember parányok tüzeket gyújtanak,
S fehér bíborban reszketnek az ágak.

Mindenütt boldogság jégnek virága,
Szövi át a világot a mába, most
Hóembert építek s ha ő elolvad,
Rákacsintok a pimasz hóvirágra.

Erdők, erdei történetek

Milyen furcsa, csábító, sodró, csodálatos erő feszül e szóban: erdő! Szeretem az erdőket. Jární meg azért szeretek bennük, amiért a régi emberek, hogy érezzem a belőlük áradó ősiség hangulatát, a meg-meglíbbenő illatokat és a csendet.

Erről meg az jut eszembe, hogy kellemetlen csend is tud lenni az ember körül, de az erdők csendje az nem ilyen, az más.

Előfordult olyan is, hogy eltévedtem az erdőben, de előbb-utóbb mindig rám talált egy tisztás, ahol volt napfény is, árnyék is, meg a már emlegetett sajátos erdei csend, melyet csak a falevelek neszezése szakított meg néha.

A bokrok meg eleven fedezéket nyújtottak a titokzatosságnak, ezért a helyzet néha inkább félelmetesnek kezdett tűnni, mint békességesnek.

Ha meg távoli erdőkre gondolok, akkor a Kárpátok, a Podóliai hátság idéződik fel bennem, ahol fehér inges nyírfák seregének látványa fogadott. Meg egy sunyi kis erdei Léda, kacér és ringó járású, akivel legszívesebben a kora esti homállal együtt behúzódtam volna a fák közé.

—Jaj, menjünk innét - mondta. A haját simogatva nyugtatgattam a sötétben.

—Ne félj, míg engem látsz.

—De hát nem látlak - mondta nyöszörgős hangon, miközben kora őszi szelek zörgették a lehullott száraz faleveleket. Mivel a hold is kezdett el-eltűnedezni a fák koronái mögött, a félreeső ösvényen már csak magányos árnyak társaságában sétálhattam volna. Lelkem lassan betelt a nap eseményeivel.

Már csak gyerekkorom utáni nosztalgiából is szeretek erdőben lenni. Csodás gyermekkorom volt, tele babonás emberekkel. Meséktől, csodáktól, kísértetektől hemzsegő világban éltem. Öregszüléim - főleg nagyanyám - téli estéken szinte halálra rémisztett a síron túli történeteivel.

Egy idő után már kezdtem őt magát is gyanakvó szemmel méregetni, mivel olyan divatjamúlt ruhákat hordott. Így aztán akarva-akaratlan én is felvettem azt a fonalat, amelyik a lélek mélyén ijedten meghúzódik.

Az erdőt, bárhol is legyen az, ha éppen benne járok, Istennel való tusakodásom kertjének is nevezhetném. Ahogy az augusztusi nap megaranyozza a fák levelét, azt nem lehet néhány avas szóval leírni.

Mindig reméltem, hogy legalább egyszer erdei manókkal találkozhatom a rengeteg mélyén, de évek során mindössze két kisgyerekek hozott össze jó sorsom, akik kézen fogva jöttek velem szemben. Tisztára, mint a mesében, a fiú nagyobbacska volt, a lánykának még elcsöppent az orra, és persze erdei számóca volt a kosarukban.

Néhanapján két meghatározható érzés is hatalmába kerít, egyik, amikor az a furcsa érzésem támad, mintha már több életet is leéltem volna. A másik írás közben jön elő, úgy érzem, mindvégig egyetlen könyvet írok, de már magam sem tudom melyik az a könyv. Az is megtörtént velem, hogy miután az erdőszélen délelőtti szalonnasütéssel elvettem a reggeli és az ebéd gondját is, nem volt kedvem a nagy fényességből – ami körülvelt –, visszatalálni a városba, ahol a házak csak ablakokkal vannak megvilágosítva.

Ádám és Éva

„... és jó te reád nagy hirtelenséggel
pusztulás, melyet meg nem tudhatsz.”
(Ézsaiás 47.11.)

Sok arca van az életnek.

Egyet bemutatnék közülük.

Éva szőlőt eszegetett, melyet Isten csipegetésre teremtett. Közben fejét Ádám vállára hajtotta. Akkor még Ádám nem tudhatta, hogy milyen sok további aggodalmat köszönhet majd neki.

Mert a lassú víz partot mos, megállapítás Évára egyáltalán nem illet, mivel nála a látszólagos nyugalom kitörni készülő viharokat palástolt. Ez idő tájt Ádám sem mindig szerette önmagát, volt idő, amikor a köré gyűlt problémákon csak mosolyogott, mint az orvos, amikor a baracktól hascsikarást kapott gyereket vizsgálja.

Évával a valóságon innen, valóságon túl, vagy inkább a kettő ötvözetében éltek napjaikat. Éva homlokát, szemét, arcát Ádám ma is élő valóságában látja. Örüljünk, hogy a mát megértük - mondta Éva -, a holnapot meg nem ígérte meg senki.

Néma ölekezéseik is voltak, éjfél utáni árnyékokkal és illatokkal. Ilyenkor, ha jókedvében volt a Hold, Éva hajára ezüsthényt loccsantott. Vágyaktól gyötrelmes gazdag fiatalságuk ideje volt ez.

Egy idő után Éva mégis más utat választott magának. Azután minden elmúlt körülötte, életét elnyelte egy golyóba zárt sötétség. A lövés visszhangja már évtizedekkel ezelőtt elült, de Éva emléke ma is ott vibrál a valóság háttérében.

Ádám egy könyvet vesz le a polcról, mert fáradtnak, szerencsétlennek és elveszettnek érzi magát. Hunyd be a szemed, csak egy pillanatra - súgja neki belülről valami.

Aztán Ádám hagyja, hogy kezéből kicsússzon a könyv és elragadja a látomás.

Nyárutó

Harmatszönyegen hűsöl az este
a lehullott falevelek felett
csöndet csüngető gallyat kísértenek
valami furcsa alkonyat készülődik
a virágok sem lázadoznak
lehajtott fejüket szemerke eső mossa
messze tájakra gondolok
ahol az IDŐ zugában
a százesztendős jövőmondó
kővé vált árnyéka térdepel.

Őszi füstjelek

Virágok-virágok
arcul csapott vágyak
csönd muzsikára
táncol a szél
az őszi avaron
virágokon-virágokon
csomóban áll a füst
az égő gallyakon
virágokon-virágokon
késpenge feszül a toron
virágtorkon-virágtorkon

Az ősz

Ismét eljött az ősz
színesednek a fák,
a mezők felett futkos
a pajkos őszi szél.
Október közeleg
és a természet is
lassan-lassan
nyugovóra tér.
Rövidülnek a napok,
egyre kevesebb a fény,
a vándormadarak is
régén elrepültek,
Afrika felé.
Csendes lett az erdő,
csendes lett a rét,
esőfelhők gyülekeznek,
az égbolt peremén.
A fákról is lehull
az elsárgult levél,
meztelenül várják
a közeledő télnek
hófehér köntösét.
ilyenkor kicsit
elszomorodom,
fáj érezni az
elmúlás szelét,
fáj látni ahogyan
pusztul a határ és.
ismét tova tűnt a
napsugaras nyár.
Ugyanakkor tudom.
hogy amióta világ, a világ,
a természet rendje,
az örök körforgás.

A tél

Megfagyott vízcseppek
Jégvirággá dermedtek.

A kandallóban izzó fa
Tűzpiros varázsa,

Melegséggel tölti meg,
A hideg szobámat.

Odakint a zúgó szél
Tomboló táncot jár,

És messzire sodorja
A domboldal szűz havát.

Tél uralja most a tájat
Dideregve fáznak a fák,

Jó ilyenkor a fűtött szobában
Mely védőn oltalmat ad.

Felőlem most csikoroghat
A megfagyott jeges hó,

Oázisom az otthonom,
Melegével átkarol.

Havas téli táj

Hópihéket forgat
A hideg téli szél,
Jégtáblák suhannak
A folyóknak vízén.

Fáznak az itthoni,
Hűséges madarak,
Nehezen viselik,
A fagyos napokat.

Kutatják az erdőt,
Magvakat keresnek,
Túl élni akarják,
A zúzmarás telet.

Jó ilyenkor bent a
Kandallós szobában,
Ablakomból nézni,
A szép havas tájat.

Ilyenkor szívemet,
A hála járja be, hogy
Meggéd a hidegtől,
Az otthonom melege.

Télen a tóparton

Ólmos téli felhő
takarta az eget,
a tótükrére
jégvirágot karcolt,
a januári szél.

Puha meleg sálam
védőn ölelt át,
megtörte a hideg
jeges hatalmát.

Gyorsan lépkedtem,
siettem haza,
mert várt reám otthon,
a jó meleg szoba.

Közben azt gondoltam,
milyen jó is, hogy van
egy otthonom, ahol
béke és nyugalom
meghittsége vár rám.

Téli hangulatban

(kint és bent)

Odakint tombol a zord hideg szél,
ablakomba hordja a havat.
Bent a szobában jóleső meleg van,
a kandallóból kiszűrődik, a tűzpiros fény.
Csészében gőzölög a szamóca-tea,
illatos párája körülölel...
Lassan kortyolgatni kezdem, s közben
nyugtatom magam, nincs itt semmi baj...
Csak odakint tombol egyre hevesebben
a fagyosan jeges, zord hideg szél.

Téli hangulat

Olyan szép most odakint a táj,
az égből hópehely szitál.
Mindent befed a csillogó fehér hó,
a földet védő, puha takaró.
Ilyenkor a gyerekek, boldogan szánkóznak,
repül a hógolyó, síkit a sok lurkó,
ilyenkor vidáman nevet a hóember,
sárgarépa orrát magasra húzza fel.

Szép a tavaszi táj, a rügy fakadás,
szép a nyári réten a sok mezei virág,
de télen is nagyon szép a behavazott táj.

